

C 274 7

„Jóvá nem hagyott ideiglenes tervezet.“

M-5.

ZMKA. TUD. KÖNYVTÁR
ARCHIVUM
Lelt. sz.: 415

Leltározva 2010

ELLENŐRIZVE 1975

UTASÍTÁS

(TERVEZET)

A HONVÉD ÉPÜLETKEZELÉSI VÉGREHAJTÓ
SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁRA.

Készült a könyvnyomtatás feltalálásának 300. évében.

Jakab M. H. könyvnyomdájában, Budapest, Székely-u. 2-4.

52.317

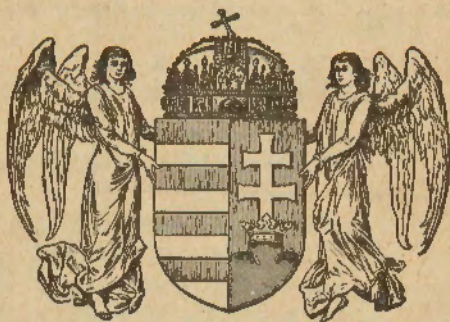
„Jóvá nem hagyott ideiglenes tervezet.“

M-5.

UTASITÁS

(TERVEZET)

**A HONVÉD ÉPÜLETKEZELÉSI VÉGREHAJTÓ
SZOLGÁLAT ELLÁTÁSÁRA.**

Készült a könyvnyomtatás feltalálásának 500. évében.

Jakab M. H. könyvnyomdájában, Budapest, Székely-u. 2-4.

~~ADATJEGYZÉK~~
KÖNYVTÁR
SZ 312

ZMKA. TUD. KÖNYVTÁR
ARCHIVUM
Lelt. sz.: 415.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés — — — — —	oldal 7
---------------------	------------

I. FEJEZET.

Általános határozványok.

1. §. Az épületkezelési szolgálat terjedelme — — — — —	10
2. §. Az épületkezelőségek megszervezése — — — — —	10
3. §. Az épületkezelőségek szolgálatát ellátó szervek — — — — —	17
4. §. Az épületkezelőségek szolgálatának irányítása és ellenőrzése	18
5. §. Az épületkezelőségek szolgálati átadása, fölé- és alárendelt- ségi viszony — — — — —	19
6. §. Az épületkezelőségek szolgálati ügyköre és felelősége — — — — —	20
7. §. Az épületkezelőség vezetőjének kötelmei — — — — —	21
8. §. Az épületkezelő közegek kötelmei — — — — —	22
9. §. Az épületkezelőségek segédközegeinek kötelmei — — — — —	24
10. §. Az épületkezelőségek személyzetének helyettesítése — — — — —	25
11. §. Az épületkezelőségek szolgálati ügyvitele — — — — —	26
12. §. Épületkezelési helyzetjelentés — — — — —	28
13. §. A kincstár jogainak megóvása — — — — —	31
14. §. A bérleti kötelezettségek ellenőrzése — — — — —	31
15. §. Épületkezelési iratok — — — — —	31
16. §. Hiánynaplók vezetése — — — — —	32
17. §. Karbantartási szükségletek igénylése a használók által — — — — —	35
18. §. Az elhelyezési szükségletek használata — — — — —	35
19. §. Az elhelyezési szükségletek átadás-átvétele — — — — —	36

II. FEJEZET.

Gazdászat — Közigazgatási határozványok.

20. §. Az épületkezelési átalány rendeltetése és kiszabata — — — — —	37
21. §. Az épületkezelési átalány kezelése és elszámolása — — — — —	40
22. §. A munkák és szállítások kiadása és végrehajtása — — — — —	41
23. §. A munkák és szállítások átvétele és kifizetése — — — — —	43
24. §. Árjegyzékek vezetése, beszerzési források nyilvántartása — — — — —	43
25. §. Régi anyagok és alkatrészek értékesítése — — — — —	44
26. §. Ingóságok elszámolása, berendezési tárgyak beszerzése — — — — —	44
27. §. Elmozdíthatatlan épületalkatrészek nyilvántartása — — — — —	45
28. §. Nem műszaki teljesítmények — — — — —	46
29. §. Adók, terhek és járulékok kiegyenlítése — — — — —	46
30. §. Meszelés — — — — —	46
31. §. Üvegezés — — — — —	47
32. §. A lovardák talajának karbantartása — — — — —	47

	oldal
33. §. Arnyékszék szagtalanítás — — — — —	47
34. §. Hó eltávolítás — — — — —	47
35. §. Tisztogatás — — — — —	47
36. §. Biztonsági rendszabályok — — — — —	48
37. §. A telkek befásítása — — — — —	49

III. FEJEZET.

Műszaki határozványok.

A) Épületkarbantartás.

38. §. Általában — — — — —	49
39. §. Tetőfedés — — — — —	49
40. §. Tetőcsatornák és lefolyócsövek — — — — —	50
41. §. Fedélszék — — — — —	51
42. §. Falak — — — — —	51
43. §. Mennyezetek (födémek) — — — — —	52
44. §. Padlózatok — — — — —	53
45. §. Ajtók és ablakok — — — — —	54
46. §. Fűtő és főző berendezések — — — — —	54
47. §. Kutak, vízvezetéki berendezések — — — — —	55
48. §. Arnyékszékek, pöcegödrök és csatornák — — — — —	56
49. §. Világítási berendezések — — — — —	58

B) Lövölde karbantartás.

50. §. Általában — — — — —	58
51. §. A lövölde használatára vonatkozó rendszabályok kifüggesztése — — — — —	59
52. §. A szintezési és fedezési viszonyok időszaki megvizsgálása — — — — —	59
53. §. A lövöldén vezetendő előjegyzések — — — — —	60
54. §. Lőpadok, géppuska lőpadok, puska feltámasztó állványok és készülékek, óvó takarók — — — — —	60
55. §. Céltáblák, alaktartók, találatmutatók, jelzőszázlósckák — — — — —	60
56. §. Lővonal számozás, alappont, szintellenőrző cövekek — — — — —	61
57. §. Földépítmények, oromgerendák — — — — —	62
58. §. Ellenzők (Kavics szekrények) — — — — —	62
59. §. Páncélvasak — — — — —	63
60. §. Céltábla vasállványok — — — — —	64
61. §. Villamos jelzőberendezés — — — — —	64
62. §. Magasépítmények, szerelések, vízvezetés — — — — —	64
63. §. A szintezési viszonyok megvizsgálásánál követendő eljárás — — — — —	65

MELLÉKLETEK

	oldal
1. szám a 12. §-hoz.	Épületkezelési helyzetjelentés — — — — — 28
2. szám a 12. §-hoz.	Táblázat az épületkezelési helyzetjelentésekre vonatkozó intézkedések ügyrendjére — — — — — 31
3. szám a 15. §-hoz.	Jegyzék az épületkezelési iratokról — — — — — 31
4. szám a 15. §-hoz.	Átnézet az épületkezelőség kezelésébe utalt ingatlanokról — — — — — 31
5. szám a 15. §-hoz.	Kimutatás az épületkezelőség kezelésében lévő különleges berendezésekről — — — — — 32
6. szám a 15. §-hoz.	Jegyzék az épületkezelőségnél a különleges berendezések kezelésére alkalmazott egyénekről — — — — — 32
7. szám a 15. §-hoz.	Jegyzék az épületkezelőségnél a karbantartási munkákra és a nem műszaki teljesítményekre szerződésileg kötelezett vállalkozókról — — — — — 32
8. szám a 15. §-hoz.	Jegyzék az épületkezelőségnél fennálló bérletekről vagy haszonvételekről — — — — — 32
9. szám a 16. §-hoz.	Hiánynapló — — — — — 23—32—35
10. szám a 18. §-hoz.	Jegyzék az épületkezelőség kezelésébe utalt ingatlanok területén lévő a használó csapatok stb. és magánosok tulajdonát képező és ezek által karbantartandó építményekről — — — — — 31—36
11. szám a 21. §-hoz.	Nyilvántartás az épületkezelési átalány felhasználásáról — — — — — 40
12. szám a 22. §-hoz.	Heti jegyzék az önkezelésben végzett karbantartási munkáknál alkalmazott honvéd legénységről — 41
13. szám a 26. §-hoz.	Ingóságai leltár — — — — — 32—44
14. szám a 26. §-hoz.	Részletes leírás és részletrajzok a rendszeresített berendezési tárgyokról — — — — — 44
15. szám a 27. §-hoz.	Leltár az elmozdíthatatlan épületalkatrészekről — — 45
16. szám a 36. §-hoz.	Vizsgálati jegyzőkönyv az épületkezelőség kezelésében lévő gőzkazánok és gépberendezések megvizsgálásának eredményéről — — — — — 32—45—48
17. szám az 53. §-hoz.	Napló a honvédségi lövöldén előfordult eseményekről 60
18. szám a 63. §-hoz.	Ábrák a lövöldék szintjének ellenőrzéséhez — — 61—65

BEVEZETÉS.

I.

Az „összesített honvéd építési szolgálat” szervezetét részletesen az A—2. f. jelű „Szervi határozványok a m. kir. honvédség építési szolgálatára” című szolgálati könyv tárgyalja, míg eme szolgálatnak részletes ügyvitelét egyrészt az „Utastás a honvéd építési szolgálat ellátására” című (M—4. jelzésű), másrészt az „Utastás a honvéd épületkezelési végrehajtó szolgálat ellátására” című (M—5. jelzésű) szolgálati könyvek tartalmazzák.

II.

A honvédség használatában levő elhelyezési szükségletek:

- a) a kincstár tulajdonát képező,
- b) a honvédségnek a szükség tartamára térítés nélkül, vagy a tulajdonjog elismerése címén fizetendő összegek ellenében átengedett,
- c) a beszáll. törvények alapján rendelkezésre bocsátott és
- d) bérelt elhelyezési szükségletekből állanak.

III.

Jelen utasításban:

1. „Elhelyezési szükségletek” kifejezés alatt az elhelyezési mellékszükségleteket és a berendezési tárgyakat is kell érteni.
2. „Ingatlanok” kifejezés fogalma alá a honvédség használatában levő, illetve a honvédelmi igazgatás kezelésében álló egész épületek, épületrészek, egyéb építmények, lő- és gyakorlóterek és telkek tartoznak.
3. „Épületcsoport” kifejezés alatt az egy és ugyanazon összefüggő területen és rendszerint ugyanazon épületkezelőség kezelésében levő épületek összességét kell érteni, az egyes épületek rendeltetésére való tekintet nélkül.
4. „Karbantartás” fogalma alatt az elhelyezési szükségletek jó és használható állapotban való fenntartásának biztosítása miatt végrehajtandó ama munkálatok összességét kell érteni, amelyek az elhelyezési szükségletek egyes részeinek a használatát, vagy avulás folytán szükséges részbeni, vagy teljes kijavítását, pótlását, avagy kicserélését célozzák, anélkül azonban, hogy ezáltal az érintett elhelyezési szükségleteknek azelőtti külső vagy belső elrendezése megváltoznék.

A karbantartás fogalma alá tartozó munkálatok terjedelmükhöz és jellegükhöz képest a „Folyamatos fenntartás”, a „tatarozás”, illetve a „helyreállítás” körébe tartozó munkálatok lehetnek.

5. „*Folyamatos fenntartás*” fogalma alá a karbantartás keretébe tartozó munkálatok közül az *épületkarbantartási átalány terhére elvégzendő* ama kisebb javítási munkálatokat, illetve alkatrészi pótlásokat kell sorolni, amelyek az elhelyezési szükségletek folyamatos használatát biztosító állapotának fenntartásához feltétlenül szükségesek.

6. „*Tatarozás*” alatt a karbantartás keretébe tartozó munkálatok közül az *épületkarbantartási átalányból már nem fedezhető* azon — rendszerint időszakonként ismétlődő — már lényegesebb munkákat kell érteni, melyeket az elhelyezési szükségletek használata, vagy avulása folytán még a folyamatos fenntartás munkáinak elvégzése dacára is hiányossá vált alkatrészeknek *átjavítása, vagy részbeni pótlása* végett kell az elhelyezési szükségletek további használhatóságának, avagy állékonyságának fenntartása érdekében végrehajtani.

7. „*Helyreállítás*” fogalma alá karbantartás keretébe tartozó ama — rendszerint lényegesebb — munkákat kell sorolni, amelyeket az elhelyezési szükségleteknek a *rendesnél fokozottabb mérvű használata, avagy más rendkívüli körülmények* (elemi események, gondatlan, vagy erőszakos rongálódás stb.) folytán kell a további használhatóság, vagy állékonyság biztosítása miatt elvégezni, vagy pedig a természetes avulás következtében tönkrement alkatrészeknek *azonos rendszerű, — esetleg a rendeltetésnek megfelelő más rendszerű, de a helyreállított alkatrész külső alakjával megegyező — új alkatrészekkel való teljes pótlása, illetve kicserélése* végett kell az előbbi célból végrehajtani.

8. „*Beszerezés*” a leltárilag nyilvántartandó, illetve a már leltári nyilvántartásban álló ingóságok (berendezési, vagy épületfelszerelési tárgyak, esetleg építési anyagok) szükségletének fedezését, vagy szaporítását célozza.

9. „*Utánpótlás*” a beszerzés ama fajtája, mely a leltári nyilvántartásba szereplő, de a használat folytán, vagy egyéb okokból hasznavehetetlenné vált berendezési, illetve épületfelszerelési tárgyakkal, avagy használhatókkal való oly mérvű pótlását célozza, amely által a *leltári készlet nem szaporodik*.

10. „*Átalakítás*” alatt mindama munkákat kell érteni, amelyeknek végrehajtása által az elhelyezési szükségletek *külső, vagy belső alakjában, illetve alaprajzi elrendezésében változás áll elő*. Átalakítási munkák az elhelyezési szükségleteken rendszerint azért végeztetnek, hogy azok rendeltetésüknek a szolgálat szempontjából jobban megfeleljenek, avagy más rendeltetésre alkalmasak legyenek.

11. „*Beszállásolási Törvények*” alatt az 1879. évi XXXVI. t. c. és az e törvényekik némely szakaszát módosító 1895. évi XXXIX. t. c. értendő.

IV.

1. Az ingatlanok a honvédelmi miniszter úr által elfogadott, azok rendeltetését (különböző rendeltetés esetén a főrendeltetés) kifejezésre juttató elnevezéssel jelöltetnek meg.

Az épületcsoportok egyes épületei rendeltetésük szerint lesznek elnevezve. (Pl. tiszti épület, legénységi épület, stb.)

2. Az épületcsoportok egyes épületei folytatólagosan római számokkal, az épületek helyiségei az ajtók felett arabs számokkal jelöltetnek meg.

3. A lakások kivételével minden elhelyezési célra szolgáló helyiségnél a rendeltetés, a terület és a köbtartalom az ajtók felett maradandóan feltüntetve legyen. Legénységi férőhelyeknél még a szabványos férőhelyek számát, istállóknál

a lóállások számát, raktároknál a m²-ként megengedett megterhelést is fel kell tüntetni.

4. Nagy épületeknél a folyósokon a lépcsők mellett tájékoztató felirati táblák alkalmazandók.

5. A szolgálati szabályzatban előírt felirati címtáblákat és szobalajstromokat az illető épületekben elhelyezett csapatok, stb. kötelesek beszerezni.

6. A fentiekben felsorolt jelzéseken kívül egyéb megjelölések mellőzendők. Az épüle csoportok (laktanyák, stb.) elnevezését feltüntető feliratok csak a Honv. Min. Úr engedélyével alkalmazhatók.

7. Az elnevezések, számozások és jelzések az ingatlanokról vezetendő nyilvántartásokban nyilvántartandó, és csak felsőbb engedély alapján változtathatók meg.

Felterjesztésekben, átiratokban és terveken mindig a nyilvántartásokban megállapított elnevezések használandók.

I. FEJEZET.

Általános határozványok.

1. §.

Az épületkezelési
szolgálat terjedelme.

1. A honvéd épületkezelési végrehajtó szolgálat az összesített honvéd építési szolgálatnak egy részét képezi, és általánosan az elhelyezési szükségletek fenntartási szolgálatának mindazon ténykedéseit foglalja magában, amelyek az építmények és az azokban levő berendezések, illetve felszerelések kezelésére és folyamatos fenntartására vonatkoznak.

2. A honvéd épületkezelési végrehajtó szolgálat részleteiben kiterjed:

a) az ingatlanok, szolgálalmak, építő tilalmi körletek és a berend. tárgyak nyilvántartására,

b) a kincstári birtoklási és használati jogok megóvására, valamint az idevágó jogügyletek lebonyolítására,

c) az állandó jellegű kiadások, (adók, járulékok, terhek, vízfogyasztás, stb.) biztosítására és kiegyenlítésére.

d) a nem műszaki teljesítmények (szemét és trágya fuvarozás, csatorna és pöcegödör tisztítás, stb.) biztosítására,

e) az ingatlanok karbantartására,

f) a berendezési tárgyak karbantartására, illetve utánpótlására,

g) a vízszerezés iránti előgondoskodásra,

h) a tisztaság és biztonság iránti rendszabályokra és

i) az egészségügyi és építésrendészeti rendszabályok kezelésére.

3. A felsorolt teendőket az „M—4” jelű utasítás I.—III. Részében foglalt határozványok szerint a végrehajtó építésihatóságok (ép. osztályok), ezen M—5 jelű utasítás következő határozványai szerint pedig az épületkezelőségek látják el.

2. §.

Az épületkezelőségek
megszervezése.

1. A m. kir. honvédség használatában, illetve kezelésében álló elhelyezési szükségleteknek (ingatlanok, azok felszerelése és berendezése) kezelését és folyamatos fenntartását a magasabb parancsnokságoknál, hatóságoknál, csapatoknál intézetknél, stb. „*épületkezelőségek*” teljesítik.

Ez alól kivételt csak a Honv. Miniszterium és a Honvéd Főparancsnokság azon elhelyezési szükségletei képeznek, amelyeknek kezelése és folyamatos fenntartása az erre vonatkozó külön szabályozások szerint *közvetlenül* a Honvédelmi Miniszterium „*Palotagondság*”-ának ügykörébe van utalva.

2. Az épületkezelőségek szolgálatát az előző pontban megnevezett pságoknál és csapatoknál általában az e célra kijelölt *gazdasági hivatalok* látják el, részben beosztott személyzetükkel, részben pedig az ebbeli szolgálatokban való közreműködés

céljából kijelölt gondnoki, épületkezelő tiszti és épületkezelő altiszti személyzet közreműködésével.

A kijelölt gazdasági hivatal és a közreműködés céljából hozzá kijelölt személyzet *együttesen* alkotja az épületkezelőséget.

3. Minden *épületkezelőség vezetője* az épületkezelőség kezelésébe utalt ingatlanokban levő összes laktanya, lőtér stb. berendezési és felszerelési ingóságokra vonatkozólag *anyagszámadó*.

Ezen anyagokra az a *laktanya pk.*, — ha pedig az csapattest (vagy magasabb pk., az általa kijelölt tiszt — az *anyagszámadótest parancsnok*, amely laktanyában az épületkezelőség el van helyezve.

4. Minden valamely épületkezelőséghez utalt olyan *szervezési egységet* (G—54. Utasítás XV. függelék szerinti anyagkezelőt), amely az *épületkezelőséggel nincs egy laktanyában elhelyezve*, a laktanya-, lőtér stb. berendezési és felszerelési ingóságok kezelése tekintetében ezen anyagokra vonatkozó különleges anyagszámadótétől elkülönítve elhelyezett, vagy *kikülönített anyaggazdálkodási egységnek* kell tekinteni.

Ily szervezési egységek (anyagkezelők) tehát ezen anyagra vonatkozólag szervezetszerű anyagszámadótestükhöz nincsenek utalva.

5. az *ép. kezelőségi* szolgálat ellátására hivatott egyes *gazd. hivataloknak*, valamint a hozzájuk utalandó *elhelyezési szükségleteknek* *kijelölésénél* következő *irányelvek* tartandók be:

a) a Hadttest területén belül kijelölendő ép. kezelőségek számát a *lehető legkisebbre* kell korlátozni, de csak oly mértékben, ahogy azt az egyes összevont ép. kezelőségek szolgálatának fennakadás nélküli ellátása még megengedi.

Az elhelyezési szükségleteknek az egyes ép. kezelőségekhez való beosztásánál a lehetőséghez képest az egyenlő szolgálati megterhelés elvét kell szem előtt tartani.

Ha az adott helyzet és az alábbi pontokban felsorolt elvek betartása azt lehetővé teszik, a kijelölésnél a tekintetbejöhethető *gazd. hivatalok* közül elsősorban azt kell tekintetbevenni, amelynél a *gazd. hiv.* főnökén kívül más beosztott *gazd. tiszt* is van.

Egy hdt. területén belül fekvő elh. szükségletek kezelését csakis az ezen hdt-hoz tartozó ép. kezelőségek láthatják el, ilyeneket tehát idegen hdt-hoz tartozó ép. kezelőséghez utalni tilos.

b) Az ép. kezelőségek felállításánál arra kell törekedni, hogy ugyanazon állomáson (helyőrségben) hdt. pságonként a hdt. psági szervek elhelyezési szükségletei részére, továbbá csapat egységenként, intézetenként stb. *csak 1—1 gazd. hivatal* működjék mint ép. kezelőség. Az említett psági szervek, csapatok és intézetek, stb. használatában álló elh. szükségletek azonban a részükre kijelölt ép. kezelőségekhez oly módon kell beosztani, hogy az egyes összefüggő ingatlan területek (épület csoportok, lakt., stb), vagy kivételes esetekben legalább is azoknak egymástól élesen elhatárolt nagyobb területü (elkerített, különálló, stb.) részei *teljes egészükben* 1 ép. kezelőséghez kerüljenek. Egy összefüggő ingatlanterületnek tehát 2. vagy több ép. kezelőség között való felosztását mellőzni kell. Kettő, vagy esetleg több, kisebb különálló ingatlanterületet (laktanyát, ép. csoportot, stb.) azonban egy ép. kezelőséghez be lehet osztani akkor, ha azt a jelen és az előző a) pontban foglalt elvek betartása szükségessé és lehetővé tenné.

c) Ha egy összefüggő ingatlanterületen, vagy annak élesen elhatárolt nagyobb területű (különálló) részén levő épületekben a b) pont alatt említett psági szervek, csapatok, intézetek, stb. *vegyesen* lennének elhelyezve, ezen ingatlanterületet (elhatárolt ingatlanrészt) elvileg azon alakulat stb. gazdasági hivatalához, mint ép. kezelőséghez kell *teljes egészében* beosztani, amelyik alakulat stb. a kérdéses ingatlanterületen belül a legnagyobb ingatlanterületet használja. Egyenlő, vagy közel egyenlő nagyságban használt ingatlanterület esetén a beosztásra az érdekelt ép. kezelőségek szolgálati megterhelhetése mérvadó.

d) Repülő alakulatok, nev. és képző intézetek, élelmező raktárak, egészségügyi int.-ek, valamint számadótestet képező csapatonkivüli önálló különleges üzemek állandó elhelyezését szolgáló összes elhelyezési szükségleteiknek és mellék-szükségleteiknek kezelésére — a c) pontban felsorolt esetek kivételével — ezek gazd. hivatalait kell kijelölni.

Rep. alakulatok, valamint nev. és képző intézetek ép. kezelőségeihez azonban idegen alakulatok állandó elhelyezési céljait szolgáló szükségletek kezelésének beosztása tilos.

e) Egymással közvetlenül szomszédos, avagy egymáshoz közel fekvő 2, vagy esetleg több kisebb ingatlanterületen (lakt. ép. csoport, stb.) levő elhelyezési szükséglet kezelését, — ha az ép. kezelőségi szolgálatuk fennakadás nélküli ellátása és a d) pont szerinti elvek betartása azt lehetővé is teszi, — célszerű *egy ép. kezelőséghez összevonni*. Az összevonásnál ép. kezelőségként az ott elhelyezett gazd. hivatalok közül az ép. kezelői szolgálat ellátása szempontjából arra a legalkalmasabbnak tartott gazd. hiv., ilyen hiányában pedig az, amelynek alakulata a szóbanlevő ingatlanterületeken belül a legnagyobb férőhelyterületet használja, jelölendő ki. Ha ezen összevonás nem lehetséges, akkor az a) — d) pontokban foglalt elvekhez kell az adott helyzetben alkalmazkodni.

f) Tanfolyamok, csapatonkivüli iskolák stb. használatában álló elhelyezési szükségletek kezelését elvileg az ingatlanterületükön működő ép. kezelőséghez kell utalni. Ezekre nézve 1 ép. kezelőséget külön csak akkor lehet felállítani, ha teljesen különálló ingatlanterületen vannak elhelyezve, emellett külön gazd. hivattal rendelkeznek és ha azt az ép. elhelyezési szükségleteik kezelése az ép. kezelési szolgálat érdekében meg is kívánná.

g) A határőr alakulatoknál a lehetőséghez képest arra kell törekedni, hogy az egyes hő. alakulatok összes elhelyezési szükségletei — még akkor is, ha azok esetleg nem egy állomáshelyen lennének, — az egyes hő. alakulatok azon gazd. hivatalai kezeljék, mint ép. kezelőségek, amelyekhez az illető hő. alakulat (psági szerv, szárny, hűti, vagy örs. stb.) gazdaszat-közigazg. tekintetben utalvan van.

Ha azonban egy hő. ker. pság., hő. ker. pságh., avagy egy hő. oszt. pság, illetve ezek gazd. hivatalai, vagy alárendelt alakulataiknak egyes részei egy oly ingatlanterületen (lakt., ép., csoport) volna elhelyezve, amelyet a c) pont szerint más ép. kezelőséghez kell utalni, úgy azoknál az illetékes gazd. hiv., mint ép. kezelőség az említett pságok elhelyezési szükségleteinek csak ezen ingatlanterületen *kívül* eső részét kezelje, míg a kérdéses ingatlanterületen *belül* eső elhelyezési szükségleteket ilyenkor az ingatlanterület kezelésére hivatott ép. kezelőséghez kell utalni.

Oly esetekben pedig, ha az egyik hő. alakulat a gazd.-közg. tekintetben illetékes gazd. hivatalának állomáshelyén kívül egy oly állomáson van egy különálló in-

gatlanterületen elhelyezve, amely állomáson ép. kezelőségként egy másik hő. alakulat gazd. hiv. működik, az előbbi által ezen állomáson használt elh. szükségleteknek kezelését az utóbb említett hő-ségi gazd. hiv.-hoz kell, mint ép. kezelőséghez utalni.

h) A kertef-eknek a hdt.-ék területén rendszerint több állomáson, többnyire bérleményekben elhelyezett szervei (törtéf, teng. kir., stb.) által használt — és tulajdonrészt inkább csak kincstári tulajdont képező irodaberend. tárgyakra szorító — elh. szükségleteit a hdt.-eken belül összevonva az illetékes kertef. gazd. hiv.-hoz kell ép. kezelőséghez utalni.

Ha pedig e szervek közül valamelyik egy oly ingatlanban volna elhelyezve, amely az előző c) pont szerint más ép. kezelőséghez van utalva, akkor utóbbi a kertef. ezen szervének az ingatlanterületen belül eső elh. szükségletei közül csak az ezen szervek által használt helyiségeknek és azok felszereléseinek kezelését végzik, míg berend. tárgyainak kezelését — hacsak azok az ingatlankezelő ép. kezelőség leltári nyilvántartásában nem állanak — a kertef. gazd. hiv.-nak kell, mint erre illetékes ép. kezelőségnek ellátnia.

i) A für-pszágok, hatóságok, csapatok és int-ek elh. szükségleteinek kezelésére nézve általában az a)–d) pontokban foglalt elvek az irányadók azzal, hogyha az említett elvek betartása az adott helyzet és az ép. kezelőségi szolgálat ellátása azt lehetővé tenné, azok lehetőleg az állomáshelyeiken esetleg ép. kezelőségként már kijelölt egyik für-ségi gazd. hiv.-hoz utalandók.

A für. hatóságok azon szerveinek (rév. kapitányság, rév. kirendeltség, stb.) elhelyezési szükségleteik, amelyek állomáshelyén más gazd. hiv., mint ép. kezelőség nincs elhelyezve, a legközelebb fekvő áll. helyen működő egyik hdt.-beli ép. kezelőséghez, — ha lehetséges, 1 ép. kezelőségként ott működő für.-ségi gazd. hiv.-hoz, — kell utalni.

j) Közösen használt lő- és gyakterek kezelésére rendszerint a gyal.-sági csapatoknál működő ép. kezelőségek valamelyikét kell kijelölni.

Az oly lő- és gyakorlóterek, amelyek egyes fegyvernemek szakkiképzési céljaira szolgálnak (pl. rep. bombavető lőterek, mü. csapatok gyak. terei, stb.) avagy különleges kiképzési, illetve kísérleti célok miatt létesültek (pl. lövészszerkesztési, kísérleti, stb. célokból), mindig az azokat használó szakcsapatoknak, iskoláknak, stb. elhelyezési szükségleteit kezelő ép. kezelőséghez osztandók be.

Különálló ingatlanterületeken fekvő lőszerraktárak elvileg a rendeltetésüknek megfelelő fegyvernemek ép. kezelőségeihez, az ily robb. és gyújtószerraktárak pedig az utász alakulatok ép. kezelőségeihez osztandók be.

6. A felállított épületkezelőségek *hivatalos elnevezése* a következőképp állapítandó meg:

Az ép. kezelőségek az egyes hdt. pszágokon belül 1.-től kezdődően folytatólagon sorszámozandó, elnevezésükben pedig áll. helyeiken kívül a hozzájuk tartozó hdt. pszágok számának és az illető ép. kezelőség hdt.-en belüli sorszámának tört alakban való feltüntetése, az „Épületkezelőség” szó, valamint az alábbi példák szerint annak megjelölése, hogy mely alakulat, hő. oszt., illetve fontosabb ingatlancsoport (csoportok) stb. részére látja el szolgálatát, kifejezésre jusson és pedig:

Repülő alakulatnál: ennek kifejezésrejuttatásával, pl.: „Szombathelyi 3. hdt. /.... sz. ép. kezelőség a rep. alakulatok részére”,) a kezelt ingatlanok megnevezése nélkül.)

A hö. alakulatoknál: a hö. ker. pságnak, vagy az oszt. számának megjelölésével, pld: „(áll. hely) ...i..... hdt./..... számú ép. kezelőség a 3. hö. oszt. (hök. pság) részére” (a kezelt ingatlanok és azok áll. helyeinek megjelölése nélkül):

Az előbbemlítetteken kívül minden más ép. kezelőségnél: az általuk kezelt ép. csoport, (lak., stb.) vagy ha kezelésükben több ilyen áll, ezeknek (lakt.-nál, nev. és képző int.-nél stb. elnevezésük szerint, ha pedig a kezelt épületcsoportnak ily elnevezése nem volna, akkor rendeltetésének megjelölése szerint) kifejezésre juttatásával, de a kezelésükbe utalt elh. mellékszükségletek (lő- és gyak. terek, stb.) mellőzésével; kórházak és élelmezőraktárak ép. kezelőségénél csak ezek száma és megnevezése tüntetendő fel (a kezelt ingatlanok megjelölése nélkül, pl.: „.....i....hdt/.....számú ép. kezelőség a.....számú honv. és körz. kórház részére”, vagy:

„.....i....hdt./számú ép. kezelőség a Zrinyi Miklós honv. nev. és képző int. részére”, vagy:

„.....i....hdt/. . számú ép. kezelőség a 3. sz. élelmezőraktár részére”, vagy:

„.....i....hdt/... számú ép. kezelőség a kertef. szervek részére”, stb. stb.

7. Az ép. kezelőségeknek az élőző elvek szerinti megszervezésére a területileg illetékes építési osztály az előjáró hadtest pság hozzájárulásával a honvédelmi miniszter úrnak tesz javaslatot.

8. Az előző pont szerint felterjesztett és a honv. min. úr által jóváhagyott kijelölés *állandó jellegű.*

Ezen kijelölésnek a területileg illetékes ép. osztályok részéről a hdt. pságok hozzájárulásával tett javaslat szerinti *megváltoztatását csakis a honvédelmi miniszter úr rendelheti el.*

9. Az ép. kezelőségi szolgálat ellátásához szükséges *személyzet kijelölésénél* a következő irányelvek tartandók be:

a) az egyes ép. kezelőségek szolgálatának ellátására a kezelésükbe utalt ingatlanterületek számától, helyi viszonyaitól és a kezelt ingatlanok állomáshelyeinek különbözőségétől függően ép. kezelőségenként rendszerint *egy épületgondnokot*, a következő e) pontban felsorolt esetekben megfelelő számú *épületkezelő tisztet* az épületkezelőségekhez segédközegekül megfelelő számú *ép. kezelő altisztet* és ha elemi lőtér is van kezelésbe utalva, ily lövöldéknél *1—1 lövölde gondnokot* kell kijelölni.

Említettek ebbeli szolgálatukkal járó tevékenységeiket hivatásszerű szolgálati beosztásuk egyéb teendőinek elvégzése mellett kötelesek ellátni. Ezért az arra illetékes parancsnokaiknak e személyzet hivatásszerű szolgálati beosztásával járó teendőit — ha szükséges — megfelelő beosztásban való alkalmazás, illetve azonbelüli teendőknek a szükség és lehetségszerinti csökkentése által olyképen kell szabályozni, hogy hivatásszerű teendők kifogástalan elvégzése mellett az ép. kezelői szolgálattal kapcsolatos teendőiket is megakadás nélkül és kifogástalanul elvégezhessék.

b) Az egyes ép. kezelőségek előbb említett személyzetének számát az előző 7. pont szerint megteendő javaslatban kell az alábbi pontokban részletezett elvek tartásával ép. kezelőségenként és azon belül ingatlan területenként (ép. csoportonként) meghatározni. Ha pedig egyes ingatlanterületeknél (ép. csoportnál) az szükségesnek mutatkoznék, ezen személyzet a 7. pont szerinti javaslatban — nevük, rendfokozatuk és szolg. beosztásuk megjelölése mellett — már névszerint is javaslatba kell hozni. Ezen javaslatnak a honv. min. úr által történt jóváhagyása szerint az egyes ép. kezelőségekhez utalt ingatlanterületre vonatkozólag még csak számsze-

rűen engedélyezett gondnoki, ép. kezelő tiszti és ép. kezelő altiszti személyzetét azután az érdekelt ingatlanterületeken működő lakt. (épület) pk-oknak (a hő-ség épületkezelőségeinél az illetékes hők. pságnak) kell — az előző bekezdésben foglaltak betartásával — névszerint kijelölni.

c) Az ép. kezelőségekként működő gazd. hivatalok mindenkori főnökei egyuttal az ép. kezelőségükhöz utalt összes elhelyezési szükségletekre vonatkozó épületkezelői szolgálatnak *felelős vezetői* is. Ezért az ép. kezelőségek felelős vezetőit személyszerint külön kijelölni nem szükséges.

Az ép. kezelőségek felelős vezetői ebbeli szolgálatukkal járó gazd. és egyéb irodai teendőket saját gazd. hivataluk közegeivel, a hozzájuk utalt elhelyezési szükségletek gondozását és az azokkal járó végrehajtási teendőket pedig az alábbiak szerint kijelölendő gondnokok, ép. kezelő tisztek, valamint ép. kezelő altisztek közreműködésével látják el.

d) Minden ép. kezelőségnél a hozzá utalt összes elh. szükségletek gondozásának és az azokkal járó végrehajtási teendőknek, valamint az ép. kezelői szolgálattal járó *összgazdászati* és irodai teendőknek ellátása céljából az ép. kezelőséggént működő gazd. hivatal egy beosztott gazd. tisztje *ép. gondnokul* kijelölendő. Ha az ép. kezelőséggént működő gazd. hiv-nál annak főnökén kívül beosztott gazd. tiszt nem volna, úgy az ép. gondnoki teendőkön ezen gazd. hiv. főnökének (vagyis az ép. kezelői szolg. felelős vezetőjének) kell ellátnia.

Az ép. osztályok székhelyén fekvő oly nagyobb (legalább is egy gyalog. zlj. szabványos elhelyezésének megfelelő nagyságú) összefüggően különálló épületcsoportnál, amelyben épületkezelőséggént kijelölhető gazd. hiv. elhelyezve nincs és ezért azt egy helyőrségbeli másik gazd. hivatalhoz mint ép. kezelőséghez kell beosztani, az illetékes épo.-nak, vagy az állomáson működő más honvéd ép. hatóság-nak egy-egy — lehetőleg műszaki képzettségű — beosztott tisztjét (tisztviselőjét) *ép. gondnokul* kell kijelölni, aki ezen ép. csoport részére az összes ép. gondnoki teendőknek hivatásszerű szolg. teendői mellett való felelősségterhes elvégzésével az épületcsoport kezelésére illetékes épületkezelőségnél közreműködni tartozik.

e) A hdt. pság székhelyén kívül fekvő állomáshelyeken lévő oly összefüggően külön álló ép. csoportnál, amelyben ép. kezelőségül kijelölhető gazd. hiv. elhelyezve nincs és ezért annak kezelésével ugyanazon állomás egy másik ingatlancsoportjának kezelését már ellátó ép. kezelőséget kell megterhelni, avagy azon állomáshelyeken levő és az előbbivel azonos jellegű elh. szükségleteknél, amely állomáshelyeken más gazd. hiv. mint ép. kezelőség nem székel, amiért is az ott levő elh. szükségleteket a legközelebb fekvő áll. helyen működő egyik hdt.-beli ép. kezelőséghez kell utalni (pl. egyes külállomásokon elhelyezett rév. kapitányságoknál, stb. — feltéve, egyrészt, hogy az azokat használó alakulatoknál a szóban levő áll. helyeken legalább egy tiszt (tisztviselő) van szervezetszerűleg szolgálattételre beosztva, másrészt, hogy az utóbb említett elhelyezési szükségletek nem tisztán az előző 5. h) pont alatt említett kertef. szervek berendezési tárgyaira szorítkoznak, — a használók állományából ezen állomáshelyeken szolgálatot teljesítő és arra legalkalmasabb beosztásban működő tisztek (tisztviselők) közül egyet „*ép. kezelő-tiszt*”-ül kell kijelölni, aki hivatásszerű szolgálatának ellátása mellett a hozzá utalt elhelyezési szükségletek gondozásában és az ezzel járó végrehajtó szolg. ellátásában saját ép. kezelőségénél közreműködni köteles.

Ugyanígy a hő. ker. pságok áll. helyén kívül elhelyezett hő. közvetleneknek,

továbbá a hő. osztályokkal nem egy áll. helyen lévő szárnyaknak, hűti-knek és őrsieknek azon elh. szükségletei részére, amelyeket áll. helyükön más ép. kezeléséhez utalni nem célszerű, vagy ilyenek hiányában nem lehet, — hűti-k székhelyén kívül elhelyezett őrsök kivételével — állomáshelyenként szintén 1—1 ép. kezelő tisztet kell kijelölni. A kijelölésre azon külállomásokon ahol a hő-ségi alakulatok elhelyezéseit szolgáló ingatlanokban a hűti-ken kívül más hő-sági tiszték is vannak elhelyezve, elsősorban az utóbbiak közül kell egy arra alkalmas beosztású hő. tisztet tekintetbevenni. A külállomásokon elhelyezett határőrsök elh. szükségleteire (őrs laktanyák, őrházak, őrgunkhók, vámházak és azok berendezései stb.) vonatkozó ép. kezelő tisztet teendőket azonban ilyenkor is az előljáró hűti-knek kell a már említett módon elvégezniök.

f) Minden lövölde (elemi lőtér) részére az illető lőteret használó (elsősorban gyal.) csapatok állományából egy tisztet (rendszerint a lő- és fegyvertisztet) kell *lövölde gondnokul* kijelölni. A lövölde gondnokok a lövöldék gondozását és az azokkal járó végrehajtási teendőket látják el, míg az ép. kezeléseket a lövöldékre nézve, csakis a lövölde fenntartással járó gazd. és irodai teendőket végzik.

g) Minden ép. kezeléségnél elvileg a kezelésükbe utalt elh. szükségletek minden egyes összefüggően különálló épület csoportja (lakt. stb.) részére 1-1 *épületkez. altisztet* kell kijelölni.

Épületkezelő altisztül, ha az ép. kezeléségnél működő gazd. hiv. is az ép. csoportban van elhelyezve, elsősorban ezen gazd. hivatalhoz beosztott egyik arra legalkalmasabb számv. altisztet, ha az ép. kezelői gazd. hiv. az ép. csoporton kívül lenne elhelyezve, akkor az ép. csoportban elhelyezett gazd. hivatalok egyikének arra alkalmas számv. altisztjét, ha pedig az ép. csoportban elhelyezett alakulatoknál számv. alt. beosztva nem volna, úgy a használó alakulatok, vagy szervek stb. állományába tartozó arra alkalmas, — lehetőleg némi műszaki ismeretekkel is rendelkező, valamint elsősorban csapaton kívüli, megfelelő beosztásban levő — altisztet kell kijelölni.

Ha egy ép. kezeléségnél egy állomáshelyen 2 közvetlenül szomszédos, vagy egymáshoz közelfekvő kisebb ép. csoport tartozik, — ha ez egyébként az ép. kezelői szolgálat ellátására hátrányos nem volna, — azok részére elegendő 1 ép. kez. altisztet kijelölni.

Az épkez. altisztek a hozzájuk tartozó ép. kezeléségnél mint segédközegek működnek közre — teendőik felelősség mellett elvégzésével — a részükre kijelölt ép. csoport (lakt. stb.) gondozásával és az ezzel járó végrehajtó szolgálattal kapcsolatos ép. kezelési ügyekben. Ebbeli teendőiket hivatászerű szolgálatuk ellátása mellett kötelesek elvégezni.

Lövöldéken (elemi lőtereken) az ép. kez. altisztet teendőkkel a lövölde gondnok segédközege gyanánt az illetékes áll. pság által kijelölt lőtérfelügyelő altisztet kell megbízni.

Az ép. kez. altiszteket (lőtérfelügyelő altiszteket) ezen szolgálatukban a lehetőség szerint állandóan meg kell hagyni, azok sem átalány- sem pedig más kincstári pénzt nem kezelhetnek.

3. §.

1. Az épületkezelőségek szolgálatát azok kijelölt *tagjai és segédközegei* látják el.

Az épületkezelőségek szolgálatát ellátó szervek.

A kijelölt tagoknak és segédközegeknek az épületkezelési szolgálattal járó teendőket egyéb más szolgálati beosztásuk mellett kell ellátniuk. Ezért az érdekelt parancsnokok (főnökök) gondoskodni tartoznak arról, hogy a tagoknak és segédközegeknek, de különösen a gondnokoknak, épületkezelő tiszteknek és épületkezelő altiszteknek, egyéb más szolgálati teendői a szükség és az általuk ellátandó egyéb szolgálatokra vonatkozólag fennálló szabályozások lehetősége szerint — esetleg megfelelő más beosztásban való alkalmazás, illetve beosztásukon belüli teendőiknek esetleg megfelelő csökkentése által, — olyképpen szabályoztassanak, hogy ezen egyéb szolgálati beosztásukkal járó teendőiknek kifogástalan elvégzése mellett az épületkezelőségi szolgálattal kapcsolatos teendőiket is *fennakadás nélkül és kifogástalanul* elvégezni képesek legyenek.

2. Az épületkezelőségi szolgálattal járó irodai teendők ellátásához a szükség és lehetőség szerint az épületkezelőségként kijelölt gazdasági hivatal egyéb beosztott közegei is felhasználhatók.

3. Az *épületkezelőségek tagjai* alatt az épületkezelőségként kijelölt gazdasági hivatal főnöke, mint az *ép. kezelőség vezetője* és a rendszerint hozzá utalt *ép. kezelő közegek*, vagyis az épület-, illetve lövölde gondnokok és az épületkezelő tisztek értendők.

Kisebb épületkezelőségekhez külön épületkezelő közeg rendszerint nincs kijelölve, hanem ezeknél az épületkezelői közegi teendőket az épületkezelőség vezetője maga köteles elvégezni.

4. Az épületkezelő közegek egy épületkezelőségen belül 1.-től kezdődő folytonlagos sorszámmal látandók el.

Szolgálati megnevezésüknél nem az épületgondnoki, lövölde (elemi lőtér) gondnoki, vagy épületkezelő tiszti megjelöléssel, hanem épületkezelőségük elnevezése mellett a „... sz. épületkezelő közeg” elnevezéssel jelölendők meg.

5. Az épületkezelőségek tagjai, mint ilyenek, általában a következő ténykedésekben működnek.

a) *Az épületkezelőségként kijelölt gazd. hiv. főnöke:*

— mint az ép. kezelőségi szolgálattal kapcsolatos gazdasági és belső irodai vezetője,

— mint az ép. kezelési átalány *kezelője*,

— ha az ép. kezelőség részére külön *ép. gondnok* kijelölve nem volna, egyben mint ép. gondnok is.

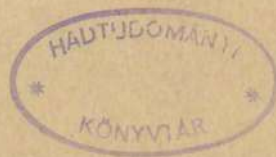
b) *A kijelölt épületgondnok* (esetleg épületgondnokok),

— mint rendszerint az épületkezelőség belső irodai teendőinek *végrehajtója*, továbbá a kezelésébe utalt elhelyezési szükségletekkel kapcsolatos épületkezelő közegi irodai teendők *intézője*,

— mint a hozzá utalt ingatlancsoportokra meghatározott *ép. kezelési átalány felett rendelkező közeg*, rendelkezési jogának az érdekelt laktanya (épület) parancsnok felügyelete, irányítása és ellenőrzése mellett való gyakorlásával,

— mint a kezelésébe utalt elhelyezési szükségletek gondozásával és az azzal járó végrehajtási teendők elvégzésével megbízott épületkezelő közeg.

c) *A kijelölt lövölde (elemi lőtér) gondnok,*

— mint a kezelésébe utalt lövölde (elemi lőtér) gondozásával kapcsolatos irodai teendők intézésében az épületkezelőségnél, illetve az ezen teendők intézőjeként kijelölt ép. kezelő közegnél *közreműködő közeg,*

— mint a kezelésébe utalt lövöldére (elemi lőtérre) meghatározott ép. kezelési átalány felett rendelkező közeg, e jogának az érdekelt lakt. pk. felügyelete, irányítása és ellenőrzése melletti való gyakorlásával,

— mint a kezelésébe utalt lövölde (elemi lőtér) gondozásával és az azzal járó végrehajtási teendők elvégzésével megbízott *épületkezelő közeg.*

d) A kijelölt épületkezelő tiszt (esetleg tisztok)

— mint a kezelésébe utalt elhelyezési szükségletek, esetleg az irodai teendők ellátása szempontjából hozzá utalt lövöldék (elemi lőterek) gondozásával kapcsolatos irodai teendők intézője,

— mint a kezelésébe utalt elhelyezési szükségletekre meghatározott *épületkezelési átalány felett rendelkező közeg,* ezen jogának az érdekelt lakt. pk. felügyelete, irányítása és ellenőrzése melletti való gyakorlásával,

— mint a kezelésébe utalt elhelyezési szükségletek gondozásával és az azzal járó végrehajtási teendők elvégzésével megbízott *épületkezelő közeg.*

Az épületkezelőségek segédközegei:

Az épületkezelőségek segédközegei, mint ilyenek, általában a következő tevékenységeket végzik:

a) a kijelölt épületkezelő altisztek:

— a hozzájuk utalt ingatlancsoportok gondozásával járó teendők elvégzésénél az épületkezelő közegek állandó *segédközegei,* akik a kezelésükbe utalt elhelyezési szükségletekre vonatkozó ép. kezelési összes teendőkhöz, segédközeggként bevonhatók, de pénzkezeléssel meg nem bízhatók;

b) Az esetleg beosztott katonai, vagy a honv. min. úr engedélye alapján szerződésileg alkalmazott polgári gépészek, vagy egyéb szakemberek;

— az ügykörükbe utalt gépek, épületfelszerelések, stb. kezelésével és gondozásával járó teendők, illetve azzal kapcsolatos munkálatok elvégzésénél az épületkezelő közegek *segédközegei.*

4. §.

1. Az épületkezelőségek szolgálatának irányítását és ellenőrzését az alább felsorolt vonatkozásokban egyrészt a kezelésükbe utalt ingatlan területeken működő laktanya (épület) parancsnokok, másrészt a területileg illetékes építési osztályok és gazdaság-közigazgatási hatóság, végül legfelsőbb fokon a honv. min. úr (11. osztálya útján) gyakorolják.

a) A laktanya (épület) parancsnokok irányító és ellenőrző tevékenysége a parancsnokságuk alá tartozó ingatlan területeken belül a berendezési tárgyak tekintetében általában az anyagszámadó test parancsnokok kötelemeivel és felelősségével megegyező kiméretben (G—54. Utasítás), az épületkezelőségi átalány felhasználását illetően az ellenőrzésre hivatott előljáró felelősségével (illeték szabályzat VI. 1. §. 3. pont), az elhelyezési szükségletek rendeltetésszerű használatának ellenőrzése szempontjából pedig a lakt. parancsnokok kötelemeit és felelősségét szabályozó egyéb utasításokban és rendeletekben foglaltak szerint kiterjed:

— az épületkezelőségi szolgálattal kapcsolatos gazdaság-közigazgatási teendők felügyeletére és ellenőrzésére,

— az épületkezelő közegeket az épületkezelési átalány felhasználása tekintetében megillető rendelkezési jog gyakorlásának felügyeletére, irányítására és ellenőrzésére (illeték szabályzat VI. fejt. 15. §.),

— a lakt., lő- és gyakorlótéri berendezési tárgyak tekintetében az ellenőrzés gyakorlására (G—54. Utasítás),

— épületkezelési és egyéb tekintetben a felügyelet és ellenőrzés gyakorlására, az M—5. Utasításban, a szolgálati szabályzat I. rész 21. §-ában a vonatkozólag kiadott rendeletekben foglaltak figyelembevételével.

b) *A területileg illetékes építési osztályok irányító és ellenőrző tevékenysége* az „A—2. f.”, az „M—4.” és az „M—5” jelű utasításokban van szabályozva és kiterjed:

— a területükön működő épületkezelőségek szolgálatának az építési osztályok hatósági hatásköréből kifolyó műszaki, pénzkiutalási és elszámolási vonatkozású irányítására és ellenőrzésére, ideértve az ép. kezelési átalányok rendeltetésszerű, műszaki szempontból való célszerű és gazdaságos felhasználásának, valamint elszámolásának ellenőrzését is.

Minden épületkezelőség részére az illetékes építési osztály személyzetének állományából az építési osztály vezetője által egy mérnöki szakszolgálatos tiszt, vagy műszaki tisztviselő az épületkezelőséghez „*műszaki tanácsadó*”-nak jelöltetik ki, akitől az illető ép. kezelőség közvetlen útbaigazításokat kérhet. A „*műszaki tanácsadó*” nevét az ép. kezelőséggel az ép. oszt. közli.

c) *Az illetékes gazdaszat-közigazgatási hatóságok irányító és ellenőrző tevékenysége* kiterjed:

— ezen hatóságokhoz utalt elhelyezési és az odatartozó gazdaszat-közigazgatási ügykörökkel kapcsolatos épületkezelőségi teendők (bérleti kötelezettségek, kiselejtítés, ingóságok elszámolása, világítás fogyasztásának ellenőrzése, stb.) irányítására és ellenőrzésére a vonatkozó utasítások szerint,

— az épületkezelőségi átalányról az átalánypénztárban kezelt szabályszerűen okmányolt elszámolásának a többi átalányokhoz hasonlóan esetenként gazdaszat-közigazgatási szemlék útján való ellenőrzésére (G—10. Utasítás VI. fejezet, 15. §. 3. pont),

d) *A honv. min. úrnak irányító és ellenőrző tevékenysége:*

Az épületkezelőségi szolgálatnak a legfelsőbb fokú építési és elhelyezési hatóság részéről végzendő irányító és ellenőrző tevékenységekre terjed ki. Azt az erre illetékes 11. osztály útján gyakorolja.

5. §.

1. Az épületkezelőségek, mint ilyenek, a szolgálatukkal járó műszaki, pénzkiutalási és elszámolási ügyekben *közvetlenül* az illetékes ép. osztálynak (M—4. Ut. I. rész 11. §.-a), pénzkezelési szempontból pedig az ép. kezelőségként működő gazdasági hivatal előljáró számadótest parancsnokának vannak alárendelve.

Az építési osztályok a hatósági hatásköri teendőkből kifolyólag az előbb felsorolt ügyekben alájuk rendelt ép. kezelőségekkel közvetlenül érintkeznek és ezen ügyek intézésének szabályozását illetően azoknak közvetve utasításokat is adhatnak.

2. *Az ép. kezelő közegek* a kezelésükben álló ingatlan területek után meghatározott ép. kezelési átalány felett való rendelkezési jog gyakorlása szempontjából — annak felügyeletét, ellenőrzését és irányítását illetően, — mindig az egyes érde-

Az épületkezelőségek szolgálati állása, főlé- és alárendeltségi viszony.

kelt laktanya (épület) parancsnoknak vannak alárendelve, akik viszont ezen tevékenységeik elmulasztásából eredő károkért, mint a parancsnokságuk alá tartozó ingatlanterületekre kiutalt *épületkezelési átalány felhasználásának felügyeletére, irányítására és ellenőrzésére hivatott előljárók*, a mulasztással terhelt épületkezelő közeggel egyetemlegesen felelősek és térítéskötelesek.

3. Fegyelmi szempontból az épületkezelőség tagjai előljáró számadótest parancsnokainak (főnökeinek), az épületkezelőség segédközegei pedig a szolgálatuk irányítására és ellenőrzésére hivatott épületkezelő közeg útján — katonai segédközegeknél az előljáró parancsnokainak, polgári segédközegeknél pedig az elbocsátásra (felmondásra) jogosított parancsnokságnak (hatóságnak) — vannak alárendelve.

4. Az épületkezelőség tagjai (ép. kezelőség vezetője, épület és lövölde gondnokok, ép. kezelő tisztek) ebbeli szolgálatuk tekintetében egymással szemben a főlé és alárendeltség viszonyában *nem* állanak. Egymásba kapcsolódó ügykörszerű kötelemeiket illetően *közvetlenül egymáshoz*, az ép. kezelő közegek pedig — a következő 11. §. 11. pontjában felsorolt és általuk önálló hatáskörben elintézhető ügyek kivételével — minden ép. kezelési ügyben (igénylések, felterjesztések, elszámolások, állandó készpénzelőlegesen felüli kifizetések, egyéb gazdasági ügyek, stb.) — *közvetlenül az ép. kezelőség vezetőjéhez* vannak utalva, aki viszont a hozzá érkezett ügyeket azok természete szerint és ügykörszerű teendőihez képest mint az épületkezelőség *belső irodai ügyeinek vezetője*, avagy mint az épületkezelési átalány kezelője késedelem nélkül megfelelően elintézni és amennyiben az elintézés felterjesztését, vagy megkeresést von maga után, azokat *mint épületkezelőség* megtenni tartozik.

Az ép. kezelőség tagjainak ezen kölesönös szolgálati viszonyaiból eredő egyéni, illetve egyetemleges felelősségét és térítéskötelezettségét a következő 6. §. 2. pontja szabályozza.

5. Az épületkezelőség vezetője a számadótest parancsnokának ügykörszerű felelősséget érintő bármilyen épületkezelőségi ügyben annak, az épületkezelő közegek pedig a hozzájuk utalt ingatlancsoportokban működő lakt. (épület) parancsnokok ügykörét és felelősségét érintő ily ügyekben ezeknek, — lövöldéknél (elemi lőtereknél) a szükség szerint még az érdekelt állomásparancsnokoknak is — haladéktalanul jelentést tenni tartoznak.

6. §.

1. Az épületkezelőségek szolgálatának ügykörét ezen M—5. jelű utasítás, valamint a G—10. jelű utasítás VI. fejezete szabályozzák. Ügykörük általában a hozzájuk utalt elhelyezési szükségletek kezelésével és folyamatos fenntartásával kapcsolatos alábbi ténykedésekre terjed ki:

a) A kezelésbe utalt elhelyezési szükségletek nyilvántartására szolgáló ép. kezelési iratok elrendelt helyesbítésének vagy kiegészítéseinek szabályszerű átvezetésére, illetve a szükséges, de még el nem rendelt helyesbítések, kiegészítések, vagy iratpótlások bejelentésére. (Lásd M—5. Ut. 12. és 15. §-a.);

b) a kincstár jogainak megóvására ezen M—5. Ut. 13. §-ában foglaltak szerint;

c) A bérleti kötelezettségek ellenőrzésére (M—5. Ut. 14. §.);

d) a kezelésbe utalt elhelyezési szükségletek karbantartására (M—5. Ut. 22. §.);

e) a nem műszaki teljesítmények végrehajtásának ellenőrzésére és annak a végrehajtásra kötelezett feleknél való szükségszerű szorgalmazására (M—5. Ut. 28. §.)

- f) régi anyagok és alkatrészek értékesítésére (M—3. Ut. 25. §.);
- g) az ingóságok elszámolására (M—5. Ut. 26 §.);
- h) adók, terhek és járulékok kiegyenlítésére vonatkozó ügyeknek a hatáskörükbe eső terjedelemben való intézésére (M—5. Ut. 29. §.);
- i) az elhelyezési szükségletek rendeltetésszerű használatának figyelemmel kísérésére és rendellenességeknél a szükséges jelentéstételre (M—5. Ut. 18. §.);
- j) a tisztogató eszközökről és hó eltávolításról való gondoskodás (M—5. Ut. 34. és 35. §.);
- k) a biztonsági és egyéb rendszabályok betartásáról, valamint a telkek szükségyszerű befásításáról való gondoskodásra (M—5. Ut. 36 és 37. §.);
- l) a gáz-, villany- és vízvezetéki berendezések fogyasztásának ellenőrzésére (M—5. Ut. 49 §. és G—10. Ut. VI. fej. 19. §. és III. Függetl. 106.015/ein. 11.—1933. sz. H. M. rendelet);
- m) az egészségügyi és építésrendészeti szabályok betartására az M—5 Ut. vonatkozó határozványai szerint,
- n) az épületkezelési helyzetjelentések megszerkesztésére és felterjesztésére, valamint az építési hatóságok által esetenként kiadott rendeletekből kifolyó teendőknek ezen rendeletek követelményei szerint való elvégzésére.

2. Az ép. kezelőségek tagjai és segédközegei az ép. kezelési szolgálatukból eredő kötelmeik kifogástalan elvégzéséért erkölcsi és anyagi felelősséggel tartoznak. Kötelmeik figyelmen kívül hagyásából, vagy mulasztásokból, avagy kötelességszegésből eredő minden kárért egyénileg, avagy az általános kezelésnek, illetve az általános feletti rendelkezési jognak ellenőrzésére hivatott számadótest parancsnokkal, vagy laktanya (épület) parancsnokkal (segédközegeknél az ellenőrzésre hivatott ép. kezelő közeggel) egyetemlegesen felelősek és térítéskötelesek.

7. §.

1. Az épületkezelőség vezetője a gazdasági hivatalhoz, mint épületkezelőséghez utalt valamennyi elhelyezési szükségletre nézve tartozik az ép. kezelési szolgálat ügykörszerű összes gazdasági és belső irodai ügyeit a következő 11. §-ban foglaltak figyelembevételével vezetni és ezen ügyek intézésével kapcsolatos összes teendőknek késedelem nélküli pontos és szabályszerű végrehajtásáról gondoskodni. Ezen teendőket részben személyesen, részben az ép. kezelő közegeknek ügykörszerű ténykedéseikből eredő közreműködése, részben pedig a gazdasági hivatalhoz beosztott személyzet felhasználásával látja el.

2. Gondoskodni tartozik arról, hogy az épületkezelőséghez utalt elhelyezési szükségletekre vonatkozó és az M. 5. Ut. 15. §-ában részletezett épületkezelési iratok az épületkezelőség belső irodai teendőinek végrehajtására hivatott épületgondnok, (beosztott gazd. tiszt.) által szabályszerűen őriztessenek és a szükségszerűen előírás-szerűen vezettessenek, helyesbítettessenek, illetve kiegészítettessenek, mely teendőket ily gondnok hiányában saját magának kell elvégeznie. Ha az épületkezelőséghez több épületkezelő közeg volna utalva, úgy gondoskodni tartozik arról is, hogy ezen közegeknek az épületkezelési iratok mindazon adatai, amelyekre az elhelyezési szükségletek kezelése végett feltétlenül szükségük van, a kezelésükbe tartozó ingatlan nyilvántartásoknak eredetben, a többinél szükséges adatnak pedig másolatban való rendelkezésükre bocsátása által mindenkor rendelkezésükre álljanak.

3. A kiutalt épületkezelési általányt a gazdasági hivatal általánypénztárában ő

Az épületkezelőség vezetőjének kötelmei

kezeli. Különösen figyelemmel kell lennie arra, hogy az ép. kezelési átalány teljes kiszabtatát illetően semminemű túlfizetések elő ne álljanak.

4. Gondoskodni tartozik továbbá arról is, hogy az ép. kezelősnél működő ép. kezelő közegek a hozzájuk tartozó ingatlanok után meghatározott épületkezelési átalányösszegnek és azok részösszegeinek kiszabtatáról, valamint az épületkezelési átalányösszegnek kiszabtatát érintő összes bevételekről és kiadásokról, — vagyis az általa kezelt átalánypénztárnak az épületkezelési átalányra vonatkozó és az ép. kezelő közegeket érdeklő összes pénztár forgalmáról — a G—10. Ut. VI. fej. I. sz. Függelékének 1. sz. melléklete szerinti I. sz. átalányelőjegyzés vonatkozó tételszámainak, a forgalom jellegének (bevétel vagy kiadás) és a kiszabtatot befolyásoló összegek nagyságának pontos közlése által idejében értesüljenek.

5. Gondoskodni tartozik arról, hogy az ép. kezelési átalány felett rendelkező tagok (ép. kezelő közegek) részére egyénenként 40 P keretig kiutalható állandó készpénzelőlegek a szükséghez és a lehetőséghez képest idejében és túllépések nélkül kiegészíttessenek.

6. Gondoskodni tartozik, hogy az ép. kezelő közegektől beérkező és az állandó készpénzelőleg keretén felül az épületkezelési átalány terhére helyreállított hiánnyokra vonatkozó — szabályszerűen kiállított és igazolt — számlák, vagy keresetek mielőbb való alaki és számszerű felülbíralás után az előírásoknak megfelelően és késedelem nélkül kifizettessenek, valamint azoknak az ép. kezelő közegekhez visszaküldendő másolati példányai az I. sz. átalányelőjegyzés vonatk. tét. számának és kifizetés idejének pontos rávezetésével oda mielőbb visszaküldessenek.

7. Gondoskodni tartozik, hogy az M—5. Ut. 12. §-a szerint évenként esedékes és a további felterjesztéshez általa összeállítandó ép. kezelési helyzetjelentésekhez szükséges adatok az ép. kezelő közegektől pontosan összeállítva idejében beérkezzenek.

8. Végül gondoskodik arról, hogy az ép. kezelés részéről az épületkezelési szolgálatból kifolyó minden esedékes elszámolás, jelentés és igénylés szabályszerűen előkészítve a rendeltetési helyére idejében beérkezzenek.

9. Ezen felsorolt ténykedéseikért az átalány kezelését illetően a G—10 Ut. VI. fej.-ben foglaltak szerint egyéb teendőit illetően pedig a mulasztással elsősorban terhelttel egyetemlegesen felelős.

8. §.

1. Az épületkezelő közegek, mint az ép. kezelőségek végrehajtó szolgálatának valódi ügyvivői, általában kötelesek a hozzájuk utalt összes építményeknek, azok felszerelésének és berendezéseinek gyakori megtekintése által a hiányokat és szükségleteket a használókkal egyetértően megállapítani, azok helyreállítására, illetve kiegészítésére — a kezelt elhelyezési szükségletekkel kapcsolatos kincstári jogok és érdekek megóvásának szemelőtt tartása mellett, valamint az érdekelt lakt., (épület) parancsnokok vonatkozó befolyása szerint — a megfelelő intézkedésről idejében gondoskodni és amennyiben azt saját hatáskörük lehetővé tenné a hiányokat azonnal megszüntetni.

2. Különösen tartoznak ezen M—5. Ut. III. fej.-ben foglalt műszaki határozványok vonatk. szakaszainak ismeretét elsajátítani, valamint az ügykörükbe tartozó építmény fenntartási munkálatoknál, egyéb teljesítményeknél és szállításoknál azoknak a helyi viszonyok szerint megfelelő árai felől idejében behatóan tájéko-

zódni, hogy ily munkálatok és szállítások kiadásánál, illetve átvételénél a kincstár érdekeit megóvhassák.

3. Szintügy kötelesek a kezelésükbe utalt elhelyezési szükségletek folytonos és beható megtekintése által azok használatának módjáról meggyőződni és azoknak a fenntartásuk szempontjából meg nem engedhető használatát, vagy egyéb szabálytalanságokat — elsősorban a használónak, de ha szükséges, az illetékes laktanya (épület) parancsnoknak is — orvoslás céljából azonnal jelenteni. Az épületkezelő közegek a kezelésükbe utalt azon elhelyezési szükségletek állapotát illetőleg, amelyek a használóknak okmányváltás ellenében át lettek adva, — minek következtében azok állapotáért a használok felelősséggel és kártérítési kötelezettséggel tartoznak, — az erőszakos vagy gondatlanságból eredő károkért és a rendes használat folytán előálló kopásokért járó felelőségek alól mentesülnek ugyan, de csak akkor, ha ezen elhelyezési szükségletek szabályszerű használatának ellenőrzése tekintetében ha kellő gondossággal jártak el.

4. A kezelésükben álló elhelyezési szükségletekre vonatkozólag az épületkezelőség által ezen M. 5. Utasítás 15. §-a szerinti épületkezelési iratokból rendelkezésükre bocsátott ingatlan nyilvántartások eredeti példányainak és a kezeléshez szükséges egyéb iratok rendelkezésre bocsátott másolatainak megőrzéséből és időnként elrendelt szabályszerű helyesbítéséről, illetve kiegészítéséről ők tartoznak idejében gondoskodni, a szükséges, de még el nem rendelt helyesbítésekre, vagy kiegészítésekre vonatkozó adatokat pedig az épületkezelőségi helyzetjelentésekhez szolgáltatandó egyéb adataikkal együtt az esedékesség idejében a következő 12. §. szerint az ép. kezelőséggel közölniök kell.

5. A kezelésükbe utalt ingatlancsoportok részére a honv. min. úr által ingatlancsoportonként külön-külön meghatározott kiszabatu, — a kiszabaton belül pedig a rendeltetési alcélok szerint is részösszegekre tagolt — épületkezelési átalányok felett az érdekelt lakt. (épület) parancsnokok felügyelete, ellenőrzése és irányítása mellett *ők rendelkeznek*, Ezen minőségükben különös figyellel kell lenniök arra, hogy a rendelkezési jogkörük alá tartozó ép. kezelési átalány

a) — rendeltetési céljának, az elhelyezési szükségletek folyamatos fenntartását illető műszaki és egyéb követelményeknek, a gazdaságosság és célszerűség szempontjainak és mindenkor a kincstár érdekeinek megfelelően használtassék fel;

b) — felhasználásánál sem az egyes ingatlanokra kiutalt átalány teljes kiszabtatában, sem az azon belül megállapított rendeltetési alcélok részösszegeinek kiszabtatában, sem pedig a rendelkezésükre álló állandó készpénz előlegnél túllépések ne legyenek;

c) — az elszámolások pedig mindenkor idejében és az előírásoknak megfelelően történjenek.

6. Minden ép. kezelő közeg — ideértve a lövölde gondnokokat is — a kezelésbe utalt elhelyezési szükségletekre vonatkozólag a 9. sz. melléklet mintájára *hiány-naplót* tartozik vezetni. Ezzel kapcsolatosan különös figyelmet kell fordítani arra, hogy

a) — ezen hiánynaplóba minden helyreállítandó karbantartási hiány, vagy az épületkezelési átalány terhére kielégítendő szükséglet a következő 16. §. előírásainak megfelelően az észleléskor gondosan bejegyeztessék;

b) — a hiánynaplóba bejegyzett hiányok és az azokra vonatkozólag bejegyzendő összes adatok a valóságos helyzetnek megfelelően;

c) — a bejegyzett hiányok megszüntetésének sürgösségi foka, valamint az, hogy a bejegyzett hiányosságok közül mely hiányok megszüntetése, illetőleg mely szükségletek kielégítése van az ép. kezelési átalány terhére tervbevéve, az érdekelt lakt. (épület) parancsnokkal egyetértőleg késedelem nélkül elbíráltassék.

7. Az ép. kezelő közegek kötelesek a kezelésükbe utalt elhelyezési szükségleteire vonatkozó épületkezelő közegi ténykedéseikkel járó összes irodai teendőket a következő 11 §.-ban foglalt szabályozások szerint késedelem nélkül pontosan el látni. Különös kötelességük gondoskodni arról, hogy az ép. kezelőség által a következő 12. §. szerint évenként megszerkesztendő épületkezelési helyzetjelentések összeállításához szükséges, reájuk tartozó összes adatok kimerítően és megbízhatóan összeállítva az ép. kezelőség vezetőjének kellő időben rendelkezésre álljanak.

8. Gondoskodni tartoznak arról, hogy a hozzájuk beosztott ép. kezelőségi segédközegek elvégzendő teendőik felől mindenkor kellően tájékozva legyenek, azok ténykedéseit pedig a kincstár érdekében álló, körütekintő végrehajtásuk szempontjából irányítani és a szükség szerint ellenőrizni tartoznak.

9. Felsorolt kötelemeikkel kapcsolatban az átalány felhasználása tekintetében annak felügyeletére, irányítására és ellenőrzésére hivatott laktanya (épület) parancsnokkal egyetemlegesen, egyéb teendőit illetően, így nevezetesen a készpénzben kiuntalt épületkezelési átalány szabályszerű elszámolása stb. tekintetében egyénileg osztatlanul, avagy a mulasztással elsősorban térhelttel egyetemlegesen felelősek.

9. §.

A) Az épületkezelő altisztek kötelessége.

1. A szolgálati körzetükbe tartozó elhelyezési szükségleteket, azok felszereléseit a kincstárnak ezekkel kapcsolatosan fennálló jogait és kötelezettségeit, a szolgalmakat, tilalmi körzeteket, birtokhatárokat, a nem műszaki és egyéb teljesítményekkel kapcsolatos kötelezettségeket, stb., valamint ezen M—5. Utasítás III. fejeben foglalt műszaki határozványoknak a fenntartással kapcsolatos szakaszait, az épületkezelő közeg tájékoztatása, ellenőrzése és irányítása mellett megfelelően megismerni, illetve elsajátítani tartoznak.

2. A szolgálati körzetükbe tartozó összes elhelyezési szükségletek gyakori megtekintése által behatóan tájékozódnak azok állapota és használati módja felől.

3. Figyelemmel kísérik a tulajdon- és használati jognak, az építmények állapotával kapcsolatos fenntartásnak, valamint az építmények felszereléseinek és berendezései használhatóságának biztosítását célzó rendszabályok betartását. Továbbá figyelemmel kísérik a világítás és vízfogyasztás megengedett kiméretének túllépését, ezek tekintetében észlelt minden kár, szerkezeti és egyéb elváltozás, vagy rendellenességeket arra való tekintet nélkül, hogy azok erőszakos rongálódások, a használók gondatlansága, vagy a fokozott használat folytán állottak-e elő, vagy sem. Ha módjában áll, úgy ezen rendellenességeket saját hatáskörében azonnal megszünteti, vagy azok megszüntetése, illetve a szükséges intézkedések megtétele végett sürgős esetekben az érdekelt parancsnoknak is, de minden esetben az épületkezelő közegnek azonnal jelentést tesz.

4. Az épületkezelő közeg utasításai szerint felügyelni tartozik a folyamatos fenntartással kapcsolatosan önkezelésben, vagy másként elvégzendő munkálatok végrehajtására.

5. Vezetni tartozik azon épületek, épületrészek és helyiségek tisztogatási munkáit, amelyek végrehajtása felsőbb rendeletre az illetékes épo. által az épületkezelőség kötelességévé lett téve.

6. Végül általában az épületkezelő közeg utasításai szerint segédközegeként közreműködik a szolgálati körzetükbe tartozó elhelyezési szükségletek gondozásával járó végrehajtási és egyéb teendők elvégzésénél, pénzkezeléssel azonban nem bízható meg.

7. Felsorolt ténykedéseik elmulasztásából eredő károkért elsősorban egyénileg felelősek, de mint elsősorban terheltekkel egyetemlegesen felelősek és térítéskötelesek a ténykedéseik ellenőrzésére hivatott épületkezelő közegek is mindazon károkért, amelyek a szükséges ellenőrzés elmulasztásából származnak és amely károk megfelelő ellenőrzése mellett elkerülhetők, illetve megakadályozhatók lettek volna.

B) Egyéb segédközegek (katonai, vagy polgári gépészek, illetve egyéb szakegyének) kötelmei:

8. Az ügykörükbe utalt gépek, épületfelszerelések, stb. kezelésével és gondozásával járó teendőiket és az azokkal kapcsolatos felelősségüket katonai segédközegeknél az illetékes építési osztály által esetenként kiadott, vagy kiadandó szolgálati utasítások, polgári gépészeknél és egyéb szakegyéneknél pedig az alkalmaztatásukra vonatkozólag velük esetenként megkötött, avagy megkötendő szerződések vonatkozó szakaszai szabályozzák.

10. §.

1. Az épületkezelőség személyzetének szabadságolások, betegség miatti, vagy szolgálati távollét stb. esetén való helyettesítésénél a következők mérvadók:

a) Az ép. kezelőség vezetőjének, mint az ép. kezelőségként kijelölt gazdasági hivatal főnökének helyettesítésénél az A—17. Utasítás 5. §-ában foglaltak szerint kell eljárni.

b) Az ép. kezelő közegek helyettesítéséről annak előjáró számadótest parancsnoka (főnöke) tartozik a helyettesítendő épületkezelő közeggel egy állomáson szolgálatot teljesítő tiszt (tisztviselő) kirendelése által gondoskodni a jelen M—5. Utasítás 3. §. 1. pontjának figyelembevételével.

c) Az ép. kezelő altisztek helyettesítéséről való megfelelő gondoskodás mindig a szolgálati körzetükbe tartozó ingatlan területeiken működő laktanya (épület) parancsnoknak feladata, de azon esetben, ha a helyettesítendő ép. kezelő altiszt az illetékes ép. állományába tartozna, a helyettes kijelölésénél ezen épo.-val egyetértőleg kell eljárnia.

A helyettes kijelölésénél a jelen utasítás 3. §-ának 1. pontjában foglaltakat szintén figyelembe kell venni.

d) Egyéb segédközegek (katonai, vagy polgári gépészek, illetve egyéb szakegyének) helyettesítésénél elsősorban az érdekelt laktanya (épület) parancsnoknak kell — külön költségek felmerülése nélkül — a megfelelő helyettesnek a szükség tartamára való kirendelése által saját hatáskörében gondoskodnia. Ha ez nem állna a laktanya (épület) parancsnok módjában, az illetékes épületkezelőségnek kell — szükség esetén táviratilag — az illetékes épo.-tól megfelelő helyettes kirendelését idejében kérnie, esetleg egy megfelelő szakegyének javaslatbáhozatala által, — mely alkalommal a helyettesítésből felmerülő költségek is bejelentendők.

Az épületkezelőségek személyzetének helyettesítése.

2. A laktanya (épület) parancsnokoknak az ingatlan területükön működő ép. kezelő közegek bevonásával általában arra kell törekedni, hogy az ingatlan területükön működő ép. kezelő altiszteknek, illetve esetleg a honv. min. úr engedélye alapján ott szolgálatot teljesítő katonai, vagy polgári gépészeknek (egyéb szakegyéneknek) szükség esetén való helyettesítéséről megfelelő helyettesnek kijelölése, — gépészeknél, vagy egyéb szakegyéneknél esetleg ily polgári szakegyének kiszemelése által már előre gondoskodás történjen, a helyettesül kijelölt katonai egyének pedig a helyettesítés ideje alatt elvégzendő kötetmeik felől már előre ki legyenek oktatva.

11. §.

A) Az ép. kezelőségeknel:

**Az ép. kezelőségek
szolgálati ügyvitel.**

1. Az épületkezelőség mint ilyen a címére érkezett és az általa, mint épületkezelőség által elintézett ügydarabokat teljesen elkülönítve kezeli és külön iktatókönyvekben, — még pedig az ügydarabok jellege szerint, vagy a közönséges, vagy pedig a titkos iktatókönyvben tartja nyilván.

2. Az ép. kezelőség minden kiadványát, melyeket az épületkezelőség olajfestékű fejbélyegzőjével kell ellátni, annak vezetője egyedül írja alá. Minden oly természetű ügydarabot azonban, amely a számadótest parancsnok felelősségével kapcsolatban áll, vagy azt érinti, az ügydarab beérkezésekor és elküldése előtt az épületkezelőségként kijelölt gazd. hivatal számadótest parancsnokának a szükség szerint be kell mutatnia, az elintézés felől pedig a számadótest parancsnok minden ily esetben tájékoztatandó.

3. Az ép. kezelőség címére érkező összes ügydarabok átvételére, ill. a borítékok felbontására az ép. kezelőség vezetője van hivatva.

A beérkezett ügydarabok vettemezését, iktatását és általában az ügydarabok nyilvántartásával, tisztázásával és irattározásával kapcsolatos teendőket elvileg az ép. kezelőségként működő gazd. hivatalnak épületgondnokul kijelölt egyik beosztott gazdasági tisztje, mint az ép. kezelőség belső irodai teendőinek végrehajtója, vagy ha ilyen nincs maga az ép. kezelőség vezetője köteles elvégezni.

Ezen teendőkhez a titkos ügydarabok kezelését kivéve segéderőként a gazd. hiv. egyéb beosztott közegei is felhasználhatók.

4. A közönséges iktatókönyvben nyilvántartott ügydarabokat .. /épk. számmal, a titkos kezelést igénylő ügydarabokat pedig ... /kt. épk. számmal kell megjelölni.

A titkos iktatókönyvet az előbb már említett esetek szerint vagy magának az ép. kezelőség vezetőjének, vagy az épkezelőségként kijelölt gazd. hiv.-nál épületgondnoki minőségben működő beosztott gazdasági tisztnek kell személyesen vezetni és az iratokkal együtt zár alatt tartani.

5. Elvül szolgáljon, hogy mindazok az okmányok, amelyek legalább 2 példányban szerkesztendők és azok a segédletek (előjegyzések, stb.) amelyekről előterjesztés végett, vagy egyéb célokból kivonatokat, illetve másolatokat kell készíteni, lehetőleg átnyomási másolópapírral készíttessen.

6. Az ép. kezelőség által iktatott ügydarabok érdemleges kidolgozását elvileg mindig az ügykörszerűen arra hivatott ép. kezelőségi tag végzi, mely célból — ha az szükséges — az ügydarab neki a beérkezés után azonnal kézbesítendő, vagy ha külállomáson működik elküldendő.

A kidolgozásra hivatott ép. kezelőségi tagoknak — ha az nem az ép. kezelés vezetője — az általuk kidolgozott ügydarabokat további elintézés, vagy az ép. kezelés vezetője által való kiadványozás céljából az ép. kezeléshez késelelem nélkül be kell szolgáltatni, vagy vissza kell küldeni.

7. Az ép. kezelésegek műszaki, pénzkintalási és elszámolási ügyekben a területileg illetékes ép. osztállyal közvetlenül leveleznek. Az illetékes hdt. pságok által az ép. kezelési szolgálattal kapcsolatosan bekövetelt jelentéseket, továbbá az ép. kezelési szolgálattal kapcsolatosan a hdt. psághoz intézendő esedékes, vagy egyéb felterjesztéseket — ha arra a jelentést, vagy felterjesztést elrendelő rendeletben más intézkedés nem történt volna — közvetlenül terjesztik fel a hdt. psághoz.

8. Az ép. kezelésegek ügyvitelére nézve általában az „A—11/a.” jelű „Ügyviteli Szabályzat”, valamint ezen utasítás 12. §-ának határozványai mérvadóak.

9. Az ép. kezelési szolgálathoz szükséges nyomtatványok ártérités nélkül az ép. osztályok által szolgáltatnak ki.

Az okmány jellegével bíró irodai segédletek (pl. leltári előjegyzések stb.) az épo. által hitelesítendőek.

10. Az ép. kezelésegeknek külön irodahelyiség nem illetékes, e célra az ép. kezelőségi szolgálattal megbízott gazd. hiv. irodahelyisége szolgál.

B) Az épületkezelő közegeknél:

11. Ha az ép. kezelő közegi teendőket maga az ép. kezelés vezetője tartozik ellátani, továbbá, ha az ép. kezelő közeg egyuttal az ép. kezelés belső irodai ügyeinek *végrehajtójaként működik*, végül ha a lövölde (elemi lőtér) gondnok a lövölde gondozásával járó irodai teendők ellátása tekintetében az előbb említett ép. kezelő közegek valamelyikéhez *volna utalva*, a felsorolt ép. kezelő közegek szolgálattal kapcsolatos összes ügyeket az *ép. kezelés ügyszáma alatt* kell intézni. Ezen ép. kezelő közegei ügyek ügydarabjai az érdekelt ép. kezelő közegeknek (épület, vagy lövölde gondnoknak) és amennyiben az nem egyuttal maga az ép. kezelés vezetője is — az ép. kezelés vezetőjének együttes aláírása mellett kiadványozandó, a továbbiakban pedig az ép. kezelés többi ügydarabjaival azonos módon, azokkal együtt kezelendőek.

Az ép. kezelő közegek minden más esetben a hozzájuk érkezett és általuk elintézett ügydarabokat ezen §. 1. pontjában előírt módon kötelesek nyilvántartani.

12. Kiadványaikat az „A—11. Ügyviteli Szabályzat” 13. §-ának 1. bekezdése szerint „Levelező könyv”-ben tervezik, külön fogalmazványokat tehát csak kivételes esetekben szerkesztenek. Kiadványaikat — az épületkezelőségük elnevezése mellett „.... sz. ép. kezelő közeg” fejfelírással ellátva — egyedül írják alá, minden oly természetű ügydarabok azonban, amely az ép. kezelési átalány feletti rendelkezési jogoknak felügyeletére, irányítására és ellenőrzésére hivatott laktanya (épület) parancsnokaik felelősségével kapcsolatban állanak, vagy azt érintik, az ügydarab beérkezésekor, vagy annak elküldésekor az érdekelt lakt. (épület) pk-nak be kell mutatniok és azokat az említett pk-okkal egyetértőleg kell elintézniök, amely körülmény a vonatkozó fogalmazványnak és kiadványnak az érdekelt lakt. (épület) pk-kal való láttamozása által igazolandó.

A közönséges iktató könyvben nyilvántartott ügydarabjaikat „..... ékk.” számmal, a titkosakat pedig „..... kt. ékk.” számmal kell megjelölni.

13. Önálló hatáskörben közvetlenül elvileg csak az ép. kezelőségükkel, épület fenntartási ügyekben a szükség szerint egyes polgári hatóságokkal, vállalkozókkal, iparosokkal, kereskedőkkel, adatszolgáltatások esetén pedig az illetékes épó.-val, vagy műszaki tanácskéreseknel a hdt. épó.-nál beosztott „műszaki tanácsadó”-val, — utóbbi esetben a hdt. psághoz való címzés mellett zárjel között „ép. ea” jelzéssel — leveleznek.

Egyéb esedékes jelentéseiket, vagy felterjesztéseiket a következő 12. §. szerint intézik:

14. Irodai teendők ellátására kötelezett ép. kezelő közegek irodai teendőiket elvileg az általuk kezelt ingatlan területen belül első és egyébkénti hivatalos alkalmazásukból kifolyólag illetékes irodahelyiségben kötelesek ellátni, mely esetben irataik megőrzése céljából a szükség szerint külön elzárható szekrényről kell az illetékes ép. kezelőségnek gondoskodni. Külön megfelelő irodahelyiség részükre csak akkor illetékes, ha egyéb hivatalos alkalmazásukból kifolyólag irodahelyiség rendelkezésükre nem állana, vagy ha ezen irodahelyiség a kezelésükbe utalt ingatlan területükön kívül esne.

15. Az ép. kezelő közegként kijelölt oly határügyi tisztnek, akiknek kezelésébe kizárólag külállomásokon fekvő ingatlan területek vannak utalva, avagy az állomáshelyeiken kezelésükben álló ingatlan területeken belül részükre a fent említett célből külön megfelelő irodahelyiség biztosítása nem volna a szolgálat ellátása szempontjából feltétlenül szükséges, az ép. kezelési szolgálattal járó irodai ténykedéseiket eddigi irodahelyiségükben kötelesek ellátni.

16. Az ép. kezelő közegek szolgálati ügyvitelére nézve egyébként az „A—11/a” viteli szabályzat határozványai mérvadók.

C) Az épületkezelőségek segédközegeinél:

17. Ezek szolgálati ténykedéseikkel kapcsolatosan elvileg nem írásbelileg, hanem személyesen — sürgős esetekben távbeszélőn — kötelesek érintkezni még akkor is, ha a szolgálatuk irányítására és ellenőrzésére hivatott ép. kezelő közeggel nem egy állomáshelyen működnének (pl. hőrségnél). Az ép. kezelő kezelési szolgálattal kapcsolatos irodai ténykedéseknél segédközeggént való ténykedésekhez azonban az arra hivatott ép. kezelő közegek által a szükség és lehetőség szerint, — de mindenkor csak képzettségeiknek megfelelő kiméretben — bevonhatók.

12. §.

1. Az ép. kezelőségek ügyforgalmának megfelelő szabályozása és az ép. kezelési átalányból ki nem elégíthető hiányosságokkal, vagy egyéb ép. kezelési szükségletekkel kapcsolatos igényléseknek rendszerességtétele céljából az ép. kezelőségek az 1. sz. melléklet mintája szerint „Épületkezelési helyzetjelentés”-t szerkesszenek és azt évenként ezen §. következő 10. pontja értelmében augusztus hó 15-ig az illetékes épó.-hoz felterjesztik.

2. Az „épületkezelési helyzetjelentés”-ek célja, hogy általuk az épületkezelőségek a kezelésükbe utalt összes elhelyezési szükségletükkel kapcsolatosan felmerülő fenntartási hiányosságokat, vagy épületkezelési szükségleteket, valamint az épületkezelőségi szolgálatot érintő minden egyéb fontos ügyet évenként rendszeresen összefoglalva jelentsék be az illetékes építési osztályoknak. Ezáltal lehetővé tegyék azt, hogy az ép. osztályok a karbantartási javadalmazásaikat az említett helyzetje-

Épületkezelési helyzetjelentés.

1. sz. melléklet.

lentések szerint még fennálló hiányosságok és szükségletek orvoslására tökéletesebben, tervszerűbben és gazdaságosabban használhassák fel, emellett teendőiket is tervszerű munkabeosztással végezhessék el.

3. De az ép. kezelési helyzetjelentéseknek célja még az is, hogy felterjesztésük által az elérhető legnagyobb mértékben kiküszöböltsék az ép. kezelőségek, illetve laktanya vagy csapat pságok, stb. és az illetékes ép. osztályok, avagy hadtest pságok között épületfenntartási (karbantartási) és épületkezelési ügyekben tett minden oly nélkülözhető, vagy elhalasztható *időközi* felterjesztés, illetve iratváltás, amelyek az épületfenntartói szolgálat tervszerűségét csak hátráltatná.

4. Ennélfogva az ép. kezelőségek, valamint a lakt., vagy csapat stb. parancsnokok (főnökök) is az „épületkezelési helyzetjelentésű”ek felterjesztéseinek esedékesége közötti időben épületfenntartási (karbantartási) és ép. kezelési ügyekben az illetékes épo-khoz, vagy hdt. pságokhoz írásbeli megkereséseket, illetve felterjesztéseket *csakis az ép. kezeléség bevonásával és kizárólag ép. kezelési ügyszám alatt intézhetnék* és ilyeneket is csak az alább felsorolt *kivételes* esetekben tehetnek. Ezen korlátozás azonban a szállás használatát hátrányosan befolyásoló külön eseményeknél más egyéb utasítások előírásai szerint az említett parancsnokokra háramló jelentéstételi kötelezettségeket nem befolyásolja.

5. Az előbb említett *kivételes* esetek a következők:

a) Elemi csapások, vagy rendkívüli körülmények (szélvihar, tűzkár, fagykár, árvíz, stb.) folytán, avagy egyébként előállott oly károk, épületszerkezeti elváltozások esetén, továbbá oly sürgős szükségletek, illetve mulasztások esetében, amelyek akár az életbiztonságot veszélyeztetnék, vagy akár az épületek lakhatóságát erősen hátráltatnák, — kivéve, ha ezeket az épületkezelőségek a rendelkezésükre álló eszközökkel — illetve mulasztások esetén a végrehajtás szolgalmazásával — saját hatáskörükben teljesen meg tudnák szüntetni.

A vonatkozó jelentések az épületkezelőségek részéről intézkedéstétel végett közvetlenül az illetékes építési osztályhoz haladéktalanul megteendők.

b) Az ép. kezelőségek által az épo. közreműködése nélkül átveendő azon munkáknál, vagy szállításoknál, amelyek átvételekor kifogások, vagy szakszerű kivitelük tekintetében kételyek merülnének fel.

Ilyenek az illetékes épo-nak ezen M—5. utasítás 23. §-ának 1. pont 3. bekezdése szerint haladéktalanul bejelentendők.

c) A nem műszaki teljesítményekre (csatornák, pöcegödrök, takaréktűzhelyek, kályhák, kutak, stb. tisztítása, kéménysepregetés, valamint a szemét-, hamu- és trágyatartók kiürítése) vonatkozólag beérkezett kereseteknél, amelyek — a végrehajtás ellenőrzése és szabályszerű igazolása után *kifizetés végett haladéktalanul az illetékes ép. o-hoz* terjesztendők fel. (M—5. Ut. 28. §.)

d) Az elhelyezési szükségletek után fizetendő adókra, terhekre, járulékokra, (adókvetések, adóívek, intők, stb.) és vállalkozói keresetekre vonatkozólag beérkező fizetési meghagyásoknál, közigazgatási (OTI, MABI. stb.) és bírói letiltásoknál, engedményezéseknél, stb. vagy egyéb ily értelmű megkereséseknél, amelyeket elintézés végett haladéktalanul az illetékes építési osztályhoz kell felterjeszteni. (Lásd M—5. Utasítás 29. §.)

e) Az ingatlanoknak fásítás, veteményezés, füvesítés és egyéb gazdasági kihasználás céljaira való igénybeyételénél és az ezekben beálló változásoknál, amelyeket a változás pontos időtartamával az illetékes *épo-nak* esetenként és azonnal

jelenteni kell, hogy a helyes adókivetés csökkentés, elengedés, vagy törlés iránt kellő időben intézkedhessék.

f) Polgári hatóságoktól, vagy magánszemélyektől beérkezett és az ingatlanok tulajdonjogi, birtokolási viszonyait, zavartalan használhatóságát, szolgálmi jogait és terheit érintő átiratoknál, hirdetéseknel, illetve határszabályozásokat, vagy építési engedélyekhez való hozzájárulást célzó hivatalos eljárásokra vonatkozó meghívásoknál azokat késedelem nélkül az illetékes építési osztályhoz fel kell terjeszteni, illetve be kell jelenteni. (Lásd M—5. Ut. 13. §. 2. pont utolsó bekezdése:)

g) a kincstári ingatlanok határai mentén, vagy az ingatlanokat határoló útvonalokon folyamatbottott olyan közmunkákat, amelyek a kincstárra költségkihatással járnak (ú. m. út és gyalogjáró burkoló munkák, csatorna és vízvez. építés, stb.), azok megnevezésének, helyük és terjedelmük (m², fm, stb.) adatainak, megkezdési és befejezési idejüknek az ép. kezelőség által való esetenkénti pontos előjegyzésén kívül, az említett adatokkal az illetékes *épo-k*nak esetenként haladéktalanul jelentést kell tenni, hogy ennek alapján a végzett munkák után a kincstár terhére felszámított követelések jogossága és összegszerű helyessége mindkét helyen ellenőrizhető legyen.

h) Minden valamely bérletet, különösen pedig a bérfizetést befolyásoló körülménynél (pl. bérbeadó, vagy bérlő hirtelen elhalálozása, vagy esődbejutása, stb.) azt az illetékes hdt. pságnak haladéktalanul be kell jelenteni. (Lásd M—5. Ut. 14. §. 2. pont);

i) A hdt. pságok, vagy az illetékes *épo-k* által az épületkezelőségeknek esetenként kiadott rendeletekkel bekövetelt sürgős jelentéseknel, amelyek haladéktalan, vagy soronkívüli felterjesztését e rendeletek kifejezetten megkövetelik.

6. Az „épületkezelési helyzetjelentés”-eknek megszerkesztéséről és az esedékes határidőre való felterjesztéséről minden épületkezelőségnél annak vezetője tartozik gondoskodni az épületkezelőség tagjai részéről szolgáltatott adatok alapján.

7. Ezen jelentések a csatolt mintán felsorolt pontokra vonatkozó minden olyan részletre terjednek ki, amely az ép. kezelési szolgálat folytonossága szempontjából az illetékes ép. osztályok részéről megfelelő intézkedést kíván.

8. A megszerkesztéshez szükséges adatokat az épületkezelőségek összes tagjainak a tárgy évben rendszeresen gyűjteni kell, hogy azokat a jelentés összeállításához rendszeresen összefoglalva idejében bocsáthassák az ép. kezelőség vezetőjének rendelkezésére. Az épületkezelő közegek a kezelésükbe utalt ingatlanok laktanya (épület) pk-ainak a laktanyájukat stb. illető karbantartására vonatkozólag megtenni szándékolt javaslatait, vagy egyéb kívánalmait idejében kérjék ki és azokat az előbb említett többi adattal együtt az ép. kezelési helyzetjelentésben (IV. szakasz) való felvétel céljából az ép. kezelőség vezetőjével írásban közölik.

9. Az ép. kezelőség vezetőjének a rendelkezésére álló adatokat a jelentés összeállításakor, vagy a jelentés vonatkozó pontjainál kell megfelelően bejegyezni, vagy pedig — ha szükséges — külön íveken gondosan és rendszeresen összefoglalva a vonatkozó pontokhoz mellékletként kell csatolni.

A megszerkesztéshez és összeállításához bővebb adatokat az 1. sz. melléklet utolsó oldalán feltüntetett „Megjegyzések” szolgálnak.

10. A megszerkesztett és felterjesztésre előkészített „Épületkezelési helyzetjelentés”-eket az ép. kezelőségek közvetlenül ezen hdt.-ok, *épo*-hoz terjesszék fel akként, hogy az az említett helyekre augusztus hó 15-ig be is érkezék.

11. Az ép. kezelési helyzetjelentéseknek további kezelése, feldolgozása és elintézése a 2. sz. melléklet alatt közölt „Táblázat” szerinti módon és időben történik.

2. sz. melléklet.

13. §.

1. Az épületkezelőségek a kezelésükben levő ingatlanok határjelzéseit ellenőrizni és ezeknek a szomszéd tulajdonosok részéről esetleg önkényüleg történt áthelyezését vagy eltávolítását az építési osztályoknak bejelenteni kötelesek.

A kincstár jogainak megővése.

Hasonlóképen bejelenteni tartoznak, ha az esetleg fennálló építőtilalmi körleteken vagy lőtereken a veszélyeztetett területen belül építkezések, vagy pedig az elhelyezési szükségletek közelében oly létesítmények tervezetnek, melyek biztonsági, illetve egészségügyi vagy tűzbiztonsági szempontból veszélyesek.

2. Az épületkezelőségek figyelni tartoznak továbbá arra, hogy a kincstár tulajdon vagy egyéb jogai sérelmet ne szenvedjenek, nevezetesen: hogy ablakok, utak, vízvezetések létesítése, továbbá vízfordás, fűkaszás, legeltetés, kő, homok- vagy mésztermelés stb. által a kincstári ingatlanokon szokásjogon alapuló szolgálomak ne keletkezzenek.

Az elhelyezési szükségletek időnkénti megtekintése alkalmával az e tekintetben tett észleletekről az építési osztálynak jelentés teendő.

A tulajdonjogi vagy birtoklási viszonyokat érintő átiratok, hirdetések, vagy határszabályozásokat avagy építési engedélyekhez való hozzájárulást célzó hivatalos eljárásokra vonatkozó meghívások, melyek a polgári hatóságoktól vagy magánszemélyektől beérkeznek, haladéktalanul az építési osztálynak felterjesztendők.

14. §.

1. A bérelt és bérbeadott elhelyezési szükségletek tekintetében az épületkezelőségek a szerződés szerű megállapodások betartását az épületkezelési iratoknál levő szerződésmásolatok stb. alapján ellenőrizni kötelesek.

A bérleti kötelezettségek ellenőrzése.

Amennyiben a felmerülő kifogások rövid úton nem rendezhetők, ezekről további eljárás végett az ügy természetéhez képest illetékes helyre jelentés teendő.

2. Minden valamely bérletet, különösen pedig a bérfizetést befolyásoló körülmény (pl. a bérbeadó, vagy bérlő hirtelen elhalálása, vagy csődbejutása stb.) haladéktalanul bejelentendő.

15. §.

1. Az épületkezelőségek kezelésébe utalt elhelyezési szükségletek nyilvántartására az „Épületkezelési iratok” szolgálnak, melyeket az építési osztályok szerkesztenek s az elhelyezési szükségleteknek az épületkezelőségek kezelésébe való átadása alkalmával adandók ki.

Épületkezelési iratok

2. Az épületkezelési iratok egy, a 3. sz. melléklet szerint szerkesztendő „Jegyzék”-kel tartandók nyilván s rendszerint a következő segédletekből állanak:

3. sz. melléklet.

a) Átnézet a kezelésbe utalt ingatlanokról (4. sz. melléklet);

4. sz. melléklet.

b) Az ingatlan nyilvántartások, helyszínrajzokkal és vázlattevekkel (M—4. jelz. Ut. 1. rész, 3., 5., 6., 7., 8. sz. melléklet);

c) Nyilvántartás az elhelyezési épületeken kívül bérelt helyiségekről (M—4. jelz. ut. I. rész. 4. sz. melléklet)

d) Jegyzék a használó csapatok stb. tulajdonát képező építményekről (10. sz. melléklet);

10. sz. melléklet.

13. sz. melléklet.

e) Ingósági számadás a berendezési tárgyakról (13. sz. melléklet);

f) Leltármásolat a beszállásolási törvények alapján rendelkezésre bocsátott berendezési tárgyakról (a beszáll. törv. 17. sz. melléklete szerint);

5. sz. melléklet.

g) Kimutatás a különleges berendezésekről a vonatkozó használati útmutatókkal stb. felszerelve (5. sz. melléklet);

15. sz. melléklet.

h) Vizsgálati jegyzőkönyv a gőzkazánok és gépberendezések megvizsgálásáról (15. sz. melléklet);

6. sz. melléklet.

i) Jegyzék az alkalmazott felügyelőkről és gépkezelőkről (6. sz. melléklet).

Jegyzék a karbantartási munkákra és nem műszaki teljesítményekre szerződésileg kötelezett vállalkozókról a vonatkozó szerződésmásolatokkal (7. sz. melléklet)

7. sz. melléklet.

k) Hiánynapló (9. sz. melléklet) ;

9. sz. melléklet.

l) Jegyzék a fennálló bérletek és hasznávételekről a vonatkozó szerződések másolataival (8. sz. melléklet);

8. sz. melléklet.

m) Előjegyzés a fontosabb rendeletekről.

Az épületkezelési iratoknál őrzendők továbbá az épületkezelőségek által vezetendő:

n) Leltári előjegyzés a szerszámokról és eszközökről.

o) Előjegyzés a szagtalanítási és tisztogatási eszközökről s a felhasználásra beszerzett anyagmaradványokról és

p) egy külön borítékban a mozgósítás esetére előkészített okmányok.

A felsorolt segédletek egy „Épületkezelési iratok” felirattal ellátott kemény vászonkötésű tömbben helyezendők el.

3. Az épületkezelési iratok az épületkezelőségek által az építési osztályok részéről kiadott helyesbítési ívek, illetve felsőbb rendeletek alapján helyesbítendőek vagy kiegészítendőek s minden helyesbítés, vagy kiegészítésnél a vonatkozó rendelet bejegyzendő.

Oly épületkezelési iratok, melyek hosszas használat, vagy gyakori helyesbítések, avagy kiegészítések következtében már nem áttekinthetők, az építési osztályok által újonnan szerkesztendőek.

16. §.

Hiánynaplók vezetése.

9. sz. melléklet.

1. Az elhelyezési szükségleteken végrehajtandó karbantartási és helyreállítási munkák és beszerzések megállapítása céljából minden ép. kezelőség által az elhelyezési szükségletek hiányosságairól, valamint az elh. javítását célzó szükségletekről a kezelésében álló ingatlanokra vonatkozólag a 9. sz. melléklet mintájára „Hiánynapló” vezetendő.

E hiánynaplóba az ép. kezelő közeg illetve lőtér gondnok és az ép. mű. közeg által az elhelyezési szükségletek megismerése alkalmából észlelt, valamint az elh. szükségleteket használó csapatok stb. által közölt, illetőleg a pk-ok által bevezetni elrendelt összes hiányosságok és javaslatok bevezetendőek.

2. A hiánynaplót — másolóíróval készülő — *egy eredeti* és ezzel egyidejűleg másolópapírral átnyomott *egy másolati* példányban — minden költségvetési évről külön-külön — kell vezetni.

Ezen vezetési módnak megfelelő hiánynapló füzetek az ép. kezelőségek által az illetékes ép. tól igényelendők.

3. A 9. sz. melléklet mintája szerint „Hiánynapló” rovatai a bejegyzések jellege szerint 4 csoportra tagozódnak, amelyek a következők:

- I. „Hiányossági adatok” az 1.—10. rovatokkal,
 II. „Orvoslási adatok” a 11.—14. rovatokkal,
 III. „Végrehajtási adatok” a 15.—19. rovatokkal, végül
 IV. „Műszaki megállapítások adatai” a 20.—22. rovatokkal.

4. A hiánynapló bejegyzéseinek helyességéért való felelősség is ezen csoportok szerint oszlik meg a következőleg:

a) az I. csoport rovatainak helyes bejegyzéséért, amely az ép. kezelési végrehajtó szolgálat tökéletességének alapvető tényezője, az annak vezetését végző ép. kezelő közeg *egyéni*leg és *osztatlanul* felelős.

b) a II. csoport rovatainak helyes bejegyzéséért, amelyeket az ép. kezelő közeg vonatkozó javaslatának meghallgatása után az érdekelt lakt. (ép.) pk. köteles irányítani és amelyeket ezen irányítás megadása alkalmával szintén az ép. kez. közeg jegyez be, de ugyanakkor az irányítás megtörténtét a megfelelő rovatban a lakt. (ép) pk-nak aláírásával is kell igazolnia, *az épületkezelő közeg a lakt. (épület) pk-kal egyetemlegesen felelős.* Ezen adatok egyben az ép. kezelési átalány felhasználásának irányítására is szolgálnak.

c) A III. csoport a munka végrehajtására vonatkozó összes adatokat tartalmazza, amelyek bejegyzésének helyességéért az ezen adatok bejegyzését végző ép. kezelő közeg *egyéni*leg *osztatlanul* felelős.

d) A IV. csoport adatai az évenkénti műszaki adatmegállapításokat végző mű. közeg (műszaki tanácsadó), vagy helyette az ill. épo. által kiküldött szakközeg) jegyzi be. Ugyanekkor műszaki jelentésében felveszi a költségvetés összeállításához szükséges méret és mennyiségi adatokat a kincstárt terhelő, vagy a kincst. által a bérek, avagy egyéb térítmények terhére helyreállítandó és még fennálló azon hiányokról, amelyek helyreállítása nincs az ép. kez. átalányból tervbevéve.

Ugyanakkor felveszi a tulajdonosokkal végzett azon tárgyalások eredményét, amelyek a hiánynaplóba felvett és a tulajdonosok által helyreállítandó hiányok megszüntetésére vonatkoznak.

Végül a hiánynaplóba bejegyzett egyes hiányokra vonatkozólag a szükségszert megteszi a helyreállításuk sürgőssége, az elh. szükségletek fenntartása, avagy egyéb műszaki szempontokból még szükséges javaslatainak indokait. A bejegyzést valamint a megállapítások megtörténtek idejét a megfelelő rovatban lapszámonként aláírásával igazolni tartozik.

Mindezekért a felelősség, *egyéni*leg és *osztatlanul* a megállapításokat végző *műszaki közeget* terheli.

5. A hiánynaplók bejegyzése minden költségvetési évben a költségvetési év végéig 1.-től kezdődőleg folytatólagosan számozandó, a költségvetési évenként vezetett hiánynaplók minden kv. félév utolsó hónapjában — és pedig december 15.-vel és a köv. naptári év június hó 15.-ével — lezárandók, a kv. év második felében vezetett hiánynaplók első bejegyzésének folyószáma azonban a megelőző első félév utolsó bejegyzési folyószámától kezdve folytatólagosan számozandó egészen a kv. év utolsó hónapjában június 15.-ével eszközözlendő lezárásáig.

Egy megtelt lapszám (oldal) után a bejegyzést a köv. lapszámon kell folytatni, a megtelt lapszámon szereplő utolsó *alsorszámú* bejegyzést azonban még a betelt lapszámon kell befejezni, egy részének tehát a köv. lapszámmra való átvitelét kérülni kell.

A betelt lapszámok *külön borítóívben* gyűjtendők. Ezen borító ív, mely min-

den kv. évre külön szerkesztendő meg, felül az ép. kezelő közegnek az előző 3. §-ban előírt hivatalos elnevezésével. középen pedig „hiánynapló ívek az 19. / .. kv. évre”. felírással ellátva a betelt hiánynapló ívekkel együtt az ép. kezelési iratoknál őrzendők.

6. Az ép. kez. közegek kezelésébe utalt elh. szükségletekre vonatkozó és azok fenntartása (karbantartása) szempontjából orvoslást igénylő *minden hiányosságot* be kell a hiánynaplóba szabályszerűen jegyezni, mert az elh. szükségletek fenntartásával, (karbantartásával) kapcsolatos hiányosságok közül a rendelkezésre álló karbantartási hitelekből, — de még a kiutalt ép. kezelési átalányból is — *csak azon hiányok nyerhetnek orvoslást, amelyek megelőzően a vonatkozó hiánynaplóba előírászerűen be lettek vezetve.* A hiánynapló adatai ugyanis egyben a hiányok megszüntetési költségeinek elszámolásánál a jogosság igazolását is szolgálják, tehát *csak a bejegyzett hiányosságok megszüntetési költségei számolhatók el.*

7. Ha hiánynaplóba egy folyószám alatt többféle hiányosság lesz bejegyezve, akkor ezeket a bejegyzett fsz-on belül, ha szükséges, állomásonként (pl. a hűti-eknél, ahol az ép. kez. közeg több állomáson levő elh. szükségletet is kezeli), azon belül ingatlanterületenként (laktanyánként, stb.) majd utóbbin belül lelőhelyenként (épület, udvar, lócsarnok, löterület, stb.) és épületen (lelőhelyen) belül helyiségenként (helyiség száma stb. szerint) vagy — ha szükséges — a hely pontosabb megjelölése szerint kell csoportosítani. Az így csoportosított hiányosságokat hiányossági fajtájuk szerint egymástól elkülönítve és az egyes hiányossági fajtákat bejegyzésük fsz-án belül egytől kezdődő folytatólagos *alsorszámokkal* megjelölve kell feltüntetni oly módon, hogy az ekként felsorolt — és fsz-on belül is alsorszámozott — hiányokra a megszüntetésükkel kapcsolatos számlákon, vagy költségvetési tételeknél, stb. bejegyzésük fsz-ának és azon belüli sorszámaiknak felemlítése által külön-külön is hivatkozni lehessen.

8. A bejegyzéseket a hiányosságok észlelésének, a lakt. (épület) pk-ok által a hiánynaplóba való bevezetés elrendelésének, illetve a használók által való hiányossági közléseknek sorrendjében kell végrehajtani. Minden hiányosság bejegyzését azonban a bejegyzendő hiányosság adatainak hely, körülírás, mennyiség, stb.) megállapítása végett az arra hivatott ép. kez. közegeknek, illetve az ép. kez. segédközegnek ilyirányú gondos megtekintése előzze meg. Ezen adatok megállapítása után — amennyiben a helyreállítás a kincstárt terhelné — a helyreállítás előrelátható költségeit kell az ép. kez. közegnek — tapasztalati adatok, vagy ennek hiányában alkalmas szakiparosoktól r. u. bekért tájékoztató árajánlatok alapján, mely utóbbiak a bejegyzett hiányosságok folyó és sorszámainak megjelölésével külön borító ívben gyűjtendőek — megbízhatóan megállapítani és a megfelelőnek látszó helyreállítási költségeket — az esetleg beérkezett árajánlatok számával együtt — a hiánynapló megfelelő rovatába bejegyezni. Ezen bejegyzéseket azon pontos megállapításnak a megfelelő rov-ban való bejegyzése kövesse, hogy a helyreállítás a kincstárt, a tulajdonost, vagy esetleg a kártokozót terheli-e.

A kártokozó, vagy a használó költségére megszüntetendő hiányok esetén (erőszakos rongálódásoknál, vagy gondatlanságoknál okozott károknál) a hiányossághoz ezek neve és beosztása is feljegyzendő.

9. Az ép. kez. közegek kötelessége fokozott figyelemmel gondoskodni arról, hogy *ugyanazon hiányosság egy kv. év hiánynaplójába kétszer bejegyezve ne legyen.*

A hiánynapló vezetésére különben a 9. sz. melléklet szerinti minta nyújt részletesebb tájékoztatást.

9. sz. melléklet.

17. §.

Az elhelyezési szükségletek használói a használatukban álló elhelyezési szükségletek fenntartásával, vagy karbantartásával kapcsolatban felmerülő minden szükségleteiket elvileg a használatukban álló elhelyezési szükségleteik illetékes ép. kezelőségétől tartoznak az előírt módon igényelni. Ha pedig elhelyezési szükségleteik ezen ép. kezelőséggel nem egy állomáshelyen volna, az ép. kezelőséghez címzett igényeiket a kezelésre hivatott ép. kezelő közegnek nyújtásuk be, aki ezen igénylések átvételi módjának és idejének megfelelő szabályozásáról és ezen szabályozásnak az érdekelt használókkal való közléséről az illetékes laktanya ((épület) parancsnokokkal egyetértőleg tartozik gondoskodni.

Karbantartási szükségletek igénylése a használók által.

A beérkezett igényléseket az arra hivatott ép. kezelő közegek, amennyiben annak jogossága felől meggyőződtek, — feltéve, hogy azok az előző 12. §. 5. pontjában felsorolt esetek szerint azonnali felterjesztést nem kívánnak, — hiánynaplójukba szabályszerűen bejegyzik. Ezekután a hiánynaplójukba bejegyzett hiányok az előző 16. §-ban foglaltak szerint, az azonnali felterjesztést igénylők pedig az illetékes hdt. pságok vonatkozó állásfoglalásainakfigyelembevétel mellett az arra illetékes ép. osztályok esetenkénti vonatkozó intézkedései szerint nyernek orvoslást.

A karbantartási javadalmazással való okszerű gazdálkodás biztosítása szükségessé teszi, hogy a használóktól az elhelyezési szükségletek fenntartásával, vagy karbahelyezésével kapcsolatosan bármely helyre beérkezett igénylések közül, még akkor is, ha azok jogossága minden kétséget kizáróan megállapítható lehetne — csakis az előbb megjelölt úton benyújtottak lehessenek érdemlegesen elintézve. Ezért az ettől eltérő módon benyújtott igénylések figyelembe nem vehetők.

18. §.

1. Az elhelyezési szükségletek használata tekintetében az ép. kezelőségek megfigyelni kötelesek, hogy azok a csapatok, stb. által rendeltetésüknek megfelelően és szabályszerűen használatnak-e s amennyiben e tekintetben rendellenességeket észlelnek, erről az illető pk-ok-nak stb. jelentést tenni tartoznak.

Az elhelyezési szükségletek használata.

2. Az elhelyezésre szolgáló helyiségek a csapatoknak, stb. amennyire ezt a viszonyok megengedik, a szervi kötelek figyelembevételével utaltatnak ki és az átvett elhelyezési szükségletek használata csak a kiutaláshoz képest, rendeltetésüknek megfelelően van megengedve.

Egyes helyiségek rendeltetésének állandó megváltoztatása, vagy azoknak hosszabb időre rendeltetésüktől eltérő használata a hdt. pság, illetve a honv. min. úr engedélyéhez van kötve.

3. Az elhelyezési szükségleteket használó csapatoknak, magánosoknak, stb. felsőbb engedély nélkül sem a kincstári, sem pedig a Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott, vagy bérelt elhelyezési szükségleteken semmiféle átalakításokat eszközölni, vagy új építményeket létesíteni nem szabad.

4. Amennyiben magán célok, vagy a csapat belgazdálkodásának érdekében ily átalakítások, vagy új létesítmények (tenniszpályák, kerti házak, ólak, stb., kívánatosnak mutatkoznak, ezek létesítésére a vonatkozó tervnek és magánosoknál a karbantartásra és lebontásra vonatkozó kötelezőnek bemutatása mellett a hdt. pság engedélye kérendő ki.

Ily létesítmények építéséből, fenntartásából és szükség esetén az eredeti állapot visszaállításából felmerülő költségek a kincstárt nem terhelhetik és a visszavonásig adandó engedélyek mindig ahhoz a feltételhez kötendők, hogy a régi állapot visszaállítható legyen és hogy ily létesítmények az építésrendőri szabályoknak megfeleljenek.

A Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott, vagy bérelt elhelyezési szükségletekre vonatkozó ily javaslatokhoz mindig az átengedő aziránti írásbeli nyilatkozata is csatolandó, hogy mily feltételek mellett egyezik bele az illető a tervezett átalakításba, vagy létesítménybe.

10. sz. melléklet.

Az ily létesítmények a többi elhelyezési szükségletektől elkülönítve a 10. sz. melléklet mintája szerint vezetendő jegyzékben tartandók nyilván.

5. Az ép. kezelőségek az elh. szükségletek kiméletes és szabályszerű használatánál betartandó rendszabályok szempontjából kiadandó parancsokra és intézkedésekre nézve és pedig különösen: a kályhák, takaréktűzhelyek, kutak tisztántartására, a fürdő, gáz, villanyvilágítási, vízvezetéki berendezések kezelésére, az árnyékszék, pöcegödrök és csatornák szagtalanítására, a szemét-, trágya- és hamutartók használatára, továbbá arranézve, hogy a padlásokon, istállóknak, stb. tűzveszélyes tárgyak fel ne halmoztassanak és hogy ily helyiségekbe nyílt világítással belépni és dohányozni tilos, végre, hogy a raktárterületek a felirati táblácskákon feltüntetett mérven túl meg ne terheltesse és a tüzelőanyag csak az e célra szolgáló helyeken apríttassék, a csapat (lakt. stb.) pk-nak a szükséges javaslatokat megtenni kötelesek.

A nem természetes, vagy kopásból eredő, hanem gondatlanságból okozott, vagy erőszakos rongálódásokért a kártokozók térítéskötelesek.

6. Műszaki vizsgálatok és megsejtelések alkalmával a csapat (lakt.) pk-ok stb. az ép. kezelőségek kezdeményezésére intézkednek, hogy az összes helyiségek hozzáférhetők legyenek.

19. §.

1. Az elhelyezési szükségletek az ép. osztályok részéről az épületkezelési iratok alapján adandók át az ép. kezelőségek kezelésébe.

Az elh. szükségleteknek valamely más ép. kezelőségnek való átadása rendszerint az ép. oszt. közegének helyszíni közreműködésével történjék.

2. A kiutalt elhelyezési szükségletek az ép. kezelőségek által adandók át a csapatok stb. használatába és elhagyás esetén ismét átveendőek.

3. Az átadás-átvételt nézve egyébként a G—1. jelz. utasítás határozványai mérvadóak.

Az épület (lőter) gondnok változásakor figyelem fordítandó arra, hogy az új ép. gondnok az ép. kezelőségi teendőik átvétele előtt ezekről kellően tájékozva legyen.

Az elhelyezési szükségletek átadás-átvétele.

II. FEJEZET.

Gazdászat közigazgatási határozványok.

20, §.

1. Az épületkezelőségek a hozzájuk utalt kincstári tulajdonukban álló, avagy nem kincstári tulajdont képező, de a kincstár által karbantartandó elh. szükségleteknek folyamatos fenntartása céljából a honvédelmi min. úr által esetenként meghatározott kiméretű — a folyamatos fenntartás keretébe tartozó rendeltetési célok szerint is megosztott összegű — épületkezelési átalánnyal lesznek havonta ellátva. Ezen megosztás folytán azonban az átalánypénztárt kezelő gazd. hiv-nak a G—10. jelű utasítás VI. fejt. 15. §-a, illetve I. sz. függelékében foglalt „Határozványok” szerint előírt átalánykezelése továbbra is változatlanul marad, csak az ép. kezelő közegeknek (ép. kezelési szolgálatot ellátó szerveknek) eljárásai a következőkben leírt részletezések szerint történnek.

2. Az ép. kezelési átalány a kincstári tulajdonban álló, illetve nem kincstári tulajdont képező, de a kincstár által karbantartandó elhelyezési szükségleteknek folyamatos fenntartására szolgál.

A nem kincstári tulajdont képező, vagy a tulajdonosok, illetve bérlők által karbantartandó elh. szükségletek fenntartási költségei az ép. kezelési átalányból nem fedezhetők.

3. Kincstári tulajdonban álló lakásokkal kapcsolatos folyamatos fenntartásoknál az alábbiak szerint kell eljárni:

A tisztí és altisztí természetbeni lakások karbahelyezésére a karbantartási javadalmazás terhére az építési osztályok saját hatáskörben intézkednek. A lakószobák festése és mázolás, ha a lakás állapota azt feltétlenül megköveteli és lakóváltozás van, úgy évenként, különben négy évenként minden lakás után lakószobánként legfeljebb 50 pengő erejéig foganatosítható. Mellékhelyiségekre külön költség nem igényelhető.

Természetbeni lakások konyháihoz csupán az általánosan használt fa, vagy széntüzelésű takaréktűzhelyek, fürdőszobákhoz pedig ugyanilyen fürdőszobakályhák illetményesek.

Villany és gáztűzhelyek, autogeysirek, rezsok, forralók és egyéb kényelmi berendezések a kincstár terhére nem szerelhetők be és azok használati díjainak fizetése sem hárítható át a kincstárra. Amennyiben természetbeni lakások birtokosai lakásaikat a fenti berendezésekkel kívánák felszerelni, úgy azokat csakis saját költségükön végeztethetik el. Amennyiben ezzel kapcsolatban a lakásban falbontással járó munkálatokat kellene végrehajtani, ez csak az illetékes építési osztály előzetes engedélyével, a bérlő költségére engedélyezhető.

4. Folyamatos fenntartás alatt általában azon kisebb javítási, illetve az elh. szükségletek használatával kapcsolatos egyéb csekélyebb jellegű munkálatokat kell érteni, amelyek feltétlenül szükségesek a használatban álló elhelyezési szük-

Az épületkezelési átalány rendeltetése és kizsabatja.

ségleteknek oly állapotban való fenntartásához, amely azok használatát biztosítja.

5. Az épületkezelési átalányoknak a kincstár érdekében álló felhasználása megköveteli, hogy egyrészt az ép. kezelő közegeknek az épületkezelési átalány felhasználását illető jog gyakorlásánál a célravezető és okszerű fenntartás *műszaki követelményei* tökéletesen biztosítottassanak, másrészt, hogy az ép. kezelési átalánnyal való gazdálkodás a fenntartásra szoruló elh. szükségletek használata folytán előálló *kopásokkal és egyéb elhasználódásokkal* a megkívánt összhangban álljon, végül, hogy az ép. kezelési átalánnyal való gazdálkodásnak az említett szempontok szerinti ellenőrzése is könnyen és tökéletesen legyen végrehajtható.

Ennélfogva az ép. kezelőségként kijelölt gazd. hivatalok által az átalánypénztárakban laktanyaként (épületesoportonként) nyilvántartott és kezelt épület kezelési átalányok — kizárólag az ezen átalányok felett rendelkezési jog gyakorlásának szempontjából — a rendeltetési alcéljaik szerint is megosztott részösszegekre tagoltatnak.

6. A folyamatos fenntartással kapcsolatos átalány felhasználás is ezen az alábbiak szerint meghatározott részösszegekhez igazodik.

Az előbb említett részösszegek rendeltetésszerű elnevezései, valamint az egyes részösszegek rendeltetésének keretébe tartozó folyamatos fenntartási munkák a következők:

a) *Építmények, berendezési tárgyak, stb. folyamatos fenntartási költségei*, mely az alábbi folyamatos fenntartási munkák költségeinek fedezésére szolgál:

— az összes építmények (épületek, kerítések, korlátok, kutak, stb.) pótalakatrészeinek és az összes belső-külső felszereléseinek (vizvezetési, csatornázási, fűtési, főzési, szellőztetési, egyéb építési egészségügyi stb.) továbbá az elemi lőterek jelzőcsengő, biztonsági és egyéb felszereléseinek és berendezéseinek, valamint az azokhoz tartozó és a fenntartás céljából külön átalánnyal el nem látott erőközpontoknak használatát biztosító kisebb javítási munkái (u. m. ajtóknak, ablakoknak és azok vasalásainak kijavítása, földemek, padlók, tetőzet vízvezetési, csatorna és fürdőberendezések, villámhárítók, kerítések, kapuk, korlátok, kövezések, kutak, víztelenítő létesítmények, vizszolgáltató erőközpontok, átemelő szivattyúk, tűzbiztonsági felszerelések, derítők, stb. stb. kisebb hiányosságainak megszüntetése), valamint az életbiztonságot fenyegető szerkezeti elváltozások kisebb költséggel megoldható ideiglenes, vagy állandó biztosítása;

— laktanya és irodaberend. tárgyak, valamint az elemi lőterek berend. tárgyainak — a lövészet keresztülviteléhez szükséges kellékek kivételével — és a főzőüstöknek használatát biztosító javítási munkái.

b) *Falak meszelési költségei és mázolásai költségek*, melyek az alábbi folyamatos fenntartási munkák költségeinek fedezésére szolgálnak:

— az M—5. utasítás 30. §-a szerint végrehajtandó azon vakolatjavítási és belső meszelési munkák, melyek végrehajtása az egyes helyiségek lakhatósága és használhatósága miatt, avagy egészségügyi, illetve fegyelmi szempontból szükséges, — de csak abban az esetben, ha ezen helyiségek meszelését illetően az M—5. Utasítás említett §-ában megállapított meszelési, színezési, vagy festési *határidők*, — amelyekről helyiségenként pontos kimutatás vezetendő — már leteltek volna;

— ablakok és ajtók fa- és vasalkatrészeinek, valamint az időjárás viszontagságaiból eredő kopásai folytán a használatot, vagy az építmények állagát hátrányosan befolyásoló egyéb külső építmény alkatrészeknek azon óvó mázolásai, amelyek

a természetes kopásból kifolyó idő előtti avulások meggátlása céljából elodázhatatlanul szükségesek.

A végrehajtandó meszeléseket stb. és óvómázolásokat mindig tervszerűen, a sürgősség sorrendjében és ezen utasítás vonatkozó határozványainak betartása mellett az arra legalkalmasabb időben és időjárásnál kell végrehajtani. Amennyiben pedig az e célra szolgáló részösszeg nagysága nem nyújtana az összes szükségeknek vélt ily munkák végrehajtására módot, a részösszegekből a legsürgősebbeket kell elsősorban végrehajtani.

c) *Üvegezési költségek*, megfelelő ellenőrzés mellett csak igen ritkán fordulhatnak elő, mert — kivételes esetektől eltekintve — az üvegtörések költségeinek viselésére a kiadott rendeletek szerint a kárt okozókat kell kötelezni. Ezen részösszegekből csupán azon rendkívüli események (jégeső, tűzvész, villámcsapás, stb.) által okozott ablaktörések költségei fedezhetők, amelyeknél a kártokozó ki nem nyomozható, vagy a megállapított kárt okozóktól a költségek be nem hajthatók. A kárt okozók kinyomozásánál, illetve az említett rendkívüli események igazolásánál ezen M—5. utasítás 12. §-a és a vonatkozólag kiadott rendeletek szerint kell eljárni.

d) *Fedett és nyílt lovardák talajának karbantartása* céljaira szolgáló részösszegeből az említett lovardák talajának elhasznált rétege a szükséghez és ezen részösszeg kiszabatához képest újítandó meg.

e) *Tisztogatási és egyéb költségek*: amelyek a folyamatos fenntartással kapcsolatos alábbi munkák és beszerzések költségeinek fedezésére szolgálnak:

— a tisztogatási eszközök (seprők, surolókefék, tisztogató rongyok, stb.) beszerzése a vonatkozólag kiadott rendeletek figyelembevételével, — amennyiben ezek szolgáltatására a markotányosok kötelezve nem volnának és amennyiben azok nem tartoznának ezen M—5. Utasítás 35. §-ában megjelölt, vagy felsorolt és be nem szerzhető tisztogató eszközök közé;

— vízöblítéssel nem bíró árnyékszékek és vizeldék szagtalanítására szükséges olajok és eszközök beszerzése ezen M—5. Utasítás 33. §-a szerint;

— a tisztogatással és általában a folyamatos fenntartással kapcsolatos oly egyéb teljesítményekkel járó kiadások, amelyeknek természetükből kifolyólag ezen kiadások terhére való felszámítása az építési hatóságok részéről esetenként elrendeltetett (elszámolási okmányaikon minden esetben a vonatkozó rend. száma felüntetendő).

7. Az épületkezelési átalányból kizárólag az alább felsorolt folyamatos fenntartási munkálatok költségei fedezhetők. Nagyobb jelentőségű helyreállítási munkálatok, mint pl. a nagyobb terjedelmű föld- és kőművesmunkák, udvarok és közlekedési vonalak (utak), kavicsolásának nagyobb mérvű utánpótlása, födémekek karba-helyezése, illetve kicserélése, tetőzetek nagyobb mérvű áttevése, stb., továbbá villany, víz és egyéb vezetékek átszerelése, valamint az építmények álladékan változást okozó falbontások és építések, ajtó, vagy ablaknyílások befalazása, ilyenek áthelyezése, egyéb átalakítási munkák stb. az épületkezelési átalány terhére nem eszközölhetők.

8. Az ép. kezelési átalány *kiszabatát*, valamint ezen átalány kiszabatán belüli részösszeget egyenkénti kiszabatát — rendszerint egy-egy költségvetési évre változtatlan összegben — mindenkor a honvédelmi min. úr állapítja meg. A megállapított *kiszabat sem az átalánynál, sem pedig annak egyes részösszegeinél túl nem léphető*. Az átalány kiszabatán belül az egyes részösszegek között az egyik részösszeg-

nél mutatkozó maradványnak a másik részösszeg javára való engedélyezését az egyes épületkezelő közegek a következő 21. §. szerint félévenként az ép. kezelőség útján felterjesztendő elszámolásaikhoz csatolt kíséző jelentésben az illetékes ép. osztálytól kérelmezhetik. Az ép. oszt. azt megfelelő elbírálás után a szükség szerint engedélyezheti. Ily jóváírásoknál az engedélyező rendelet számát minden esetben fel kell tüntetni.

21. §.

1. Az épületkezelési átalányok a honv. min. úr által megállapított kiszabásban mindig az ép. kezelőségként kijelölt gazd. hiv.-nak átalánypénztára részére utaltatnak ki.

Az ép. kezelőség vezetőjeként működő gazd. hiv. főnöke által, aki egyuttal az átalánypénztár kezelője is, az ép. kezelési átalányok részére az átalánynyilvántartásban annyi rovat nyitandó, ahány lakt. épüle csoport, vagy lövölde (elemi lőtér) után lesznek — meghatározott külön-külön kiszabásban — az ép. kezelési átalányok az átalánypénztárhoz kiutalva.

Az ekként nyilvántartott ép. kezelési átalányok a G—10. Utasítás VI. fej. 1. sz. függ. gyanánt csatolt „Határozványok” szerint az illetékes számadótest átalány pénztárába kezelendők.

2. Az épületkezelőséghez tartozó ép. kezelő közegek az említett utasítás 15. §-ának 3. pontja 6. bekezdése szerint — 40 pengőig terjedhető és az azonnali kiegyenlítést igénylő csekélyebb jelentőségű kiadások fedezésére szolgáló — állandó készpénz előleggel láthatók el. Hogy ezen készpénz előlegek túllépése, amelyért a számadótest pk. és a gzd. szakelőadó (ép. kez. vezetője) egyetemlegesen felelős és térítésköteles, mindenkor ellenőrizhető lehessen, ezen készpénzelőlegekből fedezett kiadásokról a készpénzelőleggel ellátott ép. kezelő közegek számához képest egy, esetleg több külön átalányelőjegyzéket kell vezetni. Az illetékes ép. oszt.-hoz való elszámolás céljából azonban sem ezen külön átalányelőjegyzékről, sem pedig az átalány nyilvántartás vonatkozó havi forgalmáról külön (okmány nélküli) kivonatot készíteni nem kell.

3. Az ép. kezelési átalánynak az illetékes ép. osztállyal szemben való elszámolását az épületkezelőségi átalány felett való rendelkezési joggal felruházott épületkezelő közegeknek a következők szerint vezetendő — és az ép. kezelőségként kijelölt gazd. hivatal főnöke (az ép. kez. vezetője) által a saját előjegyzéseivel való egyezés szempontjából előzetesen megvizsgált — nyilvántartásai képezik.

4. Az ép. kezelőségeket az általuk kezelt ingatlanuk után a honv. min. úr által meghatározott ép. kezelési átalányoknak a kv. éven át változatlanul maradó havi kiszabatairól — és egyben azok részösszegeinek megállapított havi kiszabatairól is — az illetékes ép. osztályok a honv. min. úr által eszközölt megállapítások után részletes kimutatással értesítik.

Az ép. kezelőségek ezen kimutatás alapján a hozzájuk tartozó ép. kezelő közegekkel közlik az őket érdeklő ép. kezelési átalányoknak és az azon belüli egyes részösszegeknek rendeltetési célok szerinti kiszabatait.

5. Az ép. kezelő közeg a kezelése alá tartozó ingatlanok után meghatározott minden ép. kezelési átalányról az előforduló összes bevételeknek és kiadásoknak a vonatkozó részösszegeknél való bejegyzése mellett a 11. sz. melléklet mintájára egy-egy „Nyilvántartás”-t vezet. Ezen nyilvántartás a következő elnevezést viseli:

Az épületkezelési átalány kezelése és elszámolása.

„Nyilvántartás az épületkezelési átalány felhasználásáról a (laktanya, stb) után”.

E nyilvántartásba úgy a készpénz előlegből, mint az átalánypénztári csekk-számláról teljesített összes kiadásokat és az előfordult összes bevételeket fel kell tüntetni és minden egyes tételt a vonatkozó érvényesített fizetési okmány másolatával indokolni kell.

A nyilvántartást félévenként még pedig minden év dec. 31.-ével és június 30.-ával le kell zárni. A nyilvántartás félévi kezeléséről szóló tisztázati példányát pedig az összes másolati okmányokkal felszerelve az ép. kezelőségek útján az illetékes építési oszt-hoz fel kell terjeszteni akként, hogy azok a tárgyfelévet követő január és július 10.-ig beérkezzenek.

22. §.

1. A karbantartási célokra engedélyezett munkák és szállítások kiadása és végrehajtása iránt — amennyiben azt az ép. oszt. magának nem tartotta fenn — az épületkezelőségek az engedélyezett költségek keretén belül saját hatáskörükben intézkednek.

2. Kisebb munkák (meszelés, mázolás javítás, apróbb asztalos, lakatos és kőművesmunkák és a berend. tárgyak javítása) amennyiben azt a csapatlétszám és szolgálati viszonyai megengedik, nevezetesen, ha a kiképzés eredménye ezáltal hátrányosan nem befolyásolt az érdekelt csapat stb. pk. engedélyével kivételesen honvédségi munka erők felhasználásával önkezelésben is végezhetők.

A honvédségi munkaerők az elhelyezési szükségletet használó csapat stb. pságától, közösen használt elhelyezési szükségleteknél (pl. lőtereknél, stb.) a honvéd állomás pságoktól igénylendő.

Tetőzeteken, magas állványokon, kutakban végzendő, vagy egyéb veszéllyel járó munkákra még megfelelő szakmabeli honvéd legénység sem alkalmazható.

Az önkezelési munkáknál alkalmazott honvéd legénységnek az illetékszabályzatban meghatározott munkapótdíjra van igénye s ha a közétkezés a távoli alkalmazás miatt a gazd. hivatalok által ki nem szolgáltatatható, akkor a legénységnek naponta és fejenként.... fillér közétkezési pótlék az illető munkára engedélyezett összegből kiszolgáltatandó.

Az önkezelési munkáknál alkalmazott honvéd legénységről a 12. sz. melléklet mintájára hetijegyzék vezetendő, mely egyben fizetési és elszámolási okmányul szolgál.

A lövöldék gondozására és folyó karbantartási munkáinak elvégzésére és őrzésére a löteret használó honvéd gyalogsági csapatoktól állomásonként egy altiszt, vagy őrzető és 2—3 honvéd 3 havi felváltással vezényeltetik.

E legénységet vezényeltetése ideje alatt a fentjelzett munkákon kívül más-nemű munkák végzésére, vagy más szolgálattételre felhasználni, illetőleg kirendelni nem szabad.

A céltáblák és a lövészet keresztülvitelére szolgáló egyén kellékek elkészítését, karbantartását, illetőleg javítását lehetőleg szintén a fentemlített legénység végzi. Az ezeknek munkaerejét meghaladó ilyenmű munkákat pedig a löteret használó csapatok teljesítik.

A folyó karbantartási munkákra és a lőtér őrzésére vezényelt legénységnek a munka pótdíj és közétkezési pótlék szintén illetékes, e kiadások azonban nem terhelik a karbantartási összegeket.

A munkák és szállítások kiadása és végrehajtása.

12. sz. melléklet.

A szóbanforgó legénység elhelyezésére szolgáló helyiség után a fűtő- és világítási anyagjárandóság az illeték szab. szerint az őrszobák számára illetékes mérvben a csapatok által felszámítható.

Kizárólag lovassági állomásokon a lőtér gondozási munkák a szükséghez képest a lőtérrel használó csapat részéről esetről-esetre kirendelt munkaerők által végezhetők.

Ily állomásokon a lőtér őrizete esetleg polgári egyénekre (útmester, erdőőr, stb.) is bízható, ha ily egyének a lőtér közelében laknak és megfelelő díjazás ellenében e szolgálatot elvállalják.

Az épületkezelőségek által ily egyénnel kötendő szerződések, vagy egyezségek, az illető honvéd állomáspság útján az illetékes vdd. psághoz felterjesztendő.

A lőterek gondozására és őrizetére vezényelt legénység és a szerződöttetett polgári őrök a lőtér gondnoknak vannak alárendelve, illetve ezekhez vannak utalva.

Az épületeknek az építési oszt. műszaki közgei által foganatosítandó megvizsgálása céljából szükséges bontási és bontások következtében szükséges helyreállítási munkák az érdekelt csapat, stb. pk. engedélyével lehetőleg honvédségi munkaerők által végzendők. Szükség esetén polgári szakértők és munkások is alkalmazhatók. A felmerülő és a vizsgáló műszaki közeg által igazolandó költségek az összeg nagysága szerint az M-4. utasítás I. rész 32. sz. §-ának megfelelőleg, vagy a gazd. hivatalok pénztárából fizetendő ki, vagy pedig a kereseti okmányok kifizetés végett az ép. osztályhoz terjesztendők fel.

3. Az önkezelésben végrehajtandó munkákhoz szükséges aprólékos anyagok, egyéb kellékek és eszközök kézbevétele útján szerzendők be.

Anyagraktárak az ép. kezelőségeknél elvileg nem tartandók fenn, hanem az anyagok esetről esetre csupán a szükséges mennyiségben szerzendők be.

4. Az építési osztályok intézkedéseinek fent nem tartott, az ép. kezelőségek hatáskörében vállalati úton végrehajtandó munkák és beszerzések a. Közszáll. Szab. értelmében zártkörű vers. tárgy. útján, vagy szabad kézből adandó ki.

Minden munka kiadásnál, vagy beszerzésnél az ép. kezelés részéről ismert megbízható iparosok, kereskedők, vállalkozók, vagy szállítóktól árajánlatok (költségvetések) kérendők be, melyek a Közszáll. Szab. értelmében elfogadási záradékkal látandók el.

A munkálatok kivitelével vagy szállításával megbízandó vállalkozó ajánlatára vezetendő záradékba — amennyiben az árajánlatban (költségvetésben) már benn nem foglaltatnak, a váll. feltételek lényegesebb pontjai (befejezési, vagy szállítási határidő, jótállási kötelezettség, stb.) a létrejött ügylet természetéhez képest felveendő. Felveendő továbbá az a kikötés is, hogy a kereseti összegeknek a m. kir. postatakarékpénztár útján való folyósítása céljából vállalkozó a nyugtáit (számláit, stb.) az ép. kezelésnek előzetesen köteles benyújtani.

Ha egyes munkák, vagy szállításoknál feltűnő magas árak igényeltetnek, vagy ha valamely munka avagy beszerzés az engedélyezett összeg keretén belül ki nem adható, akkor az ajánlatok elfogadása előtt az építési oszt. határozata kérendő ki.

5. Oly karbantartási munkák, melyeknek évi átalányösszeg ellenében való kiadása a helyi viszonyok, vagy a munka természeténél fogva előnyösnek mutatkozik, vagy amelyek állandó szakszerű kezelést igényelnek (pl. lövölde, villamos jelzőkészülékek, világítási és vízvez. berendezések, tetőfedések és tetőcsatornák stb. karbantartása) az épo-k által, de legfeljebb 3 évre szerződésileg is biztosíthatók.

23. §.

A munkák és szállítások — kivéve az ép. oszt. intézkedéseinek fenntartottakat — az ép. kezelőségek által az ép. osztályok közreműködése nélkül veendőek át.

A munkák és szállítások átvétele és kifizetése.

Az átvétel alkalmával az elfogadási záradékkal ellátott árajánlatok (költségvetések) átvételi záradékkal látandók el, melyben a kifogás nélküli átvétel, illetőleg a felmerült kifogások és a vállalkozó észrevételei kifejezésre juttatandók. Amennyiben vállalkozó külön számlát nyújt be, úgy ezen záradék a számlára veendő és az, az elfogadási záradékkal ellátott ajánlathoz kapcsolandó.

Kifogásolt, vagy oly munkák, melyeknek szakszerű kivitele tekintetében kételemek merülnek fel, az ép. kezelőségek által nem veendőek át, hanem az építési oszt. az elfogadási záradékkal ellátott árajánlat felterjesztése mellett jelentés teendő és utóbbinak intézkedése bevárando.

2. Az apró munkák és beszerzések után esedékes ker. összegek (pl. a kézi bevásárlás útján beszerzendő anyagok és eszközök, nemkülönben az egyes iparosok által végzett jelentéktelen munkákért járó összegek, stb.) az ép. kezelést teljesítő gazd. hiv. által készpénzben fizetendőek ki.

Ily összegek a gazd. hiv. pénztárából fedezendőek és az átalánynaplóban ezen utasítás 21. §. szerint elszámolandók.

Az ép. oszt. által külön engedélyezett munkák és beszerzésekre illetőleg évi átalányokra vonatkozó kereseti okmányok (nyugta, számla, stb.) a vállalkozó pontos lakeimét is feltüntető jegyzékbe foglalva, az ép. oszt. hoz (esetleg gyűjtve) terjesztendő fel.

E kereseti összegek az ép. osztályok által a postatakarékpénztár útján a közvetlenül az illető vállalkozóknak utaltatnak ki.

Az elfogadási és átvételi záradékkal ellátott árajánlatok (költségvetések) alapján végrehajtott munkák és beszerzésekre von. kereseti összegek a vállalkozók által az illető árajánlaton (kv-en) is nyugtázhatók. Külön kereseti nyugta kiállítása esetén a vonatkozó árajánlat (kv.) a nyugtához csatolandó.

A kereseti okmányokra (nyugták, számlák, stb.) mindenkor az engedélyező rendelet rávezetendő.

24. §.

1. Az építéssel kapcsolatos költségszámításokhoz, valamint a vállalkozó árajánlatának elbírálásához, illetve ellenőrzéséhez a mindenkori áralakulás ismerete szükséges. Ezért kötelessége az ép. kezelőségnek az árakról pontos előjegyzést, árjegyzéket vezetni.

Árjegyzékek vezetése, beszerzési források nyilvántartása.

Figyelemmel kell kísérni az áralakulásokat, áringadozásokat és ezeknek az egyes munkálatokra vonatkozó kihatását.

2. Az ép. oszt. az ép. kezelőségeknél tekintetbejöheto munkatételekről az ép. kezelőség részére árjegyzéket bocsát rendelkezésre. Ezen árjegyzék munkanemenként csoportosítva az egyes munkatételek szabatos körülírását és egységárait tartalmazza.

3. A vállalkozókról, iparosokról, valamint az építési anyagok, berend. tárgyak és egyéb építési szükségletek megbízható beszerzési forrásairól előjegyzést kell vezetni, amelyhez az illető cégek esetleges árjegyzéket is csatolni kell.

25. §.

Régi anyagok és alkatrészek értékesítése.

1. A karbantartás keretébe tartozó munkáknál, valamint a hasznavehetlenné vált berend. tárgyakra újakkal való pótlásánál nyert régi anyagok és alkatrészek, amennyiben karbantartási és javítási célokra fel nem használhatók, megfelelő mennyiség összegyűjtése után elárverezendő és a befolyt pénzösszeg a kincstár javára bevételezendő.

Nagyobb mennyiségű ily anyagok felhalmozása mellőzendő.

A javítási munkákra már fel nem használható faanyag elárverezés tárgyát nem képezi, hanem a faanyag mennyiségét súlyban feltüntető okmány alapján a gazd. hiv-nak bevételezés és tüzelőfának való felhasználás céljából átadandó.

2. A karbantartás keretébe nem tartozó munkáknál nyert anyagok és alkatrészek értékesítése tekintetében az ép. kezelőségek az ép. oszt. intézkedései szerint járnak el.

26. §.

Ingóságok elszámolása, berendezési tárgyak beszerzése.

1. Az ingóságok nyilvántartása az egyes ép. kezelőségeknél vezetett az „épületkezelési iratok” közé tartozó „ingósági leltár”-ban történik.

Ezen „ingósági leltár” szerkesztésére és vezetésére a „G-54.” jelű „Anyaggazdálkodási utasítás” határozványai, illetve ezen utasításhoz tartozó „XV. sz. függelék laktanya, lőtér és a többi berendezési és felszerelési ingóságok” továbbá „XV. sz. Részletes jegyzék azokról a lakt. lő- és gyakorlótér berendezési tárgyairól, amelyek az ingósági leltárban kell nyilvántartani”, határozványai mérvadók.

13. sz. melléklet.

Ezen a 13. sz. melléklet mintájára az ép. oszt-ok által szerkesztett „Ingósági leltár” az ép. kezelési iratoknál tartandó nyilván.

2. Az egyes ép. kezelőségek kezelésében levő összes ingatlanok kincstári berend. tárgyairól csupán egy „Ingósági leltár” vezetendő.

A karbantartási összegekből állandóan teljes számban fenntartandó berend. tárgyakat illetően az „Ingósági leltár”-ban csupán az állandék szaporításával vagy csökkentésével járó, felsőbb engedélyeken alapuló bevételek és kiadások vezetendők keresztül és az illető tételek a vontakozó rendeletekkel stb. okmányolandók. A hasznavehetlenné vált és a karbantartási összegekből pótoló berendezési tárgyak nem képezik bevétel és kiadás tárgyát.

3. A használatra kiszolgáltatót berendezési tárgyak a használó csapatoknak, stb. nyugták alapján adandók át. E nyugták az ingósági leltárnál őrzendők meg, úgy, hogy ezekből a berendezési tárgyak holléte mindenkor megállapítható legyen.

4. Az ingósági leltárban nyilvántartott berendezési tárgyak a karbantartási összegekből mindig teljes számban és használható állapotban tartandók fenn és a szükséghez képest újakkal pótlandó úgy, hogy az „Ingósági leltár” álladéka mindig fenntartassék.

A számadási álladékon felül berend. tárgyak csupán a honv. min. úr engedélyével szerezhethők be még az esetben is, ha a költségek a karbantartási átalányból fedezhetők volnának.

5. Oly berend. tárgyak, melyekre nézve meghatározott minták vannak rendszeresítve (pl. legs. asztalok, padok, stb.) csakis a kiadott mintarajzoknak megfelelő kivitelben szerezhethők be. A beszerzésre kerülő rendszeresített berendezési tárgyakat az „Ingósági leltár” fejrovatában használt megjelöléssel kell feltüntetni, hogy minőségük és kivitelük minden kétséget kizáró módon megállapítható legyen.

14. sz. melléklet.

Ezen berendezési tárgyak részletes leírása az idemellékelt — „Részletes leírás és részletrajzok a rendszeresített berendezési tárgyairól” — mellékletből megállapítható.

Az ép. kezelőségek a fából készült berend. tárgyak megjelölésére egy kicserélhető évszámokkal bíró bélyegző sütővassal (pl. 16. épk. 1938.) látatnak el.

6. Az ingósági leltárban nyilvántartott, más pénzekből (irodaátalány, eszköz, költségkészlet, trágyapénz, stb.) karbantartandó berendezési tárgyak fenntartási költségeivel a karbantartási átalány meg nem terhelhető.

7. Az ingósági leltárban nyilvántartott fából készült berend. tárgyak a bélyegző sütővassal a készítési év feltüntetése mellett az átvétel alkalmával megjelölendő.

8. A Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott berend. tárgyak karbantartása az átengedőket terheli.

9. Az ingósági leltár az ép. kezeléség által évente dec. hó végével lezárandó, az áladék a nyugtákkal egyeztetendő, ennek eredménye a lezárási záradékban kifejezésre juttatandó és a számadás utolsó évi kivonata a bevételi és kiadási tételek okmányolására szolgáló mellékletekkel együtt évente január hó 5-ig az ép. oszt-hoz felterjesztendő.

Ha az ingósági leltár több évi használat után betelt és ezen utasítás 13. sz. mellékletén foglalt megjegyzések értelmében új ingósági leltár fektetendő fel, az utolsó évi kivonat helyett az eredeti ingósági leltár terjesztendő fel.

10. Az egyes ép. kezelőségeknél elhelyezési változások, vagy egyéb körülmények folytán esetleg feleslegessé váló berend. tárgyaknak más irányú felhasználása céljából ily berend. tárgyak az ép. kezelőségek által évente okt. 15.-ig az épo-nak kimutatás alakjában bejelentendők.

11. Az önkezelésben végzendő munkákhoz beszerzett szerszámok és eszközök az ép. kezelőségek által egy leltári előjegyzésben tartandók nyilván. Ezen előjegyzésbe a faberendezési tárgyak jelzésére szolgáló bélyegző sütővas is felveendő.

Hasznavehetetlenné vált és a karbantartási önkezelési munkákra kiutalt összegekből pótlendő szerszámok és eszközök bevétel és kiadáskénti keresztülvezetés tárgyát nem képezik.

12. A tisztogatási és árnyékszék szagtalanítási szerek és eszközök, továbbá az önkezelésben végzett munkákhoz szükségelt anyagok beszerzéséről és felhasználásáról az épületkezelőségek részéről egy anyagelőjegyzés vezetendő, melyben a markotányosok által netán szolgáltatott tisztogatási eszközök is kimutatandók.

Beszerzéseknél ebben az előjegyzésben mindig a vonatkozó pénztári naplóra, illetve a kereseti okmányra az ép. oszt-hoz történt felterjesztésére vonatkozó jegyzék fsz-ára kell hivatkozni.

27. §.

1. Az épületeken levő elmozdíthatatlan épület alkatrészek a 15. sz. melléklet mintájára szerkesztett „Leltár az (lak tanya stb.) elmozdíthatatlan alkatrészeiről” — tartandók nyilván.

2. Ezen leltárt az épületek átvétele, illetve átadása alkalmával az épo-k szerkesztik.

3. Ugyanilyen leltár szerkesztendő a Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott épületek átadása, illetve átvétele alkalmával is az 1879. évi XXXVI. t. c. 35. §-ához tartozó 16. sz. melléklet alapján.

4. Ezen leltár az egyes ép. kezelőségeknél vezetett „épület kezelési iratok” közt őrzendő meg.

Elmozdíthatatlan
épület alkatrészek
nyilvántartása.

15. sz. melléklet.

Nem műszaki teljesítmények.

1. A kincstári (kincstár által karbantartandó) elhelyezési szükségletek után a nem műszaki teljesítmények, nevezetesen: a csatornák, pöcegödrök, kutak, takaréktűzhelyek, stb. tisztítása, valamint a szemét, hamu és trágyatartók kiürítése, amennyiben utóbbi teljesítményekre a markotányos, illetőleg a trágya értékesítéséből befolyó összeget felvevő csapat kötelezve nem volna, az ép. osztályok által rendszerint szerződésileg biztosítandók.

2. A Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott elh. szükségletekre nézve e tekintetben az 1879. évi XXXVI. t. c. 35. §-ához tartozó végrehajtási utasítás rendelkezései, a bérelt elh. szükségleteknél pedig a szerződéses megállapodások mérvadók.

3. Az ép. kezelőségek a teljesítmények végrehajtását ellenőrizni, szükség esetén a szerződéses, vagy a besz. törvényekben gyökerező kötelezettségek teljesítését szorgalmazni és ennek eredménytelensége esetén felsőbb helyre jelentést tenni tartoznak.

4. Amennyiben említett teljesítmények valamelyike szerződésileg biztosítható nem lett volna, az ép. kezelőségek az illető époszt. intézkedései szerint a szükséges teljesítményt esetről-esetre felfogadott vállalkozók által végzik.

5. A havidíjas lakások, továbbá a markotányos és a bérbeadott helyiségekben levő kályhák és takaréktűzhelyek tisztogatása a használókat terheli.

29. §.

Adók, terhek és járulékok kiegyenlítése.

Az elh. szükségletek után kivetendő adók, terhek és járulékokra vonatkozólag beérkező fizetési meghagyások, vagy egyéb megkeresések elintézés végett az épo-hoz felterjesztendők.

30. §.

Meszelés.

1. A kincstár által karbantartandó laktanyákban, stb. a legénységi szobák rendszerint minden második, a folyosók és lépcsőházak minden harmadik, a konyhák és árnyékszékek pedig minden évben meszelendők.

Az egészségügyi intézetekben a betegek által elfoglalt szobák, amennyiben olajfestékekkel mázolja nincsenek, minden évben festendők, a folyosók és lépcsőházak pedig minden második és a konyhák és árnyékszékek minden évben meszelendők.

A legs. férőhelyek meszelése rendszerint ősszel a fegyvergyakorlatok után, a nevelő és képzőintézetekben szükséges meszelések és szobafestő munkák pedig a nyári szünidő alatt hajtandó végre és utánuk alapos tisztogatás fogantatandó. ez időn kívül csupán rongált, vagy piszkos helyek jváltandók ki.

2. A Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott épületek meszelésére nézve az 1879. évi XXXVI. t. c. 24. §-ához tartozó B) kimutatás I.—a) — 14. illetőleg a D) kimutatás a)—5. és b)—4. pontjai, valamint az említett t. c. 35. §-ához tartozó végrehajtási utasítás 8.—a) és c) pontjainak rendelkezései, a bérelt épületek (helyiségek) tekintetében pedig a vonatkozó szerződések megállapításai mérvadók.

3. Az építési javaslatok alapján eszközölt nagyobb munkák következtében szükséges meszelések nem tartoznak a karbantartás keretébe és az építési javaslat alapján engedélyezett költségekből fedezendők.

4. A fertőző betegségek után szükséges oly nagyobb mérvű meszelések és egyéb helyreállítások költségei, melyek az illető évre engedélyezett karbantartási

átalányból nem fedezhetők, orvosi bizonyítvány csatolása mellett esetről-esetre külön kérelmezendő.

31. §.

1. A karbantartási átalányt esupán oly üvegezési munkák költségei terhelik, melyek elemi csapások, vagy rendkívüli események (viharak, jégeső, tűzvész, stb.) által okozott, vagy oly ablaktörésekből erednek, melyeknél a kártokozók ki nem nyomozhatók, vagy melyek után a felmerülő költségek a kártokozóktól be nem hajthatók.

Üvegezés.

Egyes személyek hibájából eredő ablaktörések költségei a kártokozók által fedeződök és ezek kinyomozása az illető csapat, stb. pságnak kötelessége.

2. A havidijasok és nős altisztek természetbeni lakásai és tartozékainak, valamint a bérbeadott helyiségeknek pótüvegezési költségei — elomi csapások és rendkívüli események kivételével — a használókat terheli.

32. §.

A fedett és nyílt lovardák talajának elhasznált rétege a szükséghez képest megújítandó.

A lovardák talajának karbantartása.

A lovardák talajának karbantartására szükséges anyag biztosításánál a későbbi kisebb karbahelyezésekre szükséges anyag is számításba veendő.

33. §.

1. A vízöblítéssel nem bíró árnyékszékék és vizeldék szagtalanítására szükséges olajok és eszközök az ép. kezelőségek által az ép. oszt-ok részéről közlendő beszerzési forrásokból szerzendők be és a csapatnak, stb. kiszolgáltatandók.

Árnyékszék szagtalanítás.

34. §.

1. Az ép. kezelőségek gondoskodni kötelesek arról, hogy a kezelésükben levő épületeknél a hó a tetőkről és az udvarokból oly mérvben eltávolíttassék, amennyire az a tető tehermentesítése és a járókelők biztonsága, illetőleg az udvaroknak katonai szolg. célokra való felhasználása szempontjából szükséges.

Hó eltávolítás.

2. A kincstári (kincstár által karbantartandó) épületeknél a hó fuvarozásból felmerülő költségek a karbantartási átalányból fedezendőek.

A Besz. Törv. alapján rendelkezésre bocsátott épületekre nézve a hó eltávolítása tekintetében az 1879. évi XXXVI. t. c. 35. §-ához tartozó végrehajtási utasítás rendelkezései, bérelt épületeknél a szerződéses megállapodások mérvadóak.

35. §.

1. Az elh. szükségletek tisztogatása a szolg. szabályzat a m. kir. honvédség számára I. rész. határozványai szerint a használó csapat, stb. kötelessége.

Tisztogatás.

A szükséges tisztogatási eszközök, amennyiben a markotányosok ezek szolgáltatására szerződésileg kötelezve nem volnának az ép. kezelőségek által szerzendők be és a csapatoknak stb. kiszolgáltatandók.

A nevelő és képző intézetekre nézve e tekintetben a G—22. jelz. utasítás határozványai mérvadóak.

2. Az alább felsorolt helyiségek tisztántartására szükséges tisztító eszközök az ép. kezelőségek által ki nem szolgáltatathatók:

- a) a havidíjasok természetbeni lakásai és tartozékai részére;
- b) a bérbeadott helyiségek részére;
- c) az irodahelyiségek részére, amelyeknek használói iroda- és irodaszertá-
alány élvezetében állanak (illeték szabályzat...);
- d) oly istállók részére, amelyeknél a trágya értékesítése a használó csapat-
nak van átengedve;
- e) az üzemmel bíró honvéd intézetek üzemhelyiségei részére szükséges tisztó-
gatási eszközök, melyeknek költségei az intézetek üzemjavadalmazásából fedezendők.

36. §.

Biztonsági rendszabályok.

1. Az ép. kezelőségek részéről a tűzbiztonságra kellő gond fordítandó, s a honvéd helyi- és polgári hatóságok ebbeli rendelkezései pontosan betartandók.

A tűzbiztonság tekintetében az ép. kezelőségeknek különösen kötelességük arról gondoskodni, hogy a kémények, füstesövek és tűzhelyek idejében és rendszeren tisztíttassanak, továbbá ellenőrizni, hogy a hamu ne üríttessék a szemét- vagy trágyatartókba és hogy a padlásokon, istállóknak, stb. tűzveszélyes tárgyak ne tároltasanak.

Figyelemmel tartoznak kísérni továbbá, hogy a belépés ily helyiségekbe kellő óvatossággal (zárt világítás, dohányzási tilalom, stb.) történjék, a tűzhelyekben a tűz használat után gondosan eloltassék és hogy gázvilágításnál a vezeték csapok elzárása iránt a szükséges intézkedések megtétessenek, hogy a tűzoltó szerek és tűzcsapok állandóan használható állapotban és könnyen hozzáférhetők legyenek és előbbieket raktárhelyiségeinek kulcsát az őrszobában őrizték.

2. A gépi és hasonló különleges berendezésekre nézve az ép. kezelőségek részéről a vonatkozó használati utasításoknak és a vizsgáló közegek utasításainak betartására kellő figyelem fordítandó.

A gőzkazán vizsgálatokra az állam vagy az erre hivatott magántársulatok közegei, egyéb különleges berendezések, mint felvonó, fürdő, vízvezeték, világítás stb. berendezések megvizsgálására az ép. osztályok közegei hivatottak. A külön szakismereteket igénylő berendezéseknek megfelelő szakmabeli honvédségi, vagy polgári szakértők által való időközönkénti megvizsgálása iránt szükséges intézkedések az ép. osztályok által tételnek meg.

Különös figyelem fordítandó arra, hogy az alkalmazott gőzkazán és gépkezelő polgári, vagy honvédségi személyzet a megkövetelt képesítést igazoló bizonyítvánnyal rendelkezzenek.

A gőzkazánok és gépberendezések vizsgálati eredménye a vizsgáló közegek által az ép. kezelési iratok mellékletét képező 16. sz. melléklet mintájára vezetendő vizsgálati jegyzőkönyvbe bevezetendők s intézkedést igénylő észleletek esetén a jegyzőkönyv az ép. osztálynak felterjesztendő.

3. Ha valamely épületen aggályt keltő elváltozások mutatkoznak, ezekről az ép. osztálynak haladéktalanul jelentés teendő, s veszély esetén — amennyiben az állomáson honvédségi, vagy egyéb hatósági műszaki közeg nincs és ilyennek kiszállása be nem várható — más polgári szakértő közreműködése váendő igénybe.

4. Az árvíz elleni óvintézkedésekre a helyi viszonyokhoz képest kellő figyelem fordítandó.

37. §.

Az elhelyezési szükségletek telkei, amennyiben az egészségügyi, vagy célszerűségi szempontokból kívánatos, s azt a rendeltetésszerű használat megengedi, befásítandók begyepesítendők és a meglevő ültetvények fenntartandók.

A telkek befásítása.

Figyelem fordítandó arra, hogy csak oly gazdasági és díszfacsemeték alkalmaztassanak, amelyek az illető állomás talaj és éghajlati viszonyainak megfelelőleg utcák és terek stb. fásítására, vagy élősövényekre általában használnak.

A facsemetéknek az állami faiskolákból való kiutalása tekintetében követendő eljárásra nézve az e tárgyban kiadott rendeletek mérvadók.

A facsemeték beszerzése, vagy kiutalása folytán felmerülő beszerzési költségek, kiásatási és szállítási díjak a karbantartási átalányból (az egészségügyi intézeteknél a kert fenntartási, a nevelő és képző intézeteknél az iskola átalányból) fedezendők.

Ott, ahol állandó polgári kertész alkalmazva nincsen, az ültetés és fenntartás munkája a csapat stb. parancsnokának engedélyével honvédségi munkaerővel végzendő.

A befásítás és ültetvények tervezetei az ép. osztálynak előzetesen bemutatandók.

III. FEJEZET.

Műszaki határozványok.

38. §.

1. Az építményeken, vagy azok egyes alkatrészein mutatkozó hiányok, vagy károk rendszerint a helyzet alak szilárdságán, szín, stb. tekintetében beállott változásokban nyilvánulnak. A hiányok hatásos megszüntetése érdekében mindenkor az elváltozások oka keresendő és állapítandó meg s elsősorban a kártokozó jelenség megszüntetésére kell törekedni.

A) Épületkarbantartás, Általában.

39. §.

1. A tetőfedés állapotá kívülről való megsejmlélése által csak általában ítéltető meg s így szükséges, hogy a tetőfedés a padlásürről nézve is gyakrabban, különösen nagyobb esőzések vagy havazások s mindenesetre először szélviharok után behatóan megvizsgáltassék. Ha a tetőfedésen szembeötlő hiányok nem észlelhetők, de a padlás burkolaton, padlás- és kéményfalazaton vagy a tetőzet faalkatrészein nedves foltok mutatkoznak, akkor ezekután indulva a hiányok feltétlenül felkutatandók. Célszerű a hiányos helyet a tetőzet belső hídján, esetleg a padlás burkolaton krétával, szénnel, vagy festékekkel alkalmas módon és a kelet jelzésével azonnal megjelölni.

Tetőfedés.

2. Oly hiányok, melyek következtében egyéb épületrészek átnedvesedhetnének, azonnal megszüntetendők. E célból a padlásokon megfelelő mennyiségű fedőanyag állandóan készletbe tartandó. Szükség esetében más fedőanyagok ideiglenes alkalmazása is célravezető.

3. A tetőfedésen végrehajtott javítási munkák után az épületgondnok győződ-

jék meg, hogy a keletkezett törmeléket a padlásról eltávolították-e? s hogy a padlásür minden zugában ismét teljes tisztaság uralkodik-e? A legközelebbi nagyobb eső, vagy havazás után, illetőleg hóolvadás beálltával a tetőfedésen eszközölt javítási munkák újból behatóan megvizsgálandók.

4. Közönséges kátránylemezekkel fedett tetők az éghajlati viszonyokhoz mérten 3—4 évenként kátrányozandók és hommokoandók. A kátrányozás szüksége akkor áll be, ha a tetőfedés egyes helyein a régi kátrány mázolás helyenként kezd leporni. Túlságos gyakori kátrányozás ártalmas. A kátrányozás végrehajtására a száraz, de nem túlságos meleg idő a legalkalmasabb. A kátrány mázolást forró kátránnyal, egész vékony rétegben és csak teljesen tisztára sepert tetőre szabad alkalmazni, a bemázolt felület némi szikkadás után élesszemű tiszta homokkal ritkán behintendő. A kátrányozás után, mielőtt a lecsepegő fölös kátrány megkeményednék a tetőcsatornák stb. gondosan kitisztítandók.

5. A faszindely fedések megfelelő időközökben karbolineummal, vagy hasonló konzerváló szerekkel mázolandók. A mázolás megújítása oly időben eszközöndő, midőn a régi mázolás hatását még nem veszítette el.

6. Vörösréz — vagy horganybádóg és jókarban levő horganyozott vasbádóg nem igényel mázolást. Minthogy azonban utóbbiaknál a hornyolások mentén keletkező éleken a horganyréteg gyakran lepattog, célszerű hornyolások mentén megfelelő ólompír mázolást alkalmazni. Közönséges vasbádóg tetők ellenben gyakori mázolást igényelnek. És pedig mindenkor ha a bádóg felületen bármily csekély rozsdafoltok mutatkoznak. Mázolás előtt a bádógfelületek, különösen a hornyoknál drótkéfékkel alaposan ledörzsölendők, s a laza festék és rozsdarétegek gondosan letisztítandók. A mázolás csak száraz időben eszközöndő.

7. Facement fedés rendszerint semminemű karbantartást nem igényel, míg a facement és a papír rétegek sértetlenek. Ennélfogva különös gond fordítandó arra, hogy ezek sem alulról, — pl. szegek beverése által — sem felülről — pl. a hó eltakarítása alkalmával meg ne sérüljenek. A facement tetőkön esetleg szükséges javítások kizárólag szakmunkások által hajthatók végre.

8. Ha a cserép vagy palafedésnél egyes cserepek vagy palalapok a szél által kiemelődnek, eltörnek, vagy kifagynak, mielőbb újakkal pótlandók. A padlásür jobb megvilágítása vagy szellőztetése céljából egyes cserepek vagy lapok kiemelése vagy kifeszítése szigorúan tilos.

Amennyiben az egyes cserepek, vagy palalapok pótlása már nem vezetne célhoz, a fedés általános kijavítása szükséges. Ha tetőfedés rongálódása oly fokú, hogy az előbb említett általános javítás már nem elegendő a tetőnek hosszabb időre való karbahelyezésére, vagy ha a kicserélendő cserepek és lapok nagy számánál fogva az általános javítás nem mutatkozik gazdaságosnak, úgy a tetők átrakása szükséges. Az átrakásnál a még használható régi és a pótlásra szolgáló új anyag külön-külön összefüggő felületeken használandó fel.

40, 8.

Tetőcsatornák és
lefolyócsövek.

1. A tetőn kívül végzett minden munka után a tetőcsatornába és lefolyócsövekbe jutott törmelék eltávolítandó. Ezenkívül a lombos fák közelében levő tetőcsatornák ősszel a lombhullás után alaposan kitisztítandók.

2. Hóolvadás idejében figyelem fordítandó arra, hogy a tetőcsatornában levő jég kellő időben eltávolíttassék. Nehezen hozzáférhető helyeken, vagy a csatorna megsérülésének elkerülése céljából forró víz beöntése ajánlatos.

41. §.

1. A fedélszékek állapota egyszerű meg szemlélés alapján is könnyen megíthető. Minthogy minden különösebb alakváltozás oka valamely hiányosságban rejlik, ily esetekben a fedélszék alapos megvizsgálása szükséges. A megvizsgálásnál különösen a faszerkezet nehezen hozzáférhető, sötét zugokat képző részeire fordítandó nagyobb figyelem s megállapítandó, hogy a fakötések nem lazultak-e meg, csavarszegek, vaskapesok vagy egész szerkezeti farészek nem hiányoznak-e stb.

Fedélszék.

2. A tűzbiztonság szempontjából különös gond fordítandó a padlásürben lévő kéménytisztítóajtók állapotára s arra, hogy azok állandóan és megbízhatóan elzárva legyenek. A padláson raktárolt tárgyak a kéményektől távol álljanak.

3. Figyelem fordítandó arra is, hogy a padlás padló burkolata, melynek különösen famenyezeteknél fontos tűzbiztonsági szerepe van, sértetlen állapotban legyen.

4. A fedélszékek faalkatrészeinek megóvása szempontjából a padlásürnek állandó mérsékelt szellőztetéséről kell gondoskodni, miért is a padlásablakok közül az égtáji fekvésnek megfelelően néhányat állandóan nyitva kell tartani, Eső, havazás, vagy szélvihar esetében azonban a tetőzeten levő összes nyílások gondosan elzárandók.

42. §.

1. A közönséges (fehérmészhabarccsal készült) falazatra nézve legkártékonyabb a nedvesség, miért is az épületgondnok különösen a felett őrködjék, hogy a falazatok bárminemű víz behatásától megóvassanak. E célból állandó figyelem fordítandó a tetőzet, a tetőcsatornák és a lefolyócsövek, valamint a párkánylefedések állapotára. Az ezeken észlelt hiányosságok — még mielőtt azok következtében a falazatokon nagyobb károk keletkeznének — azonnal kijavítandók. Ugyancsak a falak karbantartása érdekében állandó figyelem fordítandó arra, hogy a csapadékvíz az épületek lábadataitól eltereltessek. E célból az épületek körül futó járdákon vagy folyókákon mutatkozó stüppedések késedelem nélkül kijavítandók, a folyókák a lomb, homok, stb. eltávolításával állandóan tisztán tartandók, s a víznek a csatornába, vagy vízárokba való akadálytalan lefolyása biztosítandó. Az épületek belsejében levő vízvezetéki és csatornázási csöveken mutatkozó legesekélyebb hiányok azonnal kellő alapossággal kijavítandók.

Falak.

2. A falazatokba behatolt nedvesség a falfelületeken könnyen észlelhető színváltozások által mutatkozik, majd határozott körvonalakkal bíró nedves foltok keletkeznek, hosszabb idő óta átnedvesedett falakon a vakolat lemállik, sőt a téglá, vagy kőanyag is káros elváltozásokat szenved.

Az átnedvesedett falazatok karbakhelyezése céljából elsősorban a víznek további behatolása akadályozandó meg, s az átnedvesedett falrészek kiszárítandók. A nedvesség mérvétől függ, hogy a kiszáradás bizonyos időn belül önmagától beáll-e, vagy hogy a kiszáradást a vakolat leverése, a hézagok kikaparása s esetleg mesterséges hőfejlesztés által kell-e előmozdítani. Csak a kiszáritás után ítéltethető meg, hogy elegendő-e a nedvesség vált falrészeknek egyszerű átmeszelése, vagy festése, avagy

a vakolat megújítása, esetleg a falazati anyag részbeni kicserélése szükséges-e.

3. A nedvességen kívül még mechanikai behatások következtében, továbbá a mennyezeteknek túlterhelése, valamint az alapfalak süppedése folytán keletkezhetnek a falazaton hiányosságok. Ezek a vakolaton mutatkozó repedésekben, vagy a vakolatnak lehullásában, esetleg a függőleges falsíkoknak kidomborodásában vagy elhajlásában, avagy egyes falazatrészek teljes elválásában nyilvánulnak.

Ily hiányok megszüntetése az építési osztállyal egyetértőleg eszközendő, minél fogva azok azonnal bejelentendők. Veszély esetében a szükséges óvintézkedések (alátámasztások, kilakoltatás stb.) esetleg a helyszínen levő polgári szakértők igénybevétele mellett azonnal foganatosítandók s erről az építési osztálynak szintén jelentés teendő.

4. Régi falazatoknál előfordul, hogy a vakolat helyenként elporlad, vagy egész darabokban leválik anélkül, hogy maga a falazat meg volna rongálódva. Ily esetben a régi vakolat a javítást igénylő helyeken teljesen leverendő, a hézagok lehetőleg mélyen kikaparandók s a nyers fal a portól jól letisztítandó. Az új vakolathoz célszerűen némi portland cement hozzákeverésével készült fehérmészhabarcs használandó, mely több rétegben alkalmazandó (durva és finom vakolat);

5. A falazatokon végrehajtandó karbantartási és javítási munkákhoz kizárólag jó minőségű építési anyagok használandók. Az épületgondnok törekedjék az ezeknek megítéléséhez szükséges ismereteket mielőbb megszerezni, s az építési osztály műszaki közegeivel való érintkezések alkalmával az ismereteit állandóan bővíteni.

6. A szobák, istállók és egyéb helyiségek falai és földémei, melyekben fertőző betegségek fordultak elő, a meszelés előtt gondosan lekaparandók. Más helyiségekben a falak és földémelek lekaparása csupán a nagyon piszkos, vagy oly helyeken eszközendő, ahol a mész már lehámlik.

A meszelés (színezés) előtt a falak és földémelek sérült vakolata kijavítandó.

A könnyű beteg szobáinak falai halványan színezendők; a tisztí (tisztviselői) lak- és irodahelyiségek, valamint a tan- és ebédlőtermek minden költséges kiállítás mellőzésével kifesthetők.

A meszelt helyiségekben körülbelül 30 cm. magas szürke lábazatok alkalmazhatók, melyek felső szélükön egy egyszerű vonallal határolandók.

A lak- és irodahelyiségek festése, rendszerint minden öt évben újítható meg. Időálló kőszerkezetek és csiszolt portlandcement vakolat meszelése, festése, vagy mázolósa mellőzendő.

43. §.

1. A mennyezetek állapota rendszerint az alsó felületek kinézéséből ítélhető meg s amennyiben utóbbiak semminemű behajlásokat, repedéseket, vagy szakadásokat nem mutatnak, feltehető, hogy maga a szerkezet is jó állapotban van.

Faszerkezetű földémekre fokozott figyelem fordítandó s ezek minden kínálkozó alkalommal pl. padlójavítások céljából eszközölt felbontások alkalmával a hozzáférhető helyeken a fagerendák állapotára nézve is alaposan megvizsgálandók.

Esetleg észlelt korhadásokról, vagy ha a mennyezet behajlása szembeötlő, az építési osztálynak azonnal jelentés teendő.

2. A mennyezetek különösen az átnedvesedéstől óvandók meg, miért is a padlók surolása kellő óvatossággal eszközendő. Csőrepedések stb. által keletkezett

átmedvesedések esetében hasonló módon kell eljárni, mint a nedves falak kiszáritásánál.

3. Famennyezeteknél észlelt házigomba képződés az építési osztálynak azonnal bejelentendő. Erősen behajlott mennyezetek alátámasztandók s veszély esetében a felette és alatta lévő helyiségek kiüritendők.

44. §.

1. A padlózatok jó állapotára különös gond fordítandó. A padlókon keletkező nagyobb hézagok fapadlóknál keskeny lécek beékelése által, vízhatlan burkolatoknál cementhabarccsal vagy aszfalttal való kiöntés által kitöltendők. Amennyiben ezzel célt érni nem lehetne, a fapadlók újból fektetendők, a kemény burkolatok pedig megfelelő területen lebontandók és megújítandók. Keramit- vagy cementlapburkolatnál a meglazult lapok portlandcement péppel azonnal megerősítendők és a törtt lapok az e célra szolgáló készletből kicserélendők.

Padlózatok.

2. A padlózatok jókarbantartása szempontjából különösen fapadlóknál azoknak helyes tisztogatása szigorúan ellenőrizendő s megakadályozandó, hogy a tüzelőanyagok közvetlenül a padlókon apríttassanak fel. Utóbbi célból minden tüzelőanyagraktárban, vagy annak közvetlen közelében faaprítótöngök állítandók fel s azok használható állapotban való tartására állandó gond fordítandó.

3. Puhafapadlók (hajópadlók) rendszerint surolva lesznek. A surolás csak kevés vízzel történjék. Figyelem fordítandó arra, hogy a surolás után a padló gyors száradása megfelelő szellőzés, esetleg fűtés által előmozdítottassék.

Kivételesen pl. a kizárólag tiszték által használt helyiségekben a puhafapadlók jóminőségű padlófény mázzal is bevonhatók. Az ily padlók kellő kímélettel kezelendők, hogy a fénymázolást legfeljebb évenként kétszer kelljen csak megújítani.

4. Amerikai keményfapadlók és parkettpadlók rendszerint viasszal beeresztendők és felkeféléndők. Torna és vívótermekben azonban az ily padlók időnként lenolajjal eresztendők be.

5. Kemény vízhatlan burkolatok a felmosás vagy surolás után szintén felszáritandók. Ajánlatos különösen a terazzóburkolatokat időközönként, de évente legalább egyszer lenolajjal beeresztetni.

Hézagmentes asbestpadlók az illető helyiség rendeltetése szerint vagy úgy kezelendők mint a keményfapadlók, vagy úgy mint a terazzóburkolat.

6. Az istállókban alkalmazott agyagburkolatra állandó gond fordítandó és a lóállásoknál vagy az istálló folyosón keletkezett gödröcskék és egyenetlenségek lehetőleg a lóápoló személyzet által azonnal kiigazítandók. E célból szükséges a lak-tanya területén bizonyos mennyiségű tiszta anyagot tartalékban tartani.

7. Férgek, egerek vagy patkányok elszaporodása kellő tisztaságot és megfelelő óvrendszabályok alkalmazása mellett rendszerint megakadályozható. Amennyiben azonban ilyenek mégis előfordulnának, a lyukaknak aszfalttal való betömése, egér- és patkányfogók felállítása, esetleg méreg alkalmazása szükséges. Általános-ságban szükségessé váló nagyobb mérvű féreg, egér vagy patkányirtás esetében az építési oszt. útmutatása kérendő ki.

Ajtók és ablakok.

1. Az ajtóknak és ablakoknak állandóan jó állapotban való tartása főleg a vasalás szilárdságát és helyes működését, valamint a farészeknek mázolás által való megfelelő megóvását igényli. Kellő gond fordítandó továbbá arra, hogy az ablakoknál a lepattogzott üvegragacsolás időnként megújítassék, nehogy a nedvesség az ablakszárnyak kereteit és osztóléceit megtámadja.

2. Hiányzó vagy törött vasalási részek lehetőleg azonnal pótlandók, mely célra célszerű ezekből és a hozzávaló csavarokból, szegecsekéből stb. megfelelő készletet tartani. Az ajtók és kapuk zárai és forgói időközönként beolajozandók.

Oly ajtók és ablakok, melyek az alsó szélükkel a padlót surolják, nem vágandók, vagy gyalulandók le feltétlenül, mert a hiányoknak oka legtöbbszörre a forgópántok meglazulásában, vagy megereszkedésében rejlik. Ily esetekben a pántok újbóli megerősítése vagy apró bádogkarikák beiktatása szükséges.

3. Az ajtók és ablakok mázolása — különösen az időjárás befolyásának kitett külső oldalakon — kellő időközökben megújítandó. E megújítás rendszerint akkor szükséges, ha a régi mázolás eredeti színét és fényét elvesztette s helyenkint a nyers fa vagy vas kilátszik, vagy ha a mázolás általában felhólyagosodik vagy lepattog. Belső olajfesték mázolások léginkább bepiszkolódás, vagy sérülések következtében igényelnek javítást. Előbbi tekintetben figyelembe veendő, hogy a bepiszkolódott olajmázolás legtöbb esetben lagyos vízzel és szappannal tisztára mosható. Az olajmázolásnak kőolajjal vagy zsiradékkal való bekenése mellőzendő, mivel ez csak rövid ideig tartó fényt ad s a por lerakódása folytán a mázolás még jobban bepiszkolódik.

4. A mázolás megújításánál előbb a régi mázolás kefével alaposan letisztítandó s üvegpapírral lecsiszolandó. Ha régi mázoláson képződött kéregszerű egyenetlenségek üvegpapír segélyével el nem távolíthatók, a régi mázolást erős szódavízoldattal lemoszuk, vagy forrasztó lámpa segélyével leégetjük és lekaparjuk, majd az egész felület üvegpapírral újból csiszoljuk. A lyukak és repedések hegyikrétából és lenolajkencéből készült ragacsos töltendők ki. A régi mázolás eltávolítása után fatárgyakon lenolajkence, vastárgyakon ólompír alapozást alkalmazunk s csak erre következik az új mázolás.

Keményfa alkatrészeket rendszerint nem mázolunk; ezeknek megvédésére elegendő a forró lenolajjal való időnkénti beeresztés.

5. Egész ablakok vagy ajtók kicserélése csak az építési osztály közegeinek közreműködése mellett eszközendő.

46. §.

Fűtő és fűző berendezések.

1. A tűzhelyek és kályhák helyes működése elsősorban a kémények megfelelő huzatától függ, miért is az épületgondnok a kéményeknek az esetleges szerződések és a vonatkozó szabályrendeletek szerint való tisztítására és arra, hogy a kéménytisztítóajtócskák állandóan jól elzárva legyenek, kellő figyelmet fordítson. Ugyancsak szigorúan ellenőrizendő a tűzhelyeknek és a kályháknek a koromtól való alapos megtisztítása s hogy a rostélyok nyílásai a sajak hozzáülése által ne kisebbedjenek.

2. Megrongálódott alkatrészek azonnal, illetőleg még a fűtőévad beállta előtt kijavítandók vagy újakkal pótlandók. Célszerű a kályha és tűzhely vasalkatrészek-

ből megfelelő készletet tartani. Új kályhák vagy tűzhelyek beszerzése csak az építési osztály műszaki közegeinek közreműködésével eszközendő.

3. Az épületek tűzbiztonsága és a padlók megóvása érdekében minden fapadlón álló kályha előtt egy erős vasbádoglemez alkalmazandó, melynek felhajtott széleibe gömbölyű vaspálcák húzandók. Ezeknek jókarbantartása és megtételére különös gond fordítandó.

4. A kéménytisztítónyilások elzárására mindig kétszeresen záró (belső és külső) jóminőségű kéménytisztítóajtókat kell alkalmazni. Ezeket nem szabad a szoba falával egyenlő színnel bemeszelní, hanem szürke olajfesték-mázolással kell ellátni. A padláson lévő, vagy többemeletes épületeknél a legalsó lak- vagy pince-sorig levezetett kéményeket elzáró tisztító ajtókon az illető emelet és helyiségszám állandó módon feltüntetendő.

5. Központi fűtőberendezések az épületkezelési iratoknál lévő kezelési útmutatás szerint használándók és gondozándók.

6. Különös gondal kezelendő a legénységi főzőedények, melyeknek helyes használata és tisztogatása gyakran ellenőrzendő. A főzőedények használat után azonnal meleg vízzel és szódával vagy finomra szitált hamuval tisztogatandók, tiszta vízzel kiöblítendőek és szárazra kitörölendőek, a katlanok fenekére rakódott korom pedig óvatosan eltávolítandó. Oly főző edények — különösen vörösrézkatlanok — melyeknek belső ónozása lekopik, kellő időben megbízható helyen újból ónozendók.

47. §.

1. A kutak környékén mindig a legnagyobb tisztaság uralkodjék s az azok körül lévő burkolat állandóan jókarban legyen, nehogy annak hézagain át a kút-vizbe fertőző anyagok juthassanak. Ugyanez okból a kutaknak lefedése is oly állapotban tartandó, hogy idegen anyagok a kút aknájába ne juthassanak.

2. A kutak minden évben egyszer szakértő munkások által kitisztogatandók, ez alkalommal a szivattyús kutak vezetékai, dugattyúi, tömitései stb. alaposan megvizsgálandók és kijavítandók. A vízvezetékekkel ellátott épületekben lévő kutak is állandóan használatban tartandók (pl. öntözési, mosási stb. célokra), nehogy azoknak vize eliszaposodjék. Szivattyús kutak télen át szalmával vagy egyéb védőburkolattal óvandók a befagyás ellen. Élvezeti célokra alkalmatlan vizet szolgáltatató kutak megfelelő felirati táblákkal jelölendőek meg s esetleg a vett utasításokhoz mérten, megfelelő módon teljesen elzárandók.

3. Vízvezetési berendezéssel felszerelt épületeknél az épületgondnok köteles az egész hálózat fekvését, az elzárócsapok helyeit és célját behatóan ismerni. A szükséges adatok az épületkezelési iratoknál őrzött vázrajzokban találhatóak. Vízpazarlás és az épületek rongálásának elkerülése céljából elsősorban a kifolyó és áteresztő csapok helyes működése kísérendő állandó figyelemmel s előforduló rendellenességek sürgősen kiküszöbölendőek. Vízkitörés esetében az illető vezetékéhez tartozó áteresztő- vagy elzárószelepek rögtön elzárandók s a kitörés helye és oka felkérésendő. A vízvezetési csőhálózat fagyásnak kitett szakaszai télen állandóan figyelemmel tartandók. A vezeték befagyását meggátlandó, ajánlatos nagy hidegben az árnyékszékekben, mosdóhelyiségekben stb. az ablakokat és ajtókat gondosan bezárni és a gáz, vagy petróleumlámpákat nappal is égve hagyni s amennyiben ez nem ve-

Kutak, vízvezetési berendezések.

zetne célhoz, a fagyásnak kitett vezetékszakaszokat egészen vízteleníteni vagy a víz állandó mozgásban tartása céljából a kifolyó csapokat vékony vízszaggal állandóan nyitva tartani.

Befagyott vezetékek felolvasztása alkalmával a kifolyó vagy víztelenítő csapok nyitva tartandók. A felolvasztás ideiglenes kályhák felállítására vagy felhevített téglák stb. segítségével történik. Forrasztó lámpák lángjával az ólomesőveket illetőleg a forrasztási és tömítési helyeket közvetlenül érinteni nem szabad.

4. Vízzelvezetékekkel felszerelt épületeknél az épületgondnok a vízfogyasztás mérvét szigorúan ellenőrizni és minden céltalan vízpazarlást meggátolni köteles.

A rendszerinti naponkénti vízszükséglet megállapítására — amennyiben az egyes laktanyákra nézve rendeletileg nincs másképpen meghatározva — az alábbi adatok veendőek számításba:

a) egy-egy személyre vízöblítésre berendezett árnyékszék esetében 70, vízöblítés nélküli árnyékszék esetében 40 liter számítandó.

b) az egészségügyi intézetekben betegágyanként és naponként 180, amennyiben pedig a fehérnemű mosása is az illető kórházban eszközöltetnék, naponként 230 liter veendő fel;

c) Egy ló után napi 50 liter a rendes szükséglet.

Az ezen adatok alapján kiszámított maximális napi vízszükséglettel szemben felmerülő tényleges fogyasztás a vízmérőórák gyakori — esetleg naponkénti — leolvasása által ellenőrizendő s az észleletek egy az épületkezelési iratoknál megőrzendő felhasználásra szolgáló előjegyzésbe bevezetendőek.

Feltűnően nagymérvű vízfogyasztás esetében ennek oka — esetleg egy szakképzett szerelő bevonásával — azonnal megállapítandó és amennyiben netalán a vezetékben rejlő hibák találatnának, ezek késedelem nélkül kijavítandók.

5. A vezetékek megvizsgálása az alapvezetéken kezdve szakaszonként eszközözendő akként, hogy minden tolozár, főcsap átteresztő szelep és kifolyás elzárása mellett csupán az illető megvizsgálandó vezetékszakasz helyezendő nyomás alá. Az alapvezeték után a felszállóvezetékek, majd megfelelő sorrendben az elosztó vezeték és leágazások vizsgálandók meg.

6. Tűzbiztonsági szempontból különösen fontos a tűzcsapok (hydránsok) és az ezekhez tartozó szerelések (állvány, cső, tömlők stb.) gyakori megvizsgálása és kipróbálása, valamint a legénységnek ezek kezelésében való kioktatása. Vízpazarlás elkerülése céljából a havonként eszközözendő megvizsgálások lehetőleg a legénység kioktatásával egybekötendőek s a felhasznált víz az ültetvények öntözésére vagy a csatornák öblítésére használandó.

48. §.

1. Csak a legszigorúbb tisztaság s a padlóknak, falaknak stb. szárazon tartása biztosítja az árnyékszék lehetőséget szagtalanosságát. E tekintetben az épületgondnok gyakori szemlék által állandó ellenőrzést kötelesek gyakorolni s az épületet használó csapatrészek parancsnokainak közreműködésével a legénységet az árnyékszék helyes és gondos használatára nevelni.

2. Az árnyékszék előterek ablakai rendszerint nyitva tartandók, míg az árnyékszék előterekbe és ezekből az árnyékszékbe vezető ajtók állandóan zárva legyenek. Utóbbi érdekében célszerű az ajtókat egyszerű, tartós önműködő ajtózárral

készülékkel felszerelni. Az árnyékszékablakok állandó nyitva tartása nem célszerű, mert ez esetben — különösen a nem vízőblítéses árnyékszékekénél — a pócegödöröknek, illetve csatornáknak a tetőn felül vezetett szellőztetése nem jól működik s az egész bűz az árnyékszék helyiségbe tódul.

3. A vizekagylók, csatornák vagy falak, melyek vízőblítéssel nem bírnak a leggondosabb tisztántartást igénylik és a vizelet gyors lepergése érdekében megfelelő minőségű olajokkal kenendők be.

A vizekdefalak, csatornák és kagylók a szagtalanító olajjal való bekenés előtt kefével és vízzel alaposan letisztítandók, hogy vizeletrészecskék ne maradjanak rajtuk vissza. Esetleges lerakódások (hugykő) hígított sósavval való ledörzsölés által távolítandók el.

Az olajjal való bekenés ecset, szivacs vagy vászonhulladék segítségével lehetőleg vékonyan és egyenletesen történjék, hogy az egész felület egy vékony olajréteg borítsa anélkül azonban, hogy az olaj lecsurogjon. A vastag túl bőséges bekenés nemcsak céltalan, hanem hátrányos is.

Igen fontos körülmény, hogy a bekent felületen se vászonfonal, se ecsetszál, szóval semmi olyan idegen anyag ne maradjon vissza, ami a vizeletrészecskéket gyors lesiklásukban megakadályozná. A letisztogatásra és bekenésre használt ecset stb. más célra nem használható és tisztán tartandó.

A vizekdek külső és felső részét olajjal bekenni tiltva van. A vizekde falaknál a bekenés legfeljebb 120—130 centiméter magasságig terjedhet.

A syphonok (büzelzárók) minden bekenés alkalmával alaposan kitisztítandók és beléjük kevés olaj öntendő.

A bekenés a szükséghez képest foganatosítandó; gyakorisága az évszak, időjárás és a használat mérvétől is függ. Tapasztalás szerint a bekenés októbertől márciusig bezárólag 5 naponként, április—május és szeptemberben 4 naponként, június, július és augusztusban pedig 3 naponként elégséges.

Egyébiránt be kell kenni a vizekdehelyeket minden alkalommal, midőn az olaj a használat folytán már szemmel láthatólag lekopott, illetve a vizelet szaga érezhetővé vált.

A vízőblítés nélküli árnyékszékekénél a szagtalanító olaj alkalmazása legtöbb esetben az olajnak a pócegödörbe való egyszerű beöntésére fog szorítkozni. Oly árnyékszékekénél, melyeknek vascészései vannak; vagy melyeknél az ülést maga a levezető cső képezi, ezek belső felületei alapos letisztogatás után az olajjal szintén bekenendők.

A szagtalanító olajat tartalmazó hordók (tartályok) befödve és lehetőleg hűvös helyen tartandók.

4. Különös figyelem fordítandó arra, hogy az árnyékszék és vizekde lefolyócsövekbe idegen s főképen kemény tárgyak ne kerüljenek. Ennek érdekében a szemét és hamuládák az árnyékszék előterekben állítandók fel s a legénység e tekintetben a legszigorúbb rendre szorítandó. Ha eldugulások mégis előfordulnának, úgy azok a bűz elzárókon vagy a lefolyócsöveken lévő tisztítónyílásokon át lágy sodronydarabokkal és átöblítéssel sürgősen, lehetőleg szakértő kezek által megszüntetendők. Tisztogatás után a tisztítónyílások fedelei, csavarjai stb. ismét gondosan visszaahelyezendők.

5. Pócegödörök azok nagyságához és használatuk mérvéhez képest mindig kellő időben kiürítendők. Az épületgondnok kötelessége e tekintetben az erre kötele-

zett épülettulajdonost vagy vállalkozót ellenőrizni s kötelezettségének teljesítésére szorítani. A pócegdör nyílása a kiürítés után ismét légmentesen elzárandó s környéke gondosan megtisztogatandó.

6. A csatornák állapota és helyes működése ugyancsak állandóan szemelött tartandó. Az esővizet elvezető nyílt folyókák és a beömlőknék rácsos fedelei rendszeren és tisztán tartandók s minden nagyobb esőzés után a beömlő és ellenőrző aknák iszapfogói gondosan kitisztogatandók. Csekély eséssel bíró csatornák száraz időben időnkint kiöblítendők (öblítő aknák.)

49. §.

1. Az épületgondnoknak ismernie kell a légszesz, illetve villanyvezetékek elosztását és a rendes fogyasztás mérvét. Rendszeresen ellenőrizni tartozik, hogy a vezetékek hiányosságából eredő gázvesztések vagy földzárlatok, melyek esetleg veszéllyel is járhatnak, idejekorán észrevétessenek. A szükséges javítások a hiányok után azonnal eszközölködnek.

2. A légszesz és villanyvezetékek megvizsgálása mindig szakértők közreműködésével történjék s nagyobb hiányok esetében az építési osztálynak sürgősen jelentés teendő.

3. A világítási berendezések kezelésében és használatában a legénység (első sorban az altisztek) az épületgondnok által kellőképen kioktatandó.

B) Lőtér karbantartás.

50. §.

1. Az elemi lőterek állandó használhatósága érdekében a lőtér-gondnokok kötelesek;

a) az elemi lőtereken alkalmazott biztonsági, illetőleg védőberendezések céljai és szerkezeti elvei felől alaposan tájékozódni;

b) az elemi lőterek használatára vonatkozó utasításokat és rendeletek, továbbá a lőterek használatára vonatkozólag a szerződésekben vagy engedélyokiratokban esetleg fennálló használati korlátozásokat és óvrendszabályokat behatóan ismerni és azok helyes alkalmazását és betartását állandóan ellenőrizni;

c) az elemi lőterek karbantartására vonatkozólag az alábbi §§-okban foglalt útmutatások alapján a lőterek állapotát állandóan figyelemmel kísérni;

d) A lőtér gondozására és karbantartására kirendelt legénységet megfelelőleg kioktatni, őket teendőikre utasítani és ellenőrizni;

e) a lökiképzés szünetelése alatt — ideértve a nagyobb és a folytonosan használt lőtereken külön e célra szolgáló hetenkénti félnapos szüneteket — az összes védő- és egyéb a lövészet gyakorlásához szükséges berendezéseket és tárgyakat, valamint a lőtér körüli veszélyeztetett területeket részletesen megvizsgálni és a netalán beállott kisebb hiányosságokat azonnal helyreállítani, nagyobb rongálódásokat és a veszélyeztetett területeken, netalán észlelt változásokat azonnal az építési osztálynak tudomására hozni;

f) a lövedékek becsapódása által a földműveken előidézett löcsatornákat és földhalmozódásokat, melyek gurulatokat okozhatnak, a lökiképzés szünete alatt azonnal tiszta földdel betömetni, illetőleg kiegyengettetni;

g) nagyobb bhavazások után arról gondoskodni, hogy a lögyakorlat megkezdése előtt a hó a löállásokról és ezek berendezéséről a gurulatfogó töltések koronáiról, valamint a jelző és a csúcsosárok fenekeiről a földművek felületeinek gondos megkímélése mellett eltávolíttassék.

2. Oly nagyobb hiányok helyreállítása, mely műszaki ismereteket igényel, vagy nagyobb költséggel jár, csak az építési osztály közreműködésével eszközölhető. Sürgős esetekben haladéktalanul egy műszaki közeg kirendelése kérendő.

51. §.

1 A lőterek használatára vonatkozólag a honvéd állomásparancsnokság, az építési osztály és a lőtér gondnok által egyetértőleg megállapítandó és a honvéd kerületi parancsnokság által jóváhagyott „Rendszabályok”, valamint a lőtér helyszínrajza a lőtéren könnyen hozzáférhető helyen (a lőcsarnokban) üveg alatt kifüggesztendők.

2. A helyszínrajzon a lőterület határai, a veszélyeztetett, illetőleg biztosítandó területek, az állandó és a lögyakorlatok tartamára felállítandó figyelmeztető és tilalmi táblák, jelzőzászlók, valamint a biztonsági őrk felállítási helyei és az esetleges járőrök menetvonalai pontosan és feltűnő módon berajzolandók.

52. §.

1. Az elemi lőterek szintezési és fedezési viszonyai a lőtér gondnok által évente kétszer, március és szeptember hó második felében megvizsgálandók.

Ezen megvizsgálás eredményéről április, illetve október hó 15-ig a honvéd állomásparancsnokság útján a kerületi parancsnoksághoz részletes jelentés teendő.

A használt honvédségi elemi lőterek megvizsgálásáról az illető katonai állomás parancsnokság képviselőjének kirendelése végett idejekorán értesítendő.

2. A honvéd kerületi parancsnoksághoz felterjesztendő jelentések a következő vezérszavak szerint tagozandók:

a) Alappont és szintellenőrző cövekek,

b) Löállások és állás-cövekek.

c) Faszervezetű szétszedhető és falazott (géppuska) löpadok, faszervezetű támaszállványok, vasszerkezetű puskafeltámasztó készülékek és egyéb hasonló segéd-eszközök.

j) Első ellenző, segéd ellenző.

d) Gurulatfogó töltés 25 m távolságon.

e) Második ellenző.

f) Gurulatfogó töltés és csúcsos árok 75 m (100x) távolságon és az esetleg meglévő puskabelövő állás.

g) Gurulatfogó töltés, csúcsos árok, jelző földőzék és céltábla vasállványok 150 m (200x) távolságon.

h) Ugyanaz 225 m (300x) távolságon.

i) Ugyanaz 300 m (400x) távolságon.

k) Ugyanaz 375 m (500x) távolságon.

l) Ugyanaz 450 m (600x) távolságon, stb.

m) Lövedékfogó, esetleg kavicssekrény.

A lőterek használatára vonatkozó rendszabályok kifüggesztése.

A szintezési és fedezési viszonyok időszaki megvizsgálása.

n) Villamos jelzőberendezés.

o) Különös védőépítmények, úgymint fedett közlekedési árok oldal védőtöltések oldalellenzők, vízelvezetés stb.

p) A környék biztosítását célzó berendezések, figyelmeztető és tilalomtáblák, jelzések, sorompók stb.

q) A veszélyeztetett területen előfordult változások (épületek, közlekedő utak stb. keletkezése, változások a földművelési ágazatokban stb.)

r) Céltábla anyag.

s) Mentőszekrény, kötözőszerek.

t) Javaslatok.

53. §.

1. Minden lőtéren a 17. sz. melléklet mintája szerint egy „Napló” vezetendő, melybe a gyakorlatvezetők, felügyelő altisztek, jelzők és biztonsági őrök észleletei, megfelelő ellenőrzés mellett esetről-esetre bevezetendők.

E naplóbejegyzések az előbb tárgyalt félévi jelentések szerkesztésénél figyelembe veendőek s amennyiben sürgős intézkedés vagy jelentés tétel szükséges, ez a napló utolsó rovatába bevezetendő.

2. Minden lőtéren ezenkívül egy előjegyzési könyv vezetendő, melybe a lögyakorlatot vezető tiszt a tett lövések számát minden alkalommal bejegyzi és névalírással igazolni tartozik.

A használt lőtereken ezen előjegyzés a honvédség részéről külön-külön vezetendő.

Ezek az előjegyzések az év végén lezárandók és az összes lövések száma a honvédségre nézve külön-külön a honvéd állomásparancsnokság útján a honvéd kerületi parancsnokságnak bejelentendő.

54. §.

1. A térdelő és fekvő helyzetben való lövésre szolgáló löpadok, géppuskalöpadok, puskafeltámasztó állványok és készülékek valamint az óvótakarók mindenkor jó állapotban legyenek.

2. A fekvő és térdelő helyzetben való lövéshez használandó szétszedhető löpadoknak szabályszerű felállítását, illetőleg használatát (F—8. Lőntasítás 11. §.) valamint a löpadokon fekvő helyzetben való lövésnél használandó feltámasztószekrényeknek helyes alkalmazását, nemkülönben a régi faszervezetű támaszállványoknak és az újabb szerkezetű puskafeltámasztó készülékeknek, valamint egyéb hasonló segédeszközöknek (1.70 m közötti célratartási magasságban való) szabályszerű használatát a lőtér gondnok időnként ellenőrizni tartozik.

3. Az újabb szerkezetű puskafeltámasztókészülékeknek vasalkatrészei rozsdásodás ellen az olajfesték mázolásának időnkénti megújítása által megvédendőek.

4. Az óvótakarók, a fekvő helyzetben való lövéskor csakis a szabályszerűen felállított löpadok feklapjain (a ruházat kímélése végett) alkalmazandók.

55. §.

1. A céltáblák, alaktartók, találatmutatók, jelzőzászlócskák és egyéb a lövészet keresztülviteléhez szükséges kellékek a csapatok „különbféle szükségletekre

A lőtéren vezetendő előjegyzések.

17. sz. melléklet.

Löpadok, géppuska löpadok, puskafeltámasztó állványok és készülékek, óvótakarók.

Céltáblák, alaktartók, találatmutatók, jelző zászlócskák.

való átalány"-ából és nem a lőtér karbantartására engedélyezett összegekből szerzendők be és tartandók karban.

2. A céltábláknak és az alaktartóknak a céltábla vasállványok mozgó kereteiben illetőleg a jelző fedezékek fedelein alkalmazott élleceken és az alakcéltábláknak az alaktartókban való helyes és szabályszerű használata és felmutatása, nemkülönben alaktartók használata alkalmával a céltábla vasállványok hátulsó mozgókezeinek vaskapocossal vagy láncsal való szabályszerű rögzítése a lőtérgondnok által a lögyakorlatok alkalmával gyakran ellenőrizendő és a tapasztalt szabálytalanságokra a gyakorlatvezető figyelme felhívandó.

3. A céltábla kereteknek és léceknak a lövedékek által található részeihez csak esomónélküli puha faanyag használható. A lécek toldozása, valamint bárminő a céltábla merevítését célzó keresztlécek alkalmazása tiltva van. A esomók és élre állított lécek épügy, mint minden keresztléc s más merevítés kiszámíthatatlan röppályájú gurulatokat okozhat, melyek a környékterepet veszélyeztetik.

56. §.

1. A löcsarnok oszlopain, a lőállásokon, továbbá az ellenző nyílások fölött és a lövedékfogón alkalmazott lövonalszámok mindenkor tisztán olvashatók legyenek s e célból időnként megújítandók.

2. A lőállások, a fedezővonalak (az ellenzőknél a vízszintes páncéllemezek alsó éle, a gurulatfogóknál a vértacéllemez felső éle) továbbá a lövedékfogó koronájának (a kaviesszekrény felső élének) és a csúcs árkok legmélyebb pontjainak, végül a jelző fedezékek és csúcsos árkok fenékszintjének ellenőrzésére egyrészt a rendszeren a löcsarnoknál elhelyezett s alappontot feltüntető kőlap, másrészt a lőállásoknál, az ellenzők legszélsőbb nyílásainál, továbbá a gurulatfogó és lövedékfogó töltések lábainál elhelyezett szintellenőrző cövekekszolgálnak, melyek számozásának és magassági méretszámainak a lőtér helyszínrajzán feltüntetett táblázattal egyezniök kell.

3. Az ellenőrző cövekek kiigazítása szükség esetén általános szintézis alapján csakis az építési osztály egy műszaki közege által eszközölhető.

4. A szintellenőrző cövekek rendszerint tölgyfából a 18. sz. melléklet 1. ábráján feltüntetett méretekből, sziklás talaj esetében a talajba betonnal beerősített rövid vastartókból készülnek.

Az ellenőrző cövekek megjelölése facövekek alkalmazása esetében a cövek külső, mellső és hátulsó lapjára erősített öntött vagy zománcozott fémtáblácskák által, vastartók alkalmazása esetében pedig egy ugyanolyan nagyobb tábla által történik, a 18. sz. melléklet 2. és 3. ábráján feltüntetett számjelzés alkalmazása mellett.

A cövek tulsó oldalán, illetőleg a tábla felső rovatában a cövek folyószáma és a cövek vízszintes felső lapjának vagy — jellel az alapontra vonatkoztatott magassági méretszáma van feltüntetve.

A cövek mellső (a lőállás felé eső) oldalán, illetőleg a tábla baloldali rovatában az illető fedezővonalnak és alatta az esetleges csúcsos árok fenekének a cövek felső lapjára vonatkoztatott magasságkülönblote, a cövek hátulsó oldalán, illetőleg a tábla jobboldali rovatában pedig a jelzőfedezék fenekének (a céltábla állványok középvonalában mérve) ugyancsak a cövek felső lapjára vonatkoztatott magasságkülönblote van feljegyezve.

Lövonalszámozás,
alappont, szintellen-
őrző cövekek.

18. sz. melléklet.

Az utóbbi számok vörös, a cövek száma és viszonylagos magassága pedig fekete, jól olvasható jelekkel ábrázolandók.

A cövekek felső vízszintes lapjai mindig úgy vágatnak le, illetve helyzetnek el, hogy a fedezővonalak magassági méretei egész centimétereknek legyenek megadhatók.

57. §.

1. A földműveknek a kilőtt lövedékek összegyűjtése céljából való feltárása szigorúan tilos.

Hogy a növényzet gyökérfejlődése és ezáltal a földépitmények tartóssága fokoztassék, a fű gyakran lekaszálandó. Ahol a fűtermés nincsen bérbeadva, ott a kaszálás a lőtér karbantartására a 21. §. 2. pont. 6. bekezdése alapján vezényelt honvédek által eszközözendő. Kopár helyek fűmaggal bevetendők és száraz időben gyakran öntözendők.

A lejték állékonysága érdekében az azokon lévő fűtermés csakis teljesen megbízható emberek által távolítható el. A magasabb részeken csakis odatámasztott könnyű lécekből készített létrákról sarlóval szabad dolgozni. Nagyobb esőzések után keletkezett szakadások tiszta földdel és kőmentes gyeptégla darabokkal azonnal gondosan betömendők. E célból ajánlatos megfelelő helyen — például két gurulatfogó töltés között — gyeptégla termelésre alkalmas gyepágyakat fenntartani.

2. A gurulatfogó töltések koronái a lövedékfogó irányában 1:10 lejtet bírjanak 1.20—1.40 méter koronaszélesség mellett.

A lövedékfogó koronájának szélessége legalább 1.00 m legyen. E tekintetben előforduló eltéréseket a lehetőség szerint azonnal meg kell szüntetni.

3. Minden nagyobb esőzés után a csúcsos árkok megvizsgálандók s az azokba esetleg behordott anyagok azonnal eltávolítандók.

4. Az oromgerendák alatt üregeknek nem szabad lenni. Ahol ilyenek a lőhátás vagy üllepedés következtében képződtek, azok a ferenda előtt meglévő szabványos padka épségben tartása mellett gondosan betömendők.

Elkorhadt régi rendszerű oromgerendák, melyek a páncélvasaknak biztos támaszul már nem szolgálnak, fokozatosan az újabb rendszerű (vasbetétes beton) oromgerendákkal pótlандók.

58. §.

1. Az ellenzők (1. és 2. ellenző, esetleg segédellenző, oldalellenzők, a lövedékfogótöltés koronáján esetleg beépített kavicsszekrény) kavicsöltelékébe becsapódó lövedékek — kivált a nyílások szemöldökei fölött — a kavics szétporlását idézik elő, minek folytán a becsapódó lövedékek az ellenzők kavicsöltetésében keletkezett üregeken áthatolnak. Az ellenzők megvizsgálásánál tehát különös figyelem fordítандó az ellenzők hátulsó (a lövedékfogó felé néző) oldalaira, hogy lövedékátütések előfordulnak-e.

A kavics utántöltés szükségessége időközönként a fedődeszkák felemelése mellett betekintés által állapítандó meg.

Az ellenzők (kavicsszekrények) függélyes állása időközönként függőön segélyével ellenőrizendő s eltérések esetében a faszervezet alapos vizsgálat alá veendő.

2. A lövedék által szétzúzott kavicsból képződött kőliszt kaparóvas segélyével az e célra a szemöldökgerendákban hagyott réseken át időközönként eltávolítандó.

Az üllepedés folytán ezután szükséges kavicsutántöltéshez a fedődeszkák leemelésük.

Az utántöltésre csakis ugyanolyan minőségű és nagyságú föld és homókmentes kavics használható, amilyent az ellenző első megtöltésére alkalmaztak. Ennek beszerzési forrása tehát az épületkezelőség előtt ismeretes legyen.

Új töltés alkalmazásánál 3–5 cm átmérőjű darabokból álló, kemény minőségű, idegen anyagoktól mentes tiszta kavics használandó.

59. §.

1. A páncélvasak kizárólag csak a puskalövésnek ellentálló acélból, vagy keményebb minőségű Martin-folytvasból, a gurulatfogó töltések páncélvasaira szegecselt vértacéllemezek pedig vért- vagy mangan-acélból készíthetők.

Páncélvasak.

A páncélvasak és vértacéllemezek felerősítésére szolgáló csavarsapszegek és szegecsesek lágy téglyacélból vagy Siemens-Martin folytacélból készüljenek.

Miután ezen alkatrészek szállítása csak megbízható cégekre ruházható, ezek utánpótlása mindenkor a kerületi építési osztály útján, központilag elfogadott beszerzési helyekről eszközözendők.

Az előrelátható évi szükséglet a lőterek tavaszi megvizsgálása alkalmával állapítandó meg.

2. A lövések által megrongálódott vértacéllemezek karbahelyezése céljából ezek leszerelendők s valamely vasgyárban legfeljebb 15 mm vastagságra legyalandók és ismét felszerelendők.

Erősen összelőtt csavarsapszegekre új fejeket ráhegeszteni nem szabad. Ilyenek mindig újakkal pótlandók.

Az ellenzők, valamint a 25 m távolságon levő gurulatfogótöltés páncélvasainak lövések által erősen megrongált borítódeszkái és kazánbádógjai idejekorán kicserélendők. Szükséges ennél fogva, hogy ily borítódeszkák és kazánbádógok a lőtérren megfelelő számban készletben legyenek.

Vértacéllemezekkel el nem látott páncélvasak, melyek éle a lövedékek felcsapódása folytán annyira kicsorbult, hogy ezáltal a lőtér környéke veszélyeztetve van, megfordítandók, hogy ily módon a költséges páncélvasak teljesen kihasznál-tassanak.

Azon páncéllemezek, melyeknek már mindkét éle szétlövetett, célszerűen az ellenzőknél használhatók fel, amennyiben azok az ellenző vízszintes páncélvasai fölött lévő, a lövéseknek különösen kitett pallókra erősíttetnek. Az így fölhasznált régi páncélvasak természetesen szintén borítódeszkákkal fedendők le. A csavarsapszegek részére szükséges új lyukak a gerendákon és nem a páncéllemezekon furandók s a gerendákban üresen maradó régi lyukak a nedvesség behatolása ellen fa-csapokkal tömitendők be.

3. Az ellenzők nyílásait oldalt és felül határoló páncéllemezek elhajlási fokának ellenőrzésére elégséges arról meggyőződni, hogy a csavarsapszegek jól vannak-e meghúzva. A laza anyagcsavarok azonnal meghúzendők.

Utánmérések által ellenőrzendő továbbá, vajjon az ellenzőknél a páncélvasak élei a nyílásokat határoló gerendákon 40 mm-el a gurulatfogó töltéseknél pedig a régi rendszerű oromgerendákon 30, az új vasbeton oromgerendákon 45 mm-el kiállanak-e.

Céltábla vasállványok.

1. A céltábla vasállványoknak függélyesen és szilárdan kell állniok, szükség esetén az alap (horgony) csavarok meghuzandók.

Különös fontossággal bír a céltáblaállvány felső szélének a gurulatfogó fedező vonalához viszonyított magassága. Ennek az összes lőtávolságokon helyesen legalább 0.20 m-rel, de legfeljebb 0.22 m-re alacsonyabbnak kell lenni, mint az előtte lévő gurulatfogó fedezővonalának.

2. A céltábla vasállványok mozgó részei és a sodronykötelek gyakran olajozandók, az állványok pedig időnkint a régi mázolás és a rozsdá lekaparása mellett megfelelő ólompír alapozásra szürke olajfestékekkel újra mázolandók.

61. §.

Villamos jelzőberendezés.

1. A villamos jelzőkészülék áramfejlesztő elemeinek töltése időnkint ellenőrizendő és az elpárolgott víz utántöltendő s amennyiben szükséges a szalmiák is pótlendő.

Az induktoros jelzőkészüléknek száraz elemei állandóan ellenőrzendők.

2. A lövészetnek az őszi fegyvergyakorlatok alkalmával való hosszabb megszakításakor, vagy tartósabb fagy beálltával a Leclanche-elemek horgonyrudjai a folyadékból kiveendők. Utóbbi esetben azonkívül a szalmiákoldat egy, a fagyás ellen megvédhető edénybe öntendő, ha azon helyiség, melyben a telep elhelyezve van, kellőleg nem fűthető. Ily alkalmakkor az agyaghengerek és horganyrudak a rájuk rakódott jegecektől megtisztítandók és kiszárítandók.

3. A villamosteleg kezelésére vonatkozó utasítás üveg alatt s keretben, a szolgálati nyelven, ha pedig ezt az összes legénység nem értene, annak anyanyelvén is a telepszekrény közelében kifüggesztendő.

4. A legtöbb állomáson ajánlatos lesz a villamos jelzőkészülék jókarbantartását szerződés szerűen, évi átalányellenében egy az állomáson lévő megbízható cégre, vagy egyénre (pl. távirdai közegre) bízni.

Induktor üzemű, ólomkábel vezetékes berendezéseknél a karbantartás csupán a csengők tisztántartására és az induktorok olajozására terjed ki.

62. §.

Magasépítmények, szerelések, vízvezetés.

1. A lőtereken lévő magas építményekre, melyek az időjárás befolyásának szabad fekvésük folytán különösen ki vannak téve, állandóan gond fordítandó.

Ezeknek karbantartására nézve a jelen fejezetben A) alatt adott útmutatások mérvadóak.

2. A szerelések, ú. m.: létrák, zászlók stb. gondosan őrzendők és használható állapotban tartandók.

A farészek megóvására Carbolineum, míg a vasrészeket időnként a rozsdá eltávolítása mellett forró kőszénkátránnyal kell bevonni.

Kellő gond fordítandó továbbá a vízvezetésére szolgáló műtárgyak kifogástalan állapotára és a vízlevezető árok és szivárgóaknak állandó tisztántartására.

63. §.

1. A lőállások szintje, valamint a lőállásokat jelző cövekek a helyes magasság tekintetében szintező léccs és vízmérleg segítségével az alapponttól ellenőrzendők.

2. A lőállásokat jelző cövekek függőleges állása függőön segítségével vizsgálándó meg.

3. A fedezővonalak magassági fekvésének ellenőrzése a szintellenőrző cövekek alapján szintező léccs, vízmérleg és mérőléccs segítségével történik. (L. 18. sz. mell. 4. és 5. ábráját). Ha a rendelkezésre álló mérőléccs hossza a közvetlen mérésre nem elégséges — mint például a lövedékfogótöltésnél — a lépcsőzetes szintmérés alkalmazandó. (L. a 18. sz. melléklet 6. ábráját.)

A gurulatfogó töltések és a lövedék fogó fedezővonalainak végpontjai a leírt módon megbízhatóan ellenőrizhetők. A fedezővonal egyenes volta a két végpontra, illetőleg a fedezővonal egy-egy közbeeső pontjára tartott iránykereszt segítségével vizsgálándó meg.

4. A gurulatfogó töltések koronáinak helyes lejtése (1:10) a korona hátsó élére állított mérőléccs és a vértvas felső szélére fektetett szintezőléccs segítségével állapítándó meg (18. sz. mell. 7. ábra). A magasságkülönbslet a korona szélességéhez mérten 0.12—0.14 m legyen.

5. A csúcsos árkok időszi megvizsgálásánál azok legmélyebb vonalának helyes fekvése állapítándó meg. Ha a fedezővonal és a csúcsos árok legmélyebb vonala a szintellenőrző cövekeken feltüntetett helyes szintben vannak, az árokfenék közbeeső pontjai iránykeresztek segítségével ellenőrizendők (l. 18. sz. melléklet, 8. ábra).

A szintezési viszonyok megvizsgálásánál követendő eljárás.

18. sz. melléklet.

• 1870
• 1871
• 1872
• 1873
• 1874
• 1875
• 1876
• 1877
• 1878
• 1879
• 1880
• 1881
• 1882
• 1883
• 1884
• 1885
• 1886
• 1887
• 1888
• 1889
• 1890
• 1891
• 1892
• 1893
• 1894
• 1895
• 1896
• 1897
• 1898
• 1899
• 1900

